

ὡς τὸ δείχνει ἡ λέξις σῆμα, σὺγκριται, νομίζω, ἐξ ἡρωϊκῶν δύο στίχων, τῶν ἐξῆς:

Σῆμα Φρασιλλῆς Ἀσ[τερ]ῆς κούρη κειδ[μ]ῆεν,
 ἀγ' ἀρετῶν τιμὴν παρὰ θεῶν τοῦτ' οἴσατο μ[ν]ῆμα.
 ἦγον, ὁ Φρασιλλῆς, εὐτρέπισε τάφον εἰς τὴν Ἀστε-
 ρίαν ὀνομαζομένην πιθανῶς κέρην, ἡ ὅποια παρὰ
 τῶν θεῶν τιμὴν ἔλαβε τῶν ἀρετῶν αὐτῆς τοῦτο τὸ
 μνημόσυνον.

11. Ἐπιγραφή Θηραία.

Ἐκ τῶν Σχεδῶν Προξένου τε καὶ Ροσσίου, τῶν
 ἐπιτοπίως ἀπογραφάντων, ἐξέδωκε πρῶτον ὁ Βαί-
 κιος ἐν τοῖς Ἀκαδημικοῖς Πρακτικοῖς (Act. Acad.
 Berol. 1836), καὶ ἔπειτα ἐξ αὐτοῦ ὁ I. Φρανζιός
 (Elem. Epigr. Gr. p. 51), ἐπιγραφάς τινος τῆς
 Θήρας (Σαντορήνης) ἀρχαῖκῆς χαραγῆς, συνισταμέ-
 νας, παρὰ μίαν μόνην, εἰς κύρια προσώπων ὀνόματα.
 Ἡ μία ἐκείνη, ἐπὶ βράχου εὐρεθεῖσα χαραγμένη, πε-
 ρίγει καὶ πλέον τι τῶν ὀνομάτων, ὡς φαίνεται πα-
 ριστανομένη εἰς τὸν παρὰ Φρανζιῶ Πίνακα τῶν ἐ-
 πιγραφῶν τούτων (ἀρ. 4) οὕτως:

ΑΡΓΙΜΑΝΟΜ
 ΤΟΒΕΚΜΑΡΟΡΣΟΡΕΚΜΑΒ

Ἐν πρώτῃς ὄψεσι ταῦτα ἠθελὲν ἀναγνώσει τις
 ὡς καὶ ὁ Βαϊκίος ἀνέγνωσεν, Ἀρίμανος τοῦ Ἐκνα
 (ἢ τοῦ Ἐρμῆ) ῥόδιος ἐξέλιθ. Ὑποθέτεται τὸ τελευ-
 ταῖον τοῦτο τῆς ἐπιγραφῆς, ὡς βλέπω εἰς τὸ βιβλίον
 τοῦ Φρανζίου, παρατακτικὸς τινὸς ῥήματος πρῶτον
 ἐδῶ φαινόμενον, τοῦ ξαίω (ξίω) κατὰ διάλεκτον δῆθεν
 λεγομένου καὶ ξαίμη· ἀλλὰ παραλείπων ἐγὼ ὑπο-
 θέσεις ἀνυποστάτους ἔθελα θεωρῆσαι μᾶλλον τὸν λό-
 γον, ὡς τακτικὸν ἐξάμετρον ἀπολειπόμενον ὀλίγον
 τι εἰς τὸ τέλος ἕνεκα τυχόν τοῦ μὴ χωροῦντος αὐ-
 τὸν ὀλόκληρον διαστήματος εἰς τὸν βράχον, κα-
 θὼς καὶ τὰ εἰς τὰ ἀνω θαίνοντα γράμματα τοῦ τέ-
 λους τοιοῦτον τι φαίνονται νὰ δείχνωσιν. Πιθανὸν
 ὅτι ὁ στίχος ἔχει οὕτως:

Ἀρίμανος τοῦ Ἐρμᾶ [ὁ] Δούριος ἐξ[ε]λίθ[ω]σε].
 Τὸ Ρ εἰς τὴν λέξιν ΕΚΝΑ ἐσφαλμένην ἀντὶ ΕΡΜΑ
 ἔχει τὴν μορφήν Ῥωμαϊκοῦ R ἀπαντωμένου καὶ εἰς
 ἄλλοις ἀρχαῖκῆς ἐπιγραφῆς. Τὸ δὲ ΔΟΥΡΙΟΡ Δούριος,
 κεῖται κατὰ λακωνισμὸν δωρικῶν ἀντὶ Δούριος. Τὸ με-
 τὰ τὸ ΚΣ ἀκολουθεῖν Ἄ ἐνὶ λακωνισμῶν ἀντὶ Ἄ. Τὸ Θ
 εὐρίσκειται παρὶς ἀνόμενον ὑπὸ τὸ σχῆμα Θ, ὡς ὀλίγον
 πρότερον καὶ εἰς τὴν λέξιν ΤΟΘ, τοῦθ', καὶ ὡς εἰς
 ἄλλαν ἐπιγραφὴν τοῦ αὐτοῦ πίνακος (ἀρ. 15) τὸ
 ὄνομα Θραξ φέρεται ἐσχηματισμένον ΘΡΑΜΚ. Ὁ
 στίχος τέλος πάντων φανερόν ἐστι τὸ Ἀρίμανος υἱὸς
 τοῦ Δούριος ἐποίησεν ὅλον ἐν λίθῳ (ἐξελίθωσε)
 τὸ δεικνύμενον ἔργον, τὸ κτεῖσμα δηλαδὴ χωρίου
 τινὸς ἱεροῦ ἢ βεβίλου) τὸ ὅποιον πρότερον ἦτον ἀπὸ
 ξύλου ἢ καλάμην ἢ βᾶτον, ὡς συνειθίζεται. Ἄς
 σημειώσω ὅτι Δούριος δύναται ἀκόμη νὰ ὑπάρχῃ
 καὶ ὀνομαστικῆς Δούριος, σημαίνουσα τὴν κατρίδα
 τοῦ Ἀριμάνου, Ἀσινοῦ ἀνδρὸς πιθανῶς, καταγο-
 μένου ἀπὸ τὰ Δούρα, πόλιν κατὰ τὸν Πολύβιον (L.
 V, 48) καίμην εἰς τὴν Μεσοποταμίαν.

12. Ἐπιγραφή βουστροφιδόν.
 Εἰς τὰς Ἴωνικὰς Ἀρχαιοτάτας (Antiquit. Ion.
 Paris I) φέρεται ἀπεικονισμένον ἐκ γλυπτῶν τινος
 εὐρεθέντος πλησίον Μιλήτου εἰς ὅσιν ὀνομαζομέ-
 νην Γέροντα, δαίκελον γυναικὸς ἀκεφάλου, καθήμε-
 νῆς δ' ἐπὶ θρονίου ἔχοντος δεξιόθεν ἐπιγραφὴν βου-
 στροφιδόν. Ὁ Βαϊκίος (C. I. N°. 39) ἐξ ἀπογράφου,
 τὸ ὅποιον ἐπεμψεν εἰς αὐτὴν ἐκ Σχεδῶν τοῦ Συν-
 ταγματάρχου Δαικίου ὁ Μύλλερους, ἐξέδωκε οὕτως

ΜΒΞΑΝΑΙΣΒ
 ΕΞΑΝΕΘΕΚΕΝ
 ΓΩΡΩΡΩΝ
 ΟΡΤΩΝ

Ἄλλ' εἰς τὴν τρίτην γραμμὴν τὰ ἀπόγραφα τοῦ
 Κοκκρέλλου καὶ τοῦ Γελλίου, τὰ ὅποια φέρει ὁ
 Ῥόσσιος (inser. Vet. tab. III, fig. 4), καθὼς ὡ-
 σαυτῶς καὶ αἱ Ἴωνικαὶ Ἀρχαιοτάτες, καὶ αὐτὸ τὸ
 Λαϊκανὸν ἀπόγραφον, ὡς παρατῆρεῖ ὁ Βαϊκίος (Praef.
 p. XXVII), φέρουσι παραλλαγὰς τινάς. Αἱ Ἴωνι-
 καὶ ἀρχαιοτάτες ἔχουσιν ΟΜΩΤΓΟΟΤ, ὁ Κοκ-
 κρέλλος ΛΙΠΑΣΩΤ, ὁ Γέλλιος, ΟΛΠΙΔΕΩΤ,
 ὁ Λαϊκίος, ΟΛΠΙΔΕΩΤ. Ὁ Βαϊκίος ἐκ τοῦ ἀπο-
 γράφου τοῦ Μυλλέρου ἐξέθεσε τὰ τῆς ἐπιγραφῆς (ἐνθ.
 ἀνωτ.), ἀλλὰ παιδιὰς χάριν, ὡς λέγει, οὕτω πως

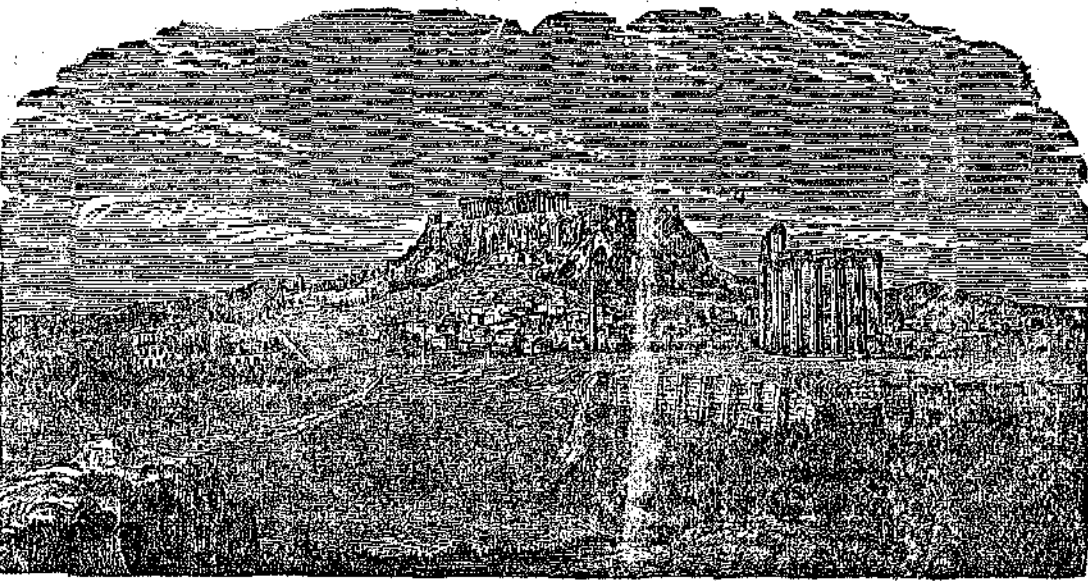
[Σώου παῖς Ἐρ]μυσίαναξ ἡμέας ἀνέθηκεν
 [αὐτὸς ἀδελφεῖς] ἄμν Σώω τῶπόλλωνι.

Ἐπειτα ὁμοίως εἰς τὸν Πρόλογον τοῦ Σώματος (ἐνθ.
 ἀν.) παραθέλλων τὰς σημειωθείσας ἀνωτέρω διαφο-
 ρὰς τῆς τρίτης γραμμῆς ὑπέλαθε μὴ εἰς τὸν τόπον
 ἐκεῖνον ἀνεγινώσκειτο πιθανώτερον ὄνομα κύριον Ἀθρα-
 σῶ, μὲ νόημα ὅτι αὐτὴ ἀνέθηκε τὸν εἰκονιζόμενον.

Τὸ ἐπιγράμμα, ἂν καὶ ἐπὶ καθέδρας χαραγμένον
 γυναικὸς μιάς, πρέπει ὁμοίως ἐξάπαντος νὰ ἀνεφέρεται
 ὄχι εἰς αὐτὴν μόνην, ἀλλὰ καὶ ἑτέραν, ἢ ἑτέρας
 ἐκαὶ πλησίον ἱσταμένας γυναικῶν εἰκόνας, ὡς προ-
 φανῶς δὴδειξεν εἰς τοῦτο τὸ εἰς τὴν πρώτην καὶ δευ-
 τέρην γραμμὴν πληθυντικῶν ἡμεῶς, καὶ περὶ τού-
 του, μὲ φαίνεται, δὲν ἐγχαράει διασταγῆς. Ἡ ἀ-
 πορία μόνον ἐνὶ, ὅποια τινα ἀρά γε τὰ σκοτεινὰ ἐ-
 κείνα τῆς τρίτης γραμμῆς· ἐγὼ ἐκ μέρους μου ἐπι-
 θετόν τι, ἢ νὰ εἶπω καλλιτέρα, προσσηγορικῶν διορθῶ
 εἰς αὐτὰ ἀναφερόμενον εἰς τὸ προσηγορῆν ὄνομα Ἐρ-
 μυσίαναξ, καὶ τοῦτο, ὡς ἐκ παραθέσεως τῶν δια-
 φώρων γραφῶν ἐνταῦθα δύναμι νὰ ἐξάξω, δὲν μὲ
 φαίνεται νὰ ἦναι πιθανῶς ἄλλο, παρὰ ΟΜΑΙΜΩΝ
 ὀμαίμων. Ἐὰν τὸ ὑπ' ἐμοῦ διορθώμενον ἔχεται τινος
 πιθανότητος, ἐνὶ λοιπὸν καὶ ἡ ἀνάγνωσις τοῦ προ-
 κειμένου καὶ εὐκόλος ἐν ταύτῃ καὶ εὐνόητος ἐν ἐξα-
 μέτρῳ μετὰ προσθήκης.

[Ῥδ' Ἐρ]μυσίαναξ ἡμέας ἀνέθηκεν ὀμαίμων
 [τῶπόλλωνι.]

Ὁ Ῥωμαϊκῆς, λέγουσιν αἱ εἰκονιζόμεναι γυναῖκες,
 ὁ ἀδελφός μας ἀνέθηκεν ἡμᾶς ἐνταῦθα εἰς τὸν Ἀ-
 πόλλωνα.

ΠΑΝΔΩΡΑ

15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, 1858. ΤΟΜΟΣ Θ'. ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 210.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ
 ΗΕΡΙ
 ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΙΘΑΚΗΣ,

(Συνέχεια. ἴδις φυλλ. 209.)

Πλασιζών εἰς τὰ χωρία καὶ τὰς μύθους ἀ-
 πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ὁ ξένος εἶναι βέβαιος νὰ
 ἀπαντήσῃ δυσάρεσθ' ἑνὶν διαφωτιστῶν τῶν Ὀμηρικῶν
 στίχων προσβαλλόμενος, οὐχ ἥττον δρυμητικῶς ἢ ὁ
 Ὀδυσσεὺς, ὑπ' ὀλοκλήρου ἀγέλης κυνῶν. Τὸ πλη-
 θος καὶ ἡ ἀγοστής τῶν ἀπογόνων τούτων τῶν πε-
 ριστῶν μολοσσῶν εἶναι ἐν τῶν περιστατικῶν τοῦ
 τόπου, ἄτινα κατὰ πρότερον ἐσελεύοντο τὴν προσηγο-
 ρίαν τοῦ περιηγητοῦ, καὶ εἰς τῶν χαρακτήρων τοῦ καθ'
 ἡμᾶς Ἑλληνικοῦ βίου τῶν συμπληρούντων τὰς πα-
 ριεργοτάτας διαφορῆσις τῆς κλασσικῆς ἀρχαιότη-
 τος. Κατ' ἀρχῆς οἱ κύριοι αὐτῶν δὲν ἀπειθοῦσιν ἐν-
 γένει νὰ τοῦς ἀνακλιέσθωσιν, ὅπερ νομίζουσιν ὅτι
 ἔθελε καταβάλλει τὸ πνεῦμα των, καὶ καταστήσει
 αὐτοὺς ἀνεφελῆς κατὰ τῶν λόγων καὶ κλεπτῶν
 καὶ οἰοσθέντες ἔθελε τυροβαλέσει κατ' αὐτῶν, ἢ
 τοῦς προσθάλλει ἐντόνως, εἶναι σχεδὸν βέβαιος νὰ
 περιπέσῃ εἰς ἐπικίνδυνον πρὸς τοῦς ἐντοπίους διε-
 νεῖν. Τοῦτο ἐφόρα συμβαίνει καὶ σήμερον κατὰ

τὰς Ἀγγλικὰς κυναγείας, ὡς συνέβη ἄλλοτε τῷ
 Ηρακλεῖ ἐν Σπάρτῃ (1). Ὡστε τὰ συνήθη ἀμυν-
 τικὰ ὅπλα εἶναι οἱ διεσπασμένοι λίθοι ἐξ ὧν τὸ
 πετρῶδες ἔδαφος τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἀπανταχοῦ
 κατεστρωμένον. Οὗτοι δὲ εἶναι τόσῳ μεγάλοι οἱ
 πλείστοι ὅσον νὰ βίπτωνται διὰ μίαν χειρῶς, καὶ
 κατὰ γράμμα ὅλον τὸ χειρῶδιον τοῦ Ὀμήρου, καὶ
 οἱ ἀκριβετέρες λίθοι οὗς ἐβαλλόν οἱ ἥρωες τῆς Ἰλιά-
 δος. Ἡ συνήθης παρατήρησις ἦν ἐπιλοῦν περὶ τῆς
 ἀμυντικῆς τῆς Ἑλληνικῆς φύσεως καὶ τῶν Ἑλληνικῶν
 ἠθῶν, ἀνεκάλυψε κατὰ πρότερον εἰς τὸ πνεῦμα μου
 σαφῆ καὶ ζωηρὰν ἐντύπωσιν τοῦ ἀεὶποτε ἐπανα-
 λαμβανόμενου περιστατικοῦ τούτου τῶν Ὀμηρικῶν
 μαχῶν, ἐν αἷς οἱ πολεμοῦντες, ὅτε τυχόν στεροῦν-
 ται τὰ τακτικὰ αὐτῶν προβόλια, προστρέχουσι διὰ
 μίαν εἰς τὰ ἀμυντικὰ ὅπλα ὅσα ἢ πάτριος αὐτῶν γῆ
 χαραγῆ ἀφίθως. Καὶ κατὰ τοῦς μᾶλλον πεπολι-
 τευμένους χρόνους, τὸ ὄπλον τοῦτο δὲν φαίνεται
 ὅτι ὄλους ἀχρηστον κατέστη μεταξύ τῶν Ἑλλήνων

(1) Ὁρα Πανσθαίου Λακων. ΠΒ, κα. Ἀπολλοδώρου Β',
 73. Ὅτε ὁ Ἡρακλεῖς ἐπεσκέψθη τὴν Σπάρτην συνωδεύετο
 ὑπὸ τοῦ ἐξαδελφου αὐτοῦ, τοῦ νέου Οἰωνοῦ, ὅστις ἐπέκεισε
 κῆνα προσβαλὼν αὐτόν. Ὁ δὲ υἱὸς τοῦ Ἰπποκλέωντος, τοῦ
 ἔχοντος τὸν κύνη, ἔδραμον ἐπορεύθη κατ' αὐτοῦ καὶ προ-
 σέβαλον αὐτὸν μετὰ τὰ ὄπλα των. Ἐνταῦθα ἀματηρῶς μάχη
 ἐκλήθη μεταξύ τοῦ Ἡρακλέους καὶ τοῦ Ἰπποκλέωντος, ἥτις
 ἐτελεύτησε μετὰ τὴν πανοικεῖ ἐξολοθρευτὴν τοῦ δευτέρου.

στρατιωτῶν (1). Ἐάν τις μεμονωμένος ξένος εἰσέλθῃ αἰφνιδίως εἰς τινα Ἑλληνικὴν μάνδραν, ἤθελεν, ὡς ὁ Ὀδυσσεύς, μεγάλως κινδυνεύσει νὰ κατακαρματισθῇ· ἀλλ' ἐν τῇ δημοσίᾳ ὁδῷ, ἢ μακρὰν τῶν ἀντικειμένων τῆς φυλακῆς τῶν, σπανίως πλησιάζουσιν οἱ κύνες οὗτοι εἰς τοὺς κεκλεισμένους τόπους, καὶ ἀρκεῖ νὰ ἔρῃ τις τὸν λίθον πρὸς ἀπειλή των, ἢ καὶ νὰ σταθῇ ἕνα λάβη αὐτόν, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπομακρύνονται. Ἐντεῦθεν ὁ ἀστειὸς αἰνιγμὸς τοῦ Ἀριστοφάνους (2).

Λέγε δὲ: ἐγὼ δὲ πρῶτα λήθουμι λίθον.
Ἴνα μὴ μὲ χρῆσμός, ὁ περὶ τοῦ κυνὸς δάκνη.

Ἐνός εὐρισκόμενος ἐν τῇ αὐτῇ θέσει τοῦ Ὀδυσσεύς, ὅτε κατ' αὐτοῦ ἐπέδραμον οἱ κύνες τοῦ ἰδίου συβώτου, δύναται νὰ μιμηθῇ τὸ παράδειγμα τοῦ βασιλέως τῆς Ἰθάκης, καὶ νὰ καθίσῃ μὲ τέχνην κατὰ γῆς (ἔξετο κερδούνη) καὶ νὰ βίψῃ πᾶν ὄπλον ἀμυντικόν (σκηπτρον δὲ οἱ ἔλασε χεῖρας) μέχρις οὗ σωθῇ ὑπὸ τοῦ Εὐμάχου τῆς μάνδρας διὰ κρυγῶν καὶ πυκνῆναι λιθάσεισιν (3). Βεβαιούται δὲ μετὰ πεποιθήσει; ὑπὸ αὐτόπτερον μάρτυρος, ὅτι οἱ κύνες θέλουσι περικυκλώσει τὸν οὕτως ἀποπλίζοντα τὴν ὄργην καὶ τὰς ὑποφίας των, καὶ θέλουσιν ἀνανεώσει τὰς προσδόκις των, ἀμὰ ἐγεροθῇ ἐκ νέου.

γ'. Τὸ οὗτω καλούμενον Σχολεῖον τοῦ Ὀμήρου καίται πλησίον τοῦ χωρίου τῆς Ἐξωγῆς εἰς τὸ βόρειον διαμέρισμα τῆς νήσου. Ἰψίσταται εἰς τὰ θέμελλα ἀρχαῖα οἰκοδομῆς, ἴσως ναοῦ, καὶ εἰς ἀλίγας θαυμάσιας καὶ πιαστοὺς ἐσκαμμένους ἐν τῷ βράχῳ. Ἦ θέσις εἶναι γλυκεῖα καὶ εὐάερος περιτριγυρισμένη ὑπὸ ἐγγύστων κισσῶν καὶ ἄλλων χαριέντιαις περιεργούτων φυτῶν. Οὐχὶ μακρὰν ἐκείθεν καὶ προσεγγεζόμενον εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ Νηρίτου εἶναι τὸ ὄρειον χωρίδιον τῆς Λεύκης, ὅπερ ἀνακίπτον ἐγ μέρῳ ὕλομανῶν καὶ πυκνορῦλλων δένδρων, θεωρεῖται μετὰ πιθανότητος κατέχον τὴν θέσιν τοῦ καλοῦ ἀγροῦ τοῦ Λαέρτου (4). Ἦ κλητέρα ὁδὸς πρὸς ἐπίσκεψίν τοῦ διαμερισματος τούτου εἶναι ἢ διὰ Ἰθάκας ἀπὸ Βαθέας μέχρι τοῦ μικροῦ λιμένος τῶν φρικιῶν ἀγροῦσα, ὅθεν μικρὸν ἀφίσταται τὴ Σχολεῖον τοῦ Ὀμήρου. Ἐντεῦθεν δὲ ἡμισεῖας ὥρας ὁδοπορίας φθάνεις εἰς τὴν πολυέθρουπον κώμην Σταυρῶν, κοινὸν ὄνομα ἐν τῇ Ἑλληνικῇ καὶ Ἀγγλικῇ τοπογραφίᾳ. Ἐάν δὲ ἐρρόντισας νὰ προπέμψῃς ἐκαὶ ἱπποῦς, δύνασαι ἐντός τριῶν ὥρων νὰ ἐπιανέλθῃς ἐν ἀνάσει εἰς τὴν πρωτεύουσαν δι' ἀξιολόγου πρὸς Ἰππασίαν ὁδοῦ, ἣτις εἶναι ἡ μόνη διὰ ξηρῆς συγκοινωνία μεταξὺ τοῦ βορείου καὶ τοῦ μεσημβρινοῦ μέρους τῆς νήσου. Ἀφίνοισα ὀπισθεν τὸ Βαθῦ.

(1) Ὁρα Δουκιανού, περὶ Γυμνασ. 32.
(2) Ἰππιεῖς, 402—8.
(3) Ὀδυσ. Ε, 29—36. Τὸ χωρίον τοῦτο ἐξηγεῖ ὁ Ἀριστοτέλης, Περὶ τῶν Β', γ'. Ὅτι δὲ πρὸς τοὺς ταπεινωμένους πλῆθει ἢ ὄργῃ καὶ οἱ κύνες δηλοῦσιν, οὐ δεικνόντες τοὺς καθίζοντας.
(4) Ὀδυσ. Ω, 204.

ἢ ὁδὸς αὐτῇ περιέρχεται τὸν μέγαν λιμένα, διακόπτεται πλαγίως τὸν ἰσθμὸν, καὶ προσκαλλάται ὡς κορωνίς ἐπὶ τῆς πλευρᾶς τοῦ Νηρίτου, ἀνωθεν τοῦ προθύμου τῆς Κεφαλληνίας, λαμπρὰν θέαν παρέχουσα τῆς ἀντικειμένης νήσου. Ἰχνη τῆς ἀρχαίας διακρίνονται εἰσέτι ἐπὶ τῆς ἀποκρήνου ὁδοῦ.

Κάτωθεν τοῦ χωρίου Σταυροῦ σώζονται ἀρχαῖα τινὰ εἰρήνια πλησίον τοῦ μικροῦ λιμένος τῆς πόλεως ἐπὶ τοῦ δυτικοῦ παραλλίου τῆς νήσου. Μολονίτι τὸ φρούριον καὶ τὰ ἀνάκτορα, τὸ Οὐίνδορον ἢ ἡ Οὐερσαλλία τῶν Ἰθακησίων δύνανται νὰ ταυτισθῶσι μὲ τὸ σήμερον καλούμενον κάστρον τοῦ Ὀδυσσεύς, καὶ μολονίτι ὁ ἀξιόλογος αὐτοῦ λιμὴν καθίσταται πιθανόν, ὅτι ἐκεῖ ὑπῆρχε καὶ πόλις ἐπὶ τῆς θέσεως τοῦ νέου Βαθέας, φαίνεται οὐχ ἦττον ἐναργῆς ὅτι ἡ Ὀμηρικὴ πρωτεύουσα ἦτο ἐν τῇ πόλει· διότι ὁ ποιητὴς παριστᾷ τοὺς μνηστῆρας προσμένοντας τὸν Τηλέμαχον κατὰ τὴν ἐκ τῆς Πελοποννήσου ἐπάνοδόν του ἐν Ἀστερίδι, μικρᾷ νήσῳ ἐν τῷ μεταξὺ Ἰθάκης καὶ Σάμου πορθήμῳ (1), ἐνθα ἄλλη νήσος δὲν ὑπάρχει ἢ ὁ νῦν Λαυκάκιον καλούμενος σκόπελος, κειμένος ἀκριβῶς ἀπέναντι τοῦ στομίλου τοῦ λιμένος τῆς πόλεως. Εἶναι ὅθεν σύμφωνον κατ' ὅλα πρὸς τοὺς σκοπούς τῶν μνηστῆρων νὰ τίθηται ἡ πρωτεύουσα ἐν τῇ πόλει. Ἐπ' ἀληθείας οὐδεὶς ἕτερος λιμὴν ἢ νήσος ὑπάρχει πρὸς εὐεὶ νὰ συνάδῃ ἢ διήγησις τοῦ ποιητοῦ. Ὁ συνταγματάρχης Λεῖκιος προσέτι παρατηρεῖ, ὅτι τὸ κατὰ παράδοσιν ὄνομα πόλις εἶναι καὶ μόνον ἰσχυρὸν ἐπιχείρημα, ὅτι ἡ πόλις, ἣς τὰ εἰρήνια σώζονται εἰσέτι, ἦτο ἢ ὑπὸ τοῦ Σκύλακος (2) καὶ ἐτι σαφέστερον ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου (3) μνημονευομένη ὡς ὁμώνυμος τῇ Ἰθάκῃ. Δυνάμεθα δὲ εὐκόλως νὰ πιστεύσωμεν, ὅτι κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν ἡ πόλις ἦτο παρ' Ἰθακησίοις τὸ κοινώτερον ὄνομα τῆς πρωτεύουσας.

Ἐάν δὲ ἡ Ὀμηρικὴ πρωτεύουσα τῆς Ἰθάκης ἦτο ἐν τῇ πόλει, ἔπεται ὅτι τὸ Νήϊον ὄρος, ὑφ' ὃ Ἰστα-

(1) Ὀδυσ. Α, 844. Ἔστι δὲ τις νήσος μέσση ἀλλ' περὶ τῆσσι Μισσηγὸς Ἰθάκης τε Σάμου τε πειραλοῦσας, Ἀστερίς, οὐ μεγάλη, λιμένες δ' ἐν ναύλογοι αὐτῇ. Ἀμφιδόμος τῇ τὸν γε μένον λοχίλωντες Ἀχαιοί.

Ἀληθὲς δὲ ὁ μικρὸς βράχος Δασκαλίον δὲν ἔχει σήμερον ἀμφὶ ὄνομα νημένα, ἀλλ' ὡς παρατηρεῖ ὁ Σεράβιον σιμωλὴ καὶ ἄλλα φυσικὰ αἴτια μετέβηλόν τὸ ὕψος σχῆμα αὐτοῦ ἀπὸ τῶν Ὀμηρικῶν χρόνων. Τὸ δὲ Δασκαλίον εἶναι ἀμφιβόλιως συσταλὴ τοῦ Δασκαλίου καὶ ἔχει τοιοῦτον ὄνομα διότι ἦτο ποτὲ διαμονὴ καλοῦ γράου μετεργόμενον τὸν διδάσκαλον ἐν τῷ Ἀστέρει ἐμπαίνεται ὅτι ἡ Ὀμηρικὴ νήσος οὐδὲν ἕτερον ἦτο ἢ ἀστεριεῖδος βράχος.

(2) Σκύλαξ ἐν Ἀκαρνανίᾳ νήσος Ἰθάκη καὶ πόλις καὶ λιμὴν.
(3) Ἰθάκη, ἐν τῇ πόλις ὁμώνυμος. Πτολεμ. Γ', 44. Περὶ Δαικίου Περιήγησιν ἐν τῇ δυτικῇ Ἑλλάδι. Κεφ. ΚΒ'.

το (1), ἦτο τὸ ὄρος τῆς Ἐξωγῆς πρὸς τὸ βόρειον ἄκρον τῆς νήσου, καὶ ὅτι μὴ τῶν ἀκρωρείων αὐτοῦ ἦτο ὁ Ἐρμαῖος ἰόφος ἐξ οὗ ὁ Εὐμάχιος εἶδε τὸ πλοῖον τοῦ Τηλεμάχου εἰσερχόμενον εἰς τὸν λιμένα (2). Καθίσταται ὀπτότως πιθανόν, ὅτι ὁ λιμὴν ῥεῖθρος, ὅστις ἔκειτο ὑπὸ Νηῆρ (3) καὶ γούσι πύλης, δύναται νὰ ταυτισθῇ πρὸς ἕνα τῶν πλησίον ὄρων τῶν Ἀφελῶν ἢ τῶν Φρικιῶν. Τὰ δὲ ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου ἀριθμούμενα μεταξὺ τῶν εἰς τὸν Ὀδυσσεῦ ἀποκειμένων χωρίων (4) Κροκύλια καὶ Λιγίλιψ, εἶναι ἴσως πόλεις τῆς Ἰθάκης. Οἱ περὶ τὸν ἰσθμὸν τῆς Ἀγωγῆς τραχεῖς βράχοι, σχεδὸν ἀνέφικτοι, εἰμὴ εἰς τὰς αἴγας, ἐπάγουσιν ἡμᾶς εἰς τὴν εὐκασίαν, ὅτι κατέχρουσιν ἴσως τὴν θέσιν τῆς Λιγίλιψαι.

Πλὴν τοῦ Μεγανησίου, τοῦ ἰσθμοῦ Τάφου, ὅπερ εἶναι προσάρτημα τῆς Λευκάδος, πᾶσαι αἱ πρὸς τὴν δυτικὴν παραλλίαν τῆς Ἀκαρνανίας μικραὶ νῆσι ὑπάγονται εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς Ἰθάκης. Μείζων τούτων εἶναι ὁ Κάλαιμος, Κάρνος κατὰ τοὺς ἀρχαίους, περιέχουσα ἑκατὸν περίπου οἰκογενεῖας, καὶ παράγουσα ἀφθογον σίτον. Διαρκούσας τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως, ὁ Κάλαιμος ἐγένετο καταφύγιον πολλῶν οἰκογενεῶν χριστιανῶν, ὅς ἐπρόστατευσαν φρουρὰ Ἀγγλων στρατιωτῶν. Αὕτη, ὡς ἐπίσης ἡ Καστὸς, ἢ Ἀτοκος καὶ τινες ἄλλαι μικραὶ νῆσοι ἐκεῖ πλησίον, κατὰκοῦντο ἑκαταὶ ὑπὸ τῶν Ταφείων, ἦτοι, Τηλεθῶν, ὡς ἐπίσης ὀνομάζονται, οὗς ἐξυμνεῖ ὁ Ὀμηρὸς ὡς λαὸν Ὀχλάσιον καὶ ἐκδοτοῦ εἰς τὴν πειρατείαν. Ὅλον τὸ σύμπλεγμα τῶν Ἐχινάδων εἶναι ὡσαύτως ἐξάρτημα τῆς Ἰθάκης. Ἐὰ νησιῖα ταῦτα, ὧν τὰ πλεῖστα δὲν εἶναι εἰμὴ ξηροσκόπελοι, παράγουσι τὸ ἴδιον ὄνομα ἐκ τῆς ὁμοιότητος τῆς ὀξείας καὶ ὡς ἄλλοτε ἦτο, ἀκανθώδους μορφῆς αὐτῶν πρὸς τὴν ῥάχιν τοῦ συνήθους εἰς τὰ παράλια ταῦτα ἐλίχου (5). Ἰπὸ δὲ τῶν Ἐνετῶν ἐγγυριζόντο ὡς αἱ Κουρτσολάροι νῆ-

σοις, ὄνομα κυρίως ἀνήκον εἰς τὸ παρὰ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Ἀχελώου ἐγγειρόμενον χερσονήσιον ὄρος. Ὅτε ἀρχαῖοι καὶ νεώτεροι κριτικοὶ εἰρήνησαν ἐν ἀμυχανία ὡς πρὸς τὴν θέσιν τοῦ Δουλιχίου. Ἀλλ' ὁ Στράβων (1) ἐπιμένει, ὅτι ἦτο μὴ τῶν Ἐχινάδων, καὶ ἐπιθετὴ ἡ γνώμη αὐτοῦ συμφωνεῖ ἐντελῶς πρὸς τὸν Ὀμηρον (2), φαίνεται, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἰσχυρὸς λόγος, ἵνα ἀμφιβάλωμεν ὅτι τὸ Δουλιχίον ἦτο ἡ πρωτεύουσα νησαίου τινὸς κράτους, ὅπερ, ὡς ἡ Ἰδρα καὶ ἕτεραι ἑλληνικαὶ νῆσοι ἐν ταῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις, προήχθη ἴσως διὰ τοῦ κατὰ Ὀχλάσιον ἐμπορίου εἰς ὑψηλὸν βαθμὴν πληθυσμοῦ καὶ εὐπορίας, οὐδὲως ἀναλογηθῆναι πρὸς τοὺς φυσικοὺς πόρους καὶ τὰς διαστάσεις αὐτοῦ. Συνιστάμεν δὲ εἰς τὴν κατὰ τῆς Γρωάδος ἐκστρατείας ναὺς τεσσαράκοντα (3). Καὶ ὁ Πεταλάς ἐπειδὴ εἶναι ἡ μεζῶν νῆσος τῶν Ἐχινάδων, καὶ ἔχει τὸ πλεονέκτημα δύο κλιῶς προστατευομένων λιμένων φαίνεται ὅτι ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην δικαιούται νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ ἀρχαῖον Δουλιχίον (4). Δὲν εἶναι ἐπ' ἀληθείας ἡ γυνὸς Ἐρέχως, ἀλλὰ τοιαύτη καὶ ἡ Ἰδρα, ἣς τὸ ναυτικὸν ἀπέδρασε τοῖς Τούρκους ἀπὸ τοῦ Αἰγαίου Ὀπέων τόπον ἐκλέξατο ὡς πατρίδα οὗς ἠ ἐλεγεν Ἀγγλος περιηγητῆς πρὸς τὸν Ἰδραῖον ναύαρχον Τουμαζάκη. ἢ ἢ ἐλευθερία τὴν ἐκλεξῆς, καὶ ὅτι ἡμῶς ἢ ἀπῆντησεν ἐτοιμῶς ὁ πατριώτης. Προσέτι ἐπειδὴ ὁ Πεταλάς χωρίζεται διὰ τινος στενοῦ 300 μίλων ποδῶν ἀπὸ τῶν εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελώου προσεχωμένων εὐφύρων πεδιάδων τὰ φυσικὰ αὐτοῦ ἐλλείμματα ἴσως ἀνεπληροῦντο ἐκείθεν, καὶ τὰ ἐπιθετὰ, πονήσις καὶ πολύκερος ἄντινα τῇ ἀποδίδει ὁ Ὀμηρὸς (5) ἀνάγονται ἴσως εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς χώρας του. Ἀπὸ τοῦ Πεταλά εὐκόλος καὶ ἐνδιαφέροντα περιήγησις δύναται νὰ γίνῃ πρὸς τὰ ἐκτεταμένα καὶ γραφικώτατα εἰρησικὰ τῆς Οἰτιάς τῆς πόλεως τῶν Οἰτιάδων (ὑπὸ τὸ τελευταῖον τοῦτο ὄνομα ἀπαντωμένης πάντοτε ἐν τῇ ἱστορίᾳ), ἣτις καίται εἰς τὴν ὕψωμα ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ἦτοι Ἀκαρνανικῆς ὄχθης τοῦ Ἀχελώου. Περίβλεπτος εἶναι ἡ περίεξ σκηνὴ κατὰ τὴν τοὺς φυσικοὺς αὐτῆς χαρακτῆρας καὶ τὰς κλασσικὰς ἀναμνήσεις, διότι ἡ πόλις αὕτη καθὸ τὸ σημαντικώτερον φρούριον τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, ὑπῆρχε πολλὰκις ἀντικειμένον πολλῶν

(1) Ὀδυσ. Γ, 84. Ἡμεῖς ἐξ Ἰθάκης Ἰππωνίου ἐληλύθαμεν.
(2) Ὀδυσ. Π, 474. Ἦδη ὑπὲρ πόλις, ὅθι Ἐρμαῖος ἰόφος ἐστίν, ἢ καὶ κίων, ὅτε νῆα θεῶν ἰθάμην κατιούσαν, ἢ εἰς λιμέν ἡμέτερον.
(3) Ὀδυσ. Ψ, 485.
(4) Πλάτ. Β, 632. Οἱ ὅ Ἰθάκη εἶχον καὶ Νήριτον εἰνοσίφυλλον. Καὶ Κροκύλια ἐνέμενον καὶ Λιγίλιπα τρηχέταν καλ. Ὁ Στράβων ὅμως εἶναι νὰ θέσῃ τὰ Κροκύλια καὶ τὸν Λιγίλιπα ἐν Λευκάδι, ἐν τῷ ὁ Κ. Ο. Μίλλερ εἶναι νὰ ταυτίσῃ αὐτὰ πρὸς τὸ Ἀρκοῦδι, καὶ τὴν Ἀτοκον, νησιῖα κειμένα μεταξὺ Ἰθάκης καὶ Λευκάδος.
(5) Οἱ παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελώου βράχοι συναποτελουμένης μέρος τῶν Ἐχινάδων ὀνομάζονται ἐκ τῆς μορφῆς τῶν ὀξείας. Τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου ἀποδοδόμενον εἰς αὐτὰς ἐπίθετον Ὀχλάι, ἰσχυρηνόθη ὡς ὁμώνυμον τοῦ Ὀμίαι, ἢ παράγεται ἴσως ἐκ τοῦ Ὀσας ἀρχαίου ὀνόματος τοῦ Ἀχελώου, ὡς μανθάνομεν παρὰ τοῦ Στράβωνος.

(1) Γ, 2.
(2) Οἱ δ' ἐκ Δουλιχίου, Ἐχινάδων δ' ἱερῶν Νήσων, αἱ ναύουσι πέρην ἄλλος Ἠλίδος ἄντα καλ. Ἠλιάδ. Β', 625.
(3) Ἠλιάδ. Β, 630.
(4) Περιήγ. ἐν τῇ Διτ. Ἑλλ. Κεφ. ΚΒ'. Κλίνω μελλόν νὰ παραδεχθῶ τὴν ὑπαγόρευσιν, ἣν ἀλλαχοῦ ποιεῖ ὁ Λεῖκιος, ὅτι τὸ Δουλιχίον πρέπει νὰ ζητηθῇ ἐν τῇ μικρῇ καὶ στενῇ νήσῳ πλησίον τοῦ Πεταλά, ἣτις σήμερον καλεῖται Μικρὴ. Τῶν δύο τούτων ὀνομάτων ἡ ἐτυμολογία φαίνεται ἡ αὐτή.
(5) Δουλιχίου πολ. πόρου, πονήσιος. Ὀδυσ. Π, 396.

πρισματώδων συγχρόσασιν (1). Μέρη τινάτων τειχών της περιήκουσιν εἰσέτι δείκνυται τῆς στρατιωτικῆς ἀρχιτεκτονικῆς τῶν Ἑλλήνων καὶ νομισματῶν φέροντα τὴν κεφαλὴν τοῦ κυρτοειδούς Ἀγελάου καὶ τὴν ἐν Διοικητῇ διαλέκτῳ ἐπιγραφὴν Οὐραϊῶν παμπληθεῖ εὐρίκονται εἰς τὰ περιχώρα. Τινὰ ἐξ αὐτῶν εἶναι ἀρχαιότατα, φέροντα ἱερῶν εἰκόνα νεανίσκου ματὰ κέρκτος τούρου ἐκ τοῦ μετώπου ἐκφυμένου. Τὰ νομισματῶν ταῦτα ταῦτα εἰσέρχονται πρὸς τὴν ἀρχαίολογίαν ὅτι εἰσάγει τὴν ἀπείκασιν περιγράφουσαν μὲ τὴν γλυκύντα τὴν μεταξὺ τοῦ Ἡρακλέους καὶ τοῦ ποταμοῦ Ἀγελάου διὰ τὴν μυθολογίαν αὐτῆς μυθολογούμενην διένεξιν.

Μνηστὴρ γὰρ ἦν μοι ποταμὸς, Ἀγελάου λέγου,
 "Ὅς μ' ἐν τρισὶν μορφαῖσιν ἐξήτει ποταμὸς,
 Φοιδῶν ἐναργῆς ταύρος, ἄλλοτ' οἴολος
 Δοκίμων ἐλικτύος, ἄλλοτ' ἀνδρείω κῦρτι.
 Βιούρωρος ἐμ δὲ δακτύου γενεαῖδος
 Κρηνοὶ διερράζοντο κρήνηναι ποταμοῦ (2).

Ὁ ἐκ τοῦ Πίνδου καταρρέων Ἀγελάος καὶ τὴν Ἀκροννησίαν ἀπὸ τῆς Αἰτωλίας διαχωρίζων, εἶναι ὁ εὐρύτερος τῆς Ἑλλάδος ποταμὸς. Εἶναι ἐπ' ἀληθείας εὐγενὲς βέλτερον ἄξιον ἢ ἀπελαμδάνει παλαιῶν διακρίσεως, καθὼς πατριάρχης καὶ ἐπώνυμος ἦρος ὄλων τῶν ποταμῶν τῆς Ἑλλάδος ὑδάτων (3), καὶ ἐπαξίως ὑμνεῖται ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου ὡς βασιλεὺς τῶν ποταμῶν καὶ ἀντίπαλος, μετ' αὐτοῦ τοῦ μεγασθενόου Ὠκεανοῦ, τοῦ ἀνακτοῦ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Ὅσα ἔστι Δ.Ι. Κρονίωι μάχεσθαι,
 Τῷ οὐδὲ κρείων Ἀγελάωι, Ἰσπαρτζεῖ,
 Οὐδὲ βιθυρραῖταιο μάγα σθένος Ὠκεανοῖο. (4)

Τὰ ὕδατα αὐτοῦ ἔχουσι χροῖμα κίτρινον, ὑπόλευκον καὶ πικρὸν, ὡς τὰ τοῦ ἐν Ῥώμῃ Τιβέριδος ἐκ τούτου, ἢ ἐκ τῶν πολλῶν λίθων καὶ ἄμμων ἀττικῶν αἰ συχναὶ αὐτοῦ πλημμύραι ἐπεσώρευον ἐπὶ τῶν ὄχθων αὐτοῦ, προήλθεν ἡ κοινὴ ἀποδιδωμένη ἀπὸ τοῦ ὀνόματός τοι Ἀσπραποτάμου, καὶ ἡ ἀρχαία ἐκρηκτικὴ Ἀγελαῖος ἀργυροπότης (5), φαίνεται ἀναεὶ προαγγέλλουσα τὸ νέον ταῦτο ὄνομα. Ὁ Ἡρόδοτος μᾶς πληροφορεῖ (6) ὅτι εἰς τὰς ἐκβολὰς

(1) Ὁμοειδ. Γ, 77. Παιαν. Μεσσην. ΚΕ'. Πυλῶδ. Δ, 63. Λιβ. ΚΣΤ. 24. ΔΠ. 44.
 2) Τραχίλ. Θ—14. Ηδ. ἀκατάκτ. αὐτῶν. 507
 Ὁ μὲν ἦν ποταμὸς σθένος ὑψικέρω τετραφύρου
 Φόσμα ταύρου.
 Ἀγελάος ἀπ' Οὐραῶν
 Ὅρα πρῶται Σ. ράβιονος Γ. Δ. δῶρ. Σ. κελ. Δ'. 168.
 Τὰ ἐρεπτα τῶν Οὐραίων ὀνομαζόνται σήμερον ὑπὸ τῶν πέριχ χωρικῶν Τριγὰρ δὲ καὶ στρον Ἰσῶι ἐκ τῆς τριπλῆς ἀκρῆς τοῦ λόφου ἐφ' οὗ εὐρίσκονται.
 (3) Ὅρα Οὐραϊοῦ, Γεωγρ. Α', 9.
 Ρουταίωι Ιανουαῖα Α. C. H. E. I. A. M. I. S. C. I. F. I. C. I. S.
 (4) Τραχίλ. ΚΑ', 193.
 (5) Δ. νῆσ. Περιηγ. 433.
 (6) Β', 10.

αὐτοῦ πρόσχωσις συνήθως κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ τοῦ ἡμῶν τῶν Ἑλληνῶν πρὸς τὴν σπέραν καὶ ἐκ τούτου δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι τινὲς τῶν πρῶτ. τὰς ὄχθας ἀνεψυμένων σήμερον λόφον, ἦσαν ἄλλοτε νῆσοι, ὡς ἄλλοτε ἦτο, καθ' ἃ ἀναφέρει ὁ Πλίνιος (1) ἢ Ἀρτέμιος Χερσονήσος, πειθῶν ἢ Κουρτσολάκη. Ἡ ἐπισώρευσις τῆς γῆς ἡμῶν δὲν ἠδύναιτο νὰ ἔχει τὴν αὐτὴν ταχέως ἴσον φαντάζεται ὁ Θεοκωδίδης, ὅστις προέλεγεν ὅτι πᾶσαι αἱ Ἑλληνίδες ἤθελον γενῆ μετ' οὐ πολλὴ μέρη τῆς Ἡπείρου (2). Ἐκ τοῦ Πλουτάρχου καὶ τοῦ Πλίνιου (3) ἐξάγειται φανερώς, ὅτι κατὰ τῆς δύο τελευταίας χιλιετηρίδας μισρὴν μόνον ἀλλοίωσιν ὑπέστη τὸ περὶ αὐτοῦ.

Ὁ Διόναχος καὶ ὁ Νεῖλος καὶ ἄλλοι μεγάλοι ποταμοὶ τείνουσι μέχρι τινὸς νὰ δειλοποιηθῶσι ἄλλ' ὅτι ἀκαλοῦθως εἰσφέρουσι, χάνεται εἰς τὸ ἀπερραντον τῆς θάλασσης.
 Οἱ παρὰ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Ἀγελάου γουνοὶ βοάχοι μᾶς ἐνδιαφέρουσι, διότι ὁ Βύρων κατὰ τὸν ἀπὸ Κεφαλληνίας εἰς Μεσολόγγιον ἐπιχειρῶν αὐτοῦ διέπλον ἐν Ἰννοκρίῳ τοῦ 1821, τρεῖς ἡμερησῶς νὰ ζητήσῃ καταφυγίον μεταξὺ αὐτῶν, δις μὲν ἔνεκε τῶν ἀφηνιῶν τρικυμιῶν τῶν τσοσούτων συνήθων εἰς τὰς θάλασσας ταύτας, ἀπαξ δὲ, ἕνα ἐκφυγῆ περιπέλοῦσα Τούρκον καταγωγῆς. Ὁ πόντος καὶ ὁ κινδύωνος, οὗς ὑπέμεινε ἐπὶ τινεσ ἡμέρας ἐν τινι, Ἰουίῳ πλοιαρίῳ, ὑπέφραξεν πιθανῶς ἢ τελευταία αἰτία τῆς νόσου, ἣτις τὸσον ἀύρω; ἀφίρπασεν αὐτὸν κατὰ τὸν ἐπόμενον Ἀπρίλιον. Ὁ Βύρων ἔλαβε τὴν ἀμοιβήν, ἣν αὐτὸς ἤθελεν ἐπιθυμῆσαι. Κατῆλθεν εἰς τὸν τάφον ἐν μέσῳ τῶν θαρῶν καὶ εὐλογίῳν εὐγνώμονος ἔθνος, τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ, ὡς τὸ τοῦ Γυλιφόρδου, οὐδὲ ποτε θέλει λησμονηθῆ ἐν Ἑλλάδι.

Παρὰ τὰς Ἑλληνίδας ὠσαύτως, ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῆς Ἰθάκης καὶ οὐχὶ ἐντὸς τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, ὡς ἰδύντο τις νὰ φαντασθῆ ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ Λεπάντου (οὕτως ὀνομαζον τὸ Νεάπακτον οἱ Ἕνεοὶ) ὅπερ ἐν γίνεο τῆ ἀπεδῶθη, συνήθη ἐν Ὀκτωβρίῳ τοῦ 1571 ἢ σημαντικωτέρα νικητικῆ τῶν νεω-έρων χροῶν. Καταπολεθῆντες ἐκ τῆς πρῶτου πτώσεως τῆς Κύπρου, καὶ ἐκ τῆς ἀπανταχοῦ ταχέως προόδου τῶν Ὀθωμανικῶν ὀπλων, οἱ Ἕνετοὶ, οἵτινες ἐτρέμον διὰ τὰς ἐν τῇ Ἀδριατικῇ κατὰστάσεσιν των, ὁ τῆς Ἰσπανίας φιλίππος ὁ Β'. οὐ αἱ Ἰταλικαὶ γῆραι ἐτροσῶρον τὴν ἐσχατον κινδύνον, καὶ ὁ Πάπας Νῆος ὁ Ε'. ὅστις ἦτο ἡ ψυχὴ τῆς ὄλης ἐπιχειρήσεως, συνήλθον εἰς συμμαχίαν κατὰ τῶν ἀπίστων. Ἡ ἀρχιστρατηγία διεπιστευθῆ εἰς τὸν Δὸν Ἰωάννην ἐξ Αὐστρίας, υἱὸν τοῦ αὐτοκράτορος Κεράλλου, τοῦ Ε', καὶ νεώτερον τότε τοῦ τε Ἀλεξάνδρου, ὅτε κατέκτησε τὴν Ἀνατολήν, καὶ τοῦ Ναπολέοντος ὅτε ἐν τῇ Οὐκρασίῃ ἐκείνη ἐκατρατείε τὸ 1796 κατὰ πρῶτον ἀπεδίωξε

(1) Hist. Nat. Δ', 2.
 (2) Β', 102.
 (3) Παιαν. Ἀρκιδ. ΚΑ'. Πυλ. Hist. Nat. Δ', 2.

τὸς Ἀυστριακοὺς τῆς Ἰταλίας. Τὸν Τούρκικὸν στόλον ἐκ 230 πριμῶν συνιστάμενον, ἀπῆντησαν οἱ σύμμαχοί ἐν ἑβραὶ σκεδῶν τῶν ὑδάτων, τοῦ Ἀκτίου, ἐνθα 1800 ἔτη πρῶτερον τὸ κράτος τοῦ κόσμου ἐχάθη καὶ ἐκαρδύθη. Ἰση σκεδῶν ἦτο ἀμφοτέρωθεν ἡ δυνάμις, καὶ ἡ μάχη ὑπέφραξε μισρὰ, πεισματώδης καὶ ἀμειψτή. Ἐχον ἐγερθῆ τότε τὰ ἰσχυρότερα πάθη ἕσα δύνανται νὰ διακταρῶσι τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν, ἠρωσικτικὰ καὶ πολιτικὰ μίση, ὁ ἔρω; τῆς δόξης, ἢ ἐλπίς τῆς καταστάσεως, ὁ τρόμος τῆς δουλείας. Πάντα δὲ τὰ ἐργαζέτα τῷ πολέμῳ, ἕσα ἐφῆρυν οἱ τε ἀρχαῖοι καὶ οἱ νεώτεροι, ἐτέθησαν ἐν χρῆσει, ἴστοι, ἄκουες, βουβίδες, σιδηρὰ ἀγκυτῆρα, τηλεβόλα, πυροβόλα, λόγγα καὶ ξίφη. Βίς πολλὰς καὶ τρεῖς ἡμέρας, ἡ μάχη ἐγίνετο ἐκ τοῦ πλοίου πρὸς πλοῖον, ὡς ἐν στρατοπέδῳ. Ὁ τῶν Ὀθωμανικῶν ἀναρχος Ἀλῆς καὶ ὁ Δὸν Ἰωάννης, περικυκλούμενοι ἐκάτερος ὑπὸ ἐκλεκτικῆς χειρὸς πολεμιστῶν, τρεῖς ὥρες πεισματωδῶς ἐμάχοντο κατ' ἀλλήλων. Ἐπεσεν ἐπὶ τέλους ὁ Ὀθωμανὸς ἀρχηγός, ἡ τριῆρης αὐτοῦ κατελήθη, καὶ ἡ σημαία τοῦ στρατοῦ ἀνεπατάθη ἀπὸ τοῦ ὑψηλοτέρου αὐτῆς ἰστίου. Τότε ἡ κορυφὴ Νίκη, Νίκη, ἠγέρθη ἐπὶ τοῦ χριστιανικοῦ στόλου, καὶ οἱ ἔπιστοι ἐφῆρυν πανταχόθεν. Μεγάλην ἰπμὴν ὑπέφραξεν οἱ σύμμαχοι, ἀλλὰ 200 περίπου Ὀθωμανικὰ τριῆρες συνελθούσας ἢ κατεστράφησαν. Βίκοσι πέντε περίπου χιλιάδες Τούρκων ἐπέσαν ἐν τῇ μάχῃ, καὶ 15 χιλιάδες χριστιανῶν αἰχμαλώτων, οἵτινες εὐρέθησαν ἀλιστώμενοι εἰς τὰ κωπικὰ ἡλευθερώθησαν. Τὴν ἡμέραν ταύτην τὴν λίαν χαρμῶσον πρὸς τὴν Χριστιανισμὸν, ὁ Τουρκικὸς στόλος, ὅστις ἐπὶ τοσοῦτον ἦτο ἡ μάλιστα καὶ ὁ τρόμος αὐτῆς, ἔλαβεν, ὡς ἡ Τουρκικὴ στρατὸς ἐξῶθεν τῆς Βιέννης τῷ 1683, πληγὴν ἐξ ἣς οὐδέποτε ἀνελ. θε.

Διερχόμενος τὸν Ἀγελάον ἀπὸ τῶν Οἰνιάδων πρὸς τὴν Αἰτωλίαν, ὁ περιηγητὴς μετ' οὐ πολλὴ φθάνει εἰς τὸ Μεσολόγγιον, ὅπερ διὰ τὴν ἡρώϊκὴν αὐτοῦ ὑπερσπασίαν, καθ' ἃς ὑπέστη δύο πολιορκείας, διχοκοίντος τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πολέμου, ἐπέζησε κατέστη ἐκ μιλίων τῆς Νουμαντίας καὶ τῆς Βαρυζῶνας. Κατὰ τὴ φθινόπωρον τοῦ 1822 ὁ Μουρακιδάτος, πρῶτος τότε τῆς Ἑλλάδος ἀρχηγὸς μικρῆς χειρὸς Ἑλλήνων, ἠρωϊκῶς ἀπέκρηψε πᾶσαι τὰς ἐπανειλημμένας ἐφόδους μεγάλου Ὀθωμανικοῦ στρατοῦ, ὅστις ἐν ᾧ ἐπικουρῆ ἔθωγεν ἐκ Πελοποννήσου καὶ Ὑδρας, ἠναγκάσθη νὰ ἀρῇ τὴν πολιορκείαν, τὸ πλεῖστον ἀπολέσας τῆς δυνάμεώς του. Το Μεσολόγγιον, οἷον τότε ἦτο, περιεγύρει ὁ στρατηγὸς Γούρδων, ὁ ἐπιτελειώτερος ἱστορικὸς τῆς Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως α ὡς μακρὴν πόλιν φηκοδομημένην ἐπὶ τινος βροθωρόδου πρὸς τὴν θάλασσαν, πρῶτον ἐπεσώμενην μόνον ὑπὸ ἀτελοῦς τάφρου, ἐπεὶ πολεμικῶν ἰσχυρῶν, ὡς ἡ καταστροφὴ αὐτοῦ ἐδημοσιεύθη ἐν Ζακύνθῳ, λέγει ὁ στρατηγὸς Γούρδων (Β. βλ. Ε'. ἢ δὸν πλάτος ἐγούσης, καὶ πέντε βήθος, μετὰ τινος προχώματος ἐκ γῆς καὶ λίθων, ὑψηλοῦ πέντε ἢ ἑξαπλάτου πλάτους, ὡς εἰ δυστύχημα εἶχεν ἐν πόδας καὶ δύο ἡμισυ πηχῶς, πρόσθε δὲ, ὅτι

ἢ ἄτοπος ἀνάπτυξις τῶν περιτείχισμάτων θῆλεν ἢ ἔχει ἀνάγκην φρουρῶν 4000 στρατιωτῶν, καὶ ὁ Μουρακιδάτος εἶχε μόνον 380, ἐξ ὧν 35 ἦσαν ἠδουλιῶται ὑπὸ τοῦ Μάρκου Μπότσαρη ὀδηγοῦμενοι. Τὰ πυροβολικῶν του περιελάμβανε δεκάπτεσσρα σιδηρὰ τηλεβόλα μὲ πυρίτιδα εἰς τὴν ἀνάλωσιν ἐνὸς μηνὸς ἐπαρκούσαν (1). * Τὰ ὀχυρώματα τοῦ Μεσολογγίου κατὰ τὴν ἐνισχύθησιν ἀπολύθως ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν κυρίως τοῦ Λόρδου Βύρωνος, καὶ ἡ πόλις κατέστη τὸ στρατηγεῖον τῶν ἐπαναστατῶν κατὰ τὴν δυτικὴν Ἑλλάδα. Ὅτε δευτέρων φορῶν ἐπολιορκήθη ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐν Ἀπρίλιῳ τοῦ 1825 περιεῖχε 5000 πολεμιστῶν, κυρίως ἐκ τῶν γειτόνων ἐπαρχιῶν καὶ 50 περίπου κακὰ τηλεβόλα διαφόρου χωρητικότητος. Ἀρχηγὸς τῶν Ὀθωμανῶν ἦτο ὁ Ρεῖτ Μεχμέτ Πασῆς οὗ ἡ Τουρκία σπανίως ἔλαβε ἀξιώτερον στρατηγὸν ἢ πολιτικόν, ὅσο καὶ ἂν ἦτο ὠμὸς καὶ δόλιος. Ἀλλ' οὐχ ἦτοον πᾶσαι αἱ ἐπιμοναὶ αὐτοῦ προσπᾶθειαι ἕνα κυριεύσῃ τὸ φρούριον, ἐπὶ 8 κατὰ συνέγειν μηνῶν, ἀπέθησαν ὄλας ἀτελοσφῆρτοι, καὶ οἱ Ἑλληνες ἤθελον πιθανῶς καταστρέφει τὸν πολιορκούντα στρατὸν, ἐὰν ἰσχυρὰ ἐπικουρῆ δὲν ἐπρόφθων πρὸς ὑποστήριξιν του. Ὁ Σουλτᾶνος ἐγκαρδίως ἐπέθωπει τὴν ἄλωσιν τοῦ φρουρίου τούτου, ὅπερ ἐθέλωρει ὡς τὴν κυρίαν ἀρόπολιν τῆς ἀνατολῆς καὶ ἤθελεν ἐν τῇ Ἰβηρίᾳ Πασῆς ἀναλάβῃ τὴν κατάκτησιν αὐτοῦ ὑποστηριζόμενος ὑπ' ὄλων τῶν νικητικῶν δυνάμεων τῆς Τουρκίας, Αἰγύπτου καὶ Ἀφρικῆς, ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Καπετῆν Πασῆ ἀρχιναύαρχου τῆς Αὐτοκρατορίας. Ὁ Ἰβηρὸς ἐπομένως ἀπέπλεσεν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου μετὰ τρεῶν πυροβολικῶν παροσκευῶν καὶ μέγαν Αἰγυπτιακὸν στρατὸν κανονικῶς συντεταγμένον ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν Ἑθωπαίων ἀξιωματικῶν ὡστε περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ 1826 οἱ ὑπερσπασταὶ τοῦ Μεσολογγίου εἶδον ὄλας τὰς δυνάμεις τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους συγκεντρωμένους κατ' αὐτῶν. Στενὰ καὶ ἄγρυπνος πολιορκεία διέκοψε τότε τὴν βοήθειαν τῶν τρωφίμων καὶ πολεμοφόδων ὅσα ἕως τότε ἐλάμβανον παρὰ τοῦ πατριωτικοῦ ἐθνουσιαμοῦ τῶν Ζακυνθίων, οἵτινες ἐπροσπᾶθον συνεχῶς νὰ φθάσωσιν εἰς τὴν πόλιν μετὰ μικρὰς λέμβους, βοηθούμενοι ὑπὸ τῆς νυκτὸς καὶ ὑπὸ τῆς περιπλοκῆς τῶν πορθμῶν τῶν διαταμονῶν τὰ τενάγη, μέχρι τῆς ἐπὶ τῶν περὶ αὐτὴν φυλικῆς (2). Ἐπὶ δέκα μηνῶν περιλειόμενοι, ὑπὸ τοῦ λιμοῦ ἐπαπειλούμενοι, καὶ ἐνεκὴν τῶν πόνων, τῆς ἀγρυπνίας καὶ

(1) Γούρδωνος Ε. λ. Ἐπαναστ. Β. βλ. Κ'. Κεφ. γ'.
 (2) Οἱ Ζακύνθοι φαίνονται λαβόντες τὸ Μεσολόγγιον ὑπὸ τὴν εὐχὴν προστασίαν των, καὶ πολλὰ τῶν κρηαιτέρων οἰκογενεῶν ἐξείδυσαν πολὺ μεγάλα ποσὰ εἰς προμήθειαν ἐφοδῶν. α Ὅτε ἡ καταστροφὴ αὐτοῦ ἐδημοσιεύθη ἐν Ζακύνθῳ, λέγει ὁ στρατηγὸς Γούρδων (Β. βλ. Ε'. ἢ δὸν πλάτος ἐγούσης, καὶ πέντε βήθος, μετὰ τινος προχώματος ἐκ γῆς καὶ λίθων, ὑψηλοῦ πέντε ἢ ἑξαπλάτου πλάτους, ὡς εἰ δυστύχημα εἶχεν ἐν πόδας καὶ δύο ἡμισυ πηχῶς, πρόσθε δὲ, ὅτι

των τραυματιών αρμυρώντες, οι πολιορκούμενοι είχαν ήδη απολέσει το τρίτον του αριθμού των και επειδή η πόλις είχε καταστήσει άπλοος σωρός έρειπίων, ένεκα του ύπο των έχθρών άκαταπάστου πύροβόλου, οι κάτοικοι κατέκειντο εις τὰ βορβορώδη έλη των τάφων των, ζώντες εις άλίγων και άδών τροφών, και έκατεθειμένοι εις την άνιση θρημύτητα του χειμῶνος, άνοπόδητοι και βραχνόθυτοι. Όσα μικράν ήδύνατο να έκταθή ή όρσις των, επί των ύδάτων, άλλην σημαίαν δεν έδωσαν παρά την ήμισέληνον ή δέ πεδιάς ήτο πεπικνωμένη εκ των σκηνών και σημαίω των άπίστων, εν ή οι βαρβαροί άναφανόμενοι νεκι κωνοστοιχίζι, μάλλον εντέχνως διατεθειμένοι, και τή γυμνάσια των τακτικών, Αιγυπτίων τρομερώς προσμήνου την προσεχή καταστροφήν των. Καί όμως οι άνδρείοι Ηπειρώται, Αιτωλοί, και Άκαρνανες, ουδέ μίαν στιγμήν έδίστασαν ειχον, είσέτι άμυδράν τινα έπιείδα έπικουρίας εκ των συμπαλιτών αυτών, και ενώμαζον, ότι πο Μεσολογγίω ήτο το έχχον προύργιον της χριστιανισίνης εν τή δυτική Ελλάδα. Όλίγον επ' άλλθελας έδύνατο να ώρεληθῆσιν εκ τινος προς τον Ροσιστην συνθηκολογίας, διότι ούτως άείποτε έθανάτου τοις αίχμαλώτους, και ειγεν εσχάτως καταδικάσει ένα Ιερέα, δύο γυναίκας, και τινα παιδία, να άνασκαλοποιηθῆσιν ενόπιον του στρατόπέδου του άλλθελας, όστις έκαυχάτο επί τή άγιοθῆ πίστει και φιλανθρωπία αυτού, ήλπίζεν, ότι ήθελον παρακινήσει ή διαπραγματευθῆσιν προς αυτόν. Έπεμψε διάγγέλμα ποτακτών την φρουράν ν' άποστείλη έπιτρόπους δυναμένους να λαλώσι Τουρκιστί, Άλβανιστί και Γαλλιστί. Των Έλλήνων ή άπάντησις ήτο αξία των αρχαίων Σπαρτιατών. « Δέν εννοούμεν τσας γλώσσας, καθά άγράμματοι, μά τον ήξέρομεν πώς να μεταχειρίζομεθα τή ξίφος και τή τηλεβόλον. » Καί έπίσης, ότι Άγγλος αξιωματικός του ναυτικού (1), φιλανθρωπία κινούμενος, διεθίβασεν εις αυτούς πρότασιν τινα εκ μέρους του Καπετάν Πασά, ή άπάντησιν τον ήτο εύγενής μὲν αλλά σταθερά άποποίησις πάσης διαπραγματεύσεως.

Και όμως πάσαι οι άπελπισμένοι έφοδοι των Μαντουλιάνων άπεκροάθησαν, και τή στρατόπεδον αυτών αι συνεχεις έξοδοι των Έλλήνων ουχι σπανίως ενέβαλον εις άταξίαν, ή δέ τελευταία πράξις της ενδόξου ταύτης τραγωδίας προσήγγιζε μόνον την 22 Απριλίου του 1826. Έπειδή τρεις είσέτι ήμεροι λιμοί δέν ήθελον αφήσει μίαν ζώσαν ψυχην εντός των τειχών, οι πολιορκούμενοι άπεφάσισαν να διανοιώσι τον δρόμον των άναμίσσον του έχθρικού στρατού, ως οι Πλαταιεις εν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ, αλλά τοιουτοτρόπως ώστε να μη καταστήσωσιν άδύνατον την σωτηρίαν του άσθενεστέρου μέρους των έγκατοίκων. Πολλοί του

των άπεποιήθησαν να έγκαταλείψωσι τήν γήν των γενεθλίων των, και όμοι με όσους ή ήλικία, ή τραύματα, ή ή άδυναμία καθίστων άνικάνους να μετατοπισώσιν, εκλείθησαν εις τήν κυριώτεραν πυριταποθήκην, ήν ενέπρησαν τήν έπισοσαν συγκαταστρέφοντες τοις πρώτους φθίσαντας των άπίστων μεθ' εκυτών. Ότε οι άπομειναντες άπεχαιρέτων διά πάντοτε τοις φίλους και συγγενεις των, οι όδυμοι και οι κλαυθμοί των γυναικών, ής μη έλεγόν τινες των έπιζήσαντων εις τήν τρομεράν έμείνον σκηνήν, ήκούοντο και εις αυτό τό Τουρκικόν στρατόπεδον, και διήγειρον τήν προσοχήν των άπίστων. Περί τό μεσονύκτιον τό σύνολον των πολεμιστών κραυγάζοντες, αέμτρος, έμπρός, θάνατος, εις τοις βιρβάρους, προσήλθον εις τας γραμμάς των πολιορκητών, ελπίζοντες να διαχαράξωσι δίοδον εις τό όπισθεν έρχόμενον πληθος των γυναικών, πολλοί των όποιων ειχον περιβλήθῃ άνδρικην έσθήτα, και όπισθη διά πιστολίων και μαχαίρων. Ότε τα τριπλά χαρκαώματα του Ίβραήμη, ουτε αι φλογεραι εκपुरσοκρατήσις των πυροβόλων και τηλεβόλων, ουτε ή μακρά γραμμή των αιγυπτιακών λογγών ήδύνατο δια όμοι να έμποδίσωσι τήν άπηλιπισμένην ταύτην σύγγρουσιν της άπελπισίας. Εκ των 9000 ατόμων άτινα κατά τας μάλλον αξιοπιστους μαρτυρίας ήσαν εν Μεσολογγίω την έσπεραν της 22 του Απριλίου, περίπου 1800 (ών 200 ήσαν γυναίκες) ήδυνήθησαν ν' άποσιωθώσιν εις τή όρη της Αιτωλίας (1). Η δέ έπιστολή ήν έγραψαν, δύο ήμερας μετῶ την έξοδον, προς τήν Έλληνικην Κυβερνήσιν οι έπιζήσαντες αρχηγοί, είναι όντως αξία των ώραιοτέρων χρόνων της Ελλάδος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄.

Περί της όμοιότητος των αρχαίων και νέων Έλλήνων κατά τον τρόπον της ναυτιλίας και άλλα έθιμα.

Πολλάκις παρετηρήθη, ότι ο των κλασικών ειδώμων περιηγητής δέν δύναται να διαμείνη πολλάς ήμερας εν Ελλάδι, χωρίς να διακρίνη πολλά παραδείγματα, καθ' ή ο νυν λαός διατηρεί και τή έθιμα των αρχαιοτάτων χρόνων και τοις αρχαίους τρόπους της εν τῷ διαλέκτῳ έμφράσεως αυτών. Αλλά, μολονότι έκαστον μέρος της Έλληνικής Ιστορίας και γραμματολογίας δύναται να διαφωτισθῆ εκ των ύπαρχόντων έθιμων, αξιοπαράτηρτον είναι ότι συχνότερα συμφωνοῦσι ταύτα προς τήν άπλότητα των αρχαίων τρόπων ή προς τοις άνήκοντας εις μάλλον πεπολιτευμένην περίοδον, προς τοις έπικρατήσαντας εις τήν εποχήν του Όμήρου μάλλον ή του Θουκιδίδου. Ο δε ύπερ

(1) Όρα Παράρτημα Γ΄.

(1) Ο πλοίαρχος Άδδουτ εκ της κορβέτας Ρότι.

άνεξαρτησίας πόλεμος αυτών παρέσχε σημαντικὰ άποδείξει της κατότητα του Έλληνικού έθνους. Καθ' όλας σχεδόν τας περιπέτειας του πολέμου τούτου δύναται τις να εύρη παράλληλόν τι εν τῇ Ιστορία των προγόνων αυτών, και εν γένει εν τῇ των άπολοικιωτέρων χρόνων και των άπιστάτων χωρών της Έλληνικής γῆς. Η ναυτιλία λαού τῷ σόν ούτιμῶδες θαλασσίον παρέχει φυσικῶ τῷ λόγῳ ούκ όλίγα παραδείγματα της διατηρήσεως των αρχαίων έθιμων. Ο τροπώτης ή μικρός πάσσαλος, εις εν διά τινο; θηλείας δερματίνης ή εκ σχοινείου οι Έλληνες κωπηλάται προσχωτοσι τή κώπη των, αντι της παρ' ήμιν κωπηλόχου, και πάντα τή άλλα ναυτικά έργαλεία και σκεῦη των αρχαίων δύναται να παρατηρηθῶσι καθημερινῶς εν χρήσει μεταξυ των νυν Έλλήνων. ή δε υπό του Όμήρου περιγραφή της κατοικίας του Έθμίου δύναται να έφωτισθῆ μετ' άλλιστων διαφορών εις τήν καλύθην Έλλήνων χωρική των ήμερών μέσι. Όσαύτω; τή περι τῷ φακρόν; και επ' άλλθελας πάντα τή οικιακά έθιμα των Όμηρικῶν ήρώων έχρουσιν είσέτι (δύσκιμ μαρτυρίαν εν Ελλάδι. Μετζέ; πλείστον άλλων χωρίων παράβαλε Όδυσ. Ε, 48, 518. Π, 47, Α, 188. Κ, 550. Α, 96. Ε, 44. Ίλιάδ. Η, 415. Ηρόδ. Ζ', 138; και άλλα άπαντάχρον σχεδόν του Ηοιδου και του Αριστοφάνους; ήθελεν είσθαι άπλή σχολαστικότης να πολλαπλασιάζωμεν τας παραθέσεις. Ούτως έπίσης και ή εύρεσία σχεδία, ήν κατέσκαυεσεν ο Όδυσσεύ; εν τῇ νήσῳ της Καλυψόης, φαίνεται ότι άκριβώς ήτο εν πλατῶ και άλλτενῶς άκρίβως όμοιάζον εν γένει τῷ όποῖα μεταχειρίζονται οι άλιεῖς και άκτοπλοῦντες. Έμ; ποροι τῶν λιγίων και τῶν Ιονίου πελάγους. Τῷ δευτέρῳ δὲ εν συνήθεις περιουλίσοσιν τῷ πλευρῶ αυτών; και δι' εν τοσούτον πρόβλεπτόνται κατά των κυμάτων ή κατά του κινδύνου άφνειδίας άνατροπῆς ακριβῶς περιγράφονται υπό του Όμήρου.

Φράζε δέ μιν βίπεσαι διαμπερές οισυνησιν Κῦματός εἰλαρ έμην κτλ. Όδυσ. Ε, 256.

Η παρ' Όμήρῳ περιγραφή διάπλου τινός είναι ακριβῆς διήγησις και των διά τινος πλοιαρίου τῷ τύπου σημερινῶν περιπελεύσεων.

Και πάλιν οι νεο Έλληνες ναῦται, ως οι αρχαιοί, δυσίαν άγκυρας προσορμίζουσι τῷ πλοίῳ των, τήν μὲν βάλλοντες εις τήν θάλασσαν, τήν δε προσορμίζοντες διά τινος σχοινίου εις τινά βράχον ή δένδρον επί τῆς παραλίας. Τήν πράξιν ταύτην άντιτεταται ο Πίνδαρος Όλυμ. ζ', 100.

Άγκυραί δέ πέλουτ' εν χειμερία Νυκτι τοσς εκ ναός άπεσιμύφθαι διν' άγκυρας.

Παράβ. Πλούταρχ. εν Σόλωνι Ιθ'. ολίγηρος επί θυσίαι βουλαίς ώσπερ άγκυρας όρμύσαν, ήτον εν σόλια τήν πόλιν ίσασθαι. — Προσέτι Στοβαίου. Άνθολογ. Ρ. 22. ούτε τῶν εκ ενός άγκυρίου, ούτε βλορέα μιάς ελπίδος όρμύσαν. Τῷ άστατόν των Έλληνικῶν πελάγῶν

Subdola cum ridet placidi pollacia ponti καθίστα αναγκαίαν τοιαύτην προφύλαξιν. Ο άνεμος, ως νεανίας, άλλοτε μὲν κεκουρασμένος ή ύπνώτων, ήσυχάζει.

Calm as a slumbering babe Tremendous ocean lies.

Ψυχός κείται; ή; τό νοστάζον βρέφος Ο τρομερός Ωκεανός.

άλλοτε δέ κυματίζει υπό των όρμητικῶν και άγρίων άνέμων, οίος ο Έβρος τῆς έρήμου, rabies Noti

Quo non arbiter Adria Major, tollere seu ponere vult freta.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄.

Περί της αρχιτεκτονικής των αρχαίων Έλλήνων.

Οι διάφοροι βῆμοι της Έλληνικής κτιστικής; διακαταλλόμενοι σνήθως δια τεχνικών βρων ούχ ήττον συγκεχυμένων των εν τῇ Γοτθικῇ Αρχιτεκτονικῇ, δύναται, έμπροσθ; να καταταχθῶσιν εις τέσσαρας κλάσεις ως έρεζή:

α. Καλιώπειος, τούτέστι τό αρχαιοτάτων υφους τῆ; προϊστορικής περιόδου, οί τῷ μάλλον αξιοσημείωτα δείγματα είναι τῷ τείχη των Μυκηναίων και της Τίρουθος. Κατά τούτον άγανόνηστος μάχλο; λίθιν άτέχνως συναρμολογῶνται άλλήλοισ; πληρουμένον των διαλειμμάτων εκ λιθορίων ή άμμολίθων.

β. Παλιώγειος, καθ' ήν, έπίσης άκωνόνησται λίθοι, συμπυκνῶς προσορμίζονται άλλήλοισ;. Τῷ υφους τούτη ενόρτε, καλεῖται και Πεδασγικόν, ού τῷ καλῆτερα και πλείοτερα δείγματα εύρίσκονται εν Ελλάδι και εν τῇ κεντρικῇ Ιταλίῃ, ενθα ήσαν αι κυριώτεροι έθροι των Πελασγικῶν φυλών.

γ. Ακαθόνηστος Έλλημικῆς, μεταβατικῶν υφους πῶ το πολυγωνείου εις τας όρθογωνίους συναπτομένης γραμμῆς. Τό πολυγωνον ενταῦθα κατά τό κλειστον μέρος έγκαταλείπεται, και τετράπλευροί λίθοι αντικαθίστανται, αλλά μη σκοπευμένους της ακριβούς συμμετρίας του σχήματος αυτών ή της παραλλήλου σειρῆς των στρωμάτων της οικοδομῆς.

δ. Κακοηκής Έλλημικῆς, ή βοθηγόνους οίκουδομῆς της άνθρας περιόδου της Έλληνικής τέχνης, ήτε οι λίθοι έπίμονοι και έτάσσοντο με ώραιότητα την άκριβείαν.

Τῷ δὲ ήλικῶν βῆμο άπανταγοῦ μεταχειρίζοντο εν τῆς Έλληνικῆς οικοδομῆς είναι τό λεγόμενον pialombino ολονει φασσόχρονον μάρμαρον, εκ οῦ συνίστανται εν γένει τῷ όρη της Ελλάδος. Φυσικῶ τῷ λόγῳ εν τῇ Έλληνικῇ ως εν τῇ Γοτθικῇ Αρχιτεκτονικῇ άπαιτεῖται πέτρα και τις λεπτότης κρῆσις προς δικότολή των μεταβατικῶν καταστάσεων. Κατ' άμφοτέρως δὲ πολύ έξορτάται εκ των

εθίμων τῶν διαφόρων χωρῶν καὶ τῆς σχετικῆς αὐτῶν προόδου εἰς τὰς τέχνας καὶ τὸν πολιτισμὸν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ'.

Περὶ τῆς δευτέρας πολιορκίας τοῦ Μεσολογίου, καὶ τοῦ γενικοῦ χαρακῆρος τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας Ἑλληνικοῦ πολέμου.

Τόμος δλόκληρος ἠδύνατο νὰ πληρωθῆ με διηγήματα ἀτομικῶν πράξεων ἀνδρείας καὶ ἐπι ύψηλοτέρης καὶ ἡρωικότερας ἀρετῆς, αὐταπαρνήσεως ἐκ μέρους τῶν ὑπερασπιστῶν τοῦ Μεσολογίου. Ἐκ τῶν πολλῶν ἀνεκδότων, ἅτινα ἤκουσα ἐκ στόματός τινων ἐπιζησάτων, δύο μόνον θέλω ἐκλέξει ἔχοντα τὸ πλεονέκτημα, ὅτι φέρουσιν ἀνεμφισβητήτου γνησιότητος τύπον, μνημονεύμενα δὲ προσέτι ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Γόρδιου. Α'. Ὁ Παπαδιαμαντιόπουλος, ὁ ἀστυκὴς τῆς πόλεως διοικητῆς ἐπὶ τῆς πολιορκίας, γεννηθεὶς Κοτσάμπασος ἐν Πελοποννήσῳ, παρέχει παράδειγμα τῆς μεταβολῆς ἢ δύναται νὰ ἐπιφέρει ἐν τῷ πνεύματι τοῦ ἀνθρώπου ἢ ἐλευθερίας. Ἐπορεύθη τῷ Φεβρουαρίῳ τοῦ 1825 εἰς Ζάκυνθον πρὸς προμήθειαν βιοβημάτων ἄλλ' ὅτε ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐτρέποντο τὰ πράγματα, ἐπέμεινε νὰ ἐπιστρέψῃ ἀνὰ μίσην μυριάων κινδύνων, ἵνα ἀποθάνῃ μετὰ τῶν συμπολιτῶν του δυσκολώτατον ἴσως ὑπὲρ πᾶν ἄλλο εἶδος ἀφοσιώσεως κατὰ τὴν πράξιν. Ἀπέθανε δὲ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἐξοδῷ (1). Β'. Τὴν ἀξιωματικώτατον ἐκείνην νύκτα πολλαὶ ἐκκοντοῦδες Ἑλλήνων, οἵτινες εἶχον ἤδη διέλθει τὰς γραμμὰς τῶν πολιορκητῶν, ἐφρονέθησαν ἐπιστρέφοντες, ἵνα διασώσωσι τινὰς τῶν ἀκολουθούντων αὐτοὺς γερόντων, γυναικῶν καὶ παιδιῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὸ Ἰππικὸν τῶν Τούρκων ἐχάρτηεν αἰματῆρῶν γραμμῆν. Τιοιουτοτρόπως ἀδελφός τις ἔσωσε τὴν ἀδελφὴν, λαβὼν αὐτὸς ἐν τῷ ἀγῶνι βρεῖαν πληγὴν. Ἡ δὲ νεανίς ἔφερον αὐτὸν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς ἐξω τῆς συμπλοκῆς καὶ τὸν κατέθεσαν ἐξηνητημένον ἐκ τοῦ πόνου καὶ τοῦ ῥέοντος αἵματος ἐπὶ τινος λοφίσκου παρὰ τοὺς πρόποδας τῶν ὄρεων. Ἐκεῖ δὲ προφθασκὼς αὐτοὺς Ἰππέως Ὀθωμανοῦ, λαμβάνει τὸ πυροβόλον τοῦ ἀδελφοῦ, πυροβολεῖται ὑπὸ τοῦ ἀπίστου, καὶ πυροβολοῦσα τὴν φωνεῖται ἀμφότεροι δὲ, ἀδελφός τε καὶ ἀδελφή, ἐπὶ τέλους ἐσιώθησαν.

(1) Ὁ συγγραφεὺς φιλοφρόνως ἐφαλομένη ἐν Σπάρτῃ κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1850 ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅστις ἦτο τότε ἀρχιερεὺς τοῦ ἐκείσε δικαστηρίου, καὶ πρὸς ἕν διατρεῖ ἑνθερμον εὐγνωμοσύνην.

ἐν τὴν καὶ θυμωσμένη εἰς τὰ μεγάλα κητὸρ θόματα τῆς προσφάτου ἱστορίας. Πρὸς αὐτοὺς, τὰ περιβόητα συμβάντα λαμπρότερα διαλάμπουσι ἐν τῷ σκότει τῶν αἰώνων, ὡς τὰ ὄρη φαίνονται ἐν γαλήνῃ ἐν τῇ ομίχλῃ, καὶ κατ' αὐτοὺς, ἐν τῷ ἱστορικῷ ὡς ἐν τῷ φυσικῷ κόσμῳ, ἡ ἀπόστασις μαγεύει τὴν ἕρσιν, ὥστε με ψυχρὰν περιφρόνησιν ἐπιβλέπουσιν ἐπὶ τοῦ παρόντος λαοῦ τῆς Ἑλλάδος, καὶ τοὶ τοὺς προγόνους αὐτοῦ ὑπερεκθειάζοντες. Καὶ ἡμῶς τὸ νὰ θεωρῆ τις τὸ Μεσολόγγιον μὲ ἄλλα αἰσθήματα ἢ μετὰ τὰ ἄποια πᾶς πεπαιδευμένος ἐπὶ τέλους θεωρεῖ τὰς θερμοσύλας ἢ τὴν Σαλαμίνα, ἐλέγχει ἢ ἀγνοεῖ ἢ πρόβληψιν. Ἐὰν λησθῶσιν ὑπ' ὅψιν αἱ περιστάσεις ἐν αἷ; ἡ πάλῃ ἤρχισε καὶ διεξήχθη, ἢ κατὰ τῶν Τούρκων ἐσχάτῃ ἔμυνα τῶν Ἑλλήνων πρέπει νὰ ἀναφανῆ θυμωστικότερα τῆς ὑπὸ τῶν προπατόρων αὐτῶν κατὰ τῶν Περσῶν εἰς τοὺς πρὸς τὸν Ἀχρεῖον καὶ Ἐρέξην πολέμους, οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἦσαν πλήρεις ἀνομιήσεων ἐθνικῆς ὑπερηφανίας καὶ δόξης, αἱ διάφοροι κοινότητες ἔμαζον καθ' ὅλην τὴν ἐνέργειαν τῆς νεότητος καὶ τῆς ἐλευθερίας, ἦσαν συνήθισμένοι εἰς τὸν στρατιωτικὸν βίον καὶ εἰς τὰ πολυμικὰ γυμνάσια, ἐστρατηγοῦντο ὑπὸ τῶν μᾶλλον διακεκριμένων ἐκ τῶν ἰδίων συμπολιτῶν, οὐδεμίαν ἐξὴν δύναμις ἐνέλιχτο εἰς τὴν διένεξιν, μόνως δὲ τῆς Ἀττικῆς ὁ πλ. θυσμός ἦτο σχεδὸν ἴσος πρὸς τὴν τῆς ἑλλης λεγομένης κυρίως Ἑλλάδος ἐν ἔτει 1821, καὶ εἶχον ναυτάς καὶ στρατιώτας τοσοῦτον ὑπερέχοντες τῶν Περσῶν κατὰ τὴν πειθαρχίαν, τὴν φυσικὴν δύναμιν, τὰ ἔπλα καὶ τὸ πνεῦμα, ἥσον οἱ ὑπὸ τὸν Κόρτζε Ἰσπανοὶ ὑπερείχον τῶν Μεξικανῶν, καὶ οἱ ὑπὸ τὸν Κλίβην Ἀγγλοὶ, τῶν Ἰνδιῶν. Ἄς στρέψωμεν ἤδη τὸ βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἐτέρου μέρους τῆς εἰκόνης. Κατὰ τὴν ῥῆξιν τοῦ ἐσχάτου ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν πολέμου, οἱ Ἕλληνες ἦσαν ἐκνευρωμένοι καὶ τετρομασμένοι ὑπὸ ἀπανεστάτης δουλείας πεσσάρων αἰώνων

Ἡμισυ γὰρ τ' ἀρετῆς ἀποιένεται εὐρύσκη Ζεὺς Ἄνερος, εὐτ' ἂν μιν κατὰ δούλιον ἡμᾶρ ἔληται.

Πρὸ πολλοῦ ἀπηγορεύετο εἰς αὐτοὺς ἡ χρῆσις τῶν ὀπλων· οἱ δὲ Τούρκοι οὐ μόνον ἦσαν ἀτυμμέτρως ἀνώτεροι κατὰ τὴν πειθαρχίαν καὶ τοὺς πόρους, καὶ ἠδύνατο νὰ ἀνάγκωσι κατ' αὐτῶν ὑπερμεγέθεις δυνάμεις χερσαίαις τε καὶ θαλασσίαις, ἀλλ' ἦσαν ἤδη πρὸ πολλοῦ ἐσθεδρύνοντες εἰς ἄλλας τὰς πρωτεύουσας, φρούρια καὶ χωρία· ἐξ αὐτῶν δὲ τῶν Ἑλλήνων οἱ πλουσιώτεροι, οἱ κάλλιον ἐκπαιδευθέντες καὶ μεγαλῆτερον ἔχοντες ἐπιβόλην, ἦσαν ἐν γένει ἢ ἔμποροι εἰς ξέναις χώρας, ἢ διπλωματικοὶ ὑπ' ἄλλοι τῆς Πόρτας. Αἱ κυριώτεραι χριστιανικαὶ δυνάμεις, ὧν εἶχον ἐπιβλεσθῆ τὴν βοήθειαν ἢ τοῦλάχιστον τὴν συμπόθειαν, ἐπύρξαν δ.τι ἠδύνατο, κατὰ τὰ πρῶτα πέντε ἔτη τῆς διενέξεως, ἵνα ἐκμηδενίσωσιν ἢ καταβάλωσι τοὺς ἐπαναστάτας, ὡς ἀντάρτας κατὰ τοῦ νομίμου αὐτῶν κυριάρχου· μόνως δὲ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὁ κληθυσμός

ὑπερέβαινε τὴν εἰς ἄλλας τὰς ἐγεροθείας ἐπαρχίας εὐρισκόμενον. Καὶ ἡμῶς, καὶ τοὶ ἐκ τῶν ἀγορῶν καὶ οἰκίων αὐτῶν ἀγόμενοι εἰς τὰς φωλεὰς τῶν λύκων καὶ τῶν γυπῶν, ἀν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσι καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὄραις τῆς γῆς ἢ, καὶ τοὶ, ὅπερ δευσιότερον ὄλων τῶν ὀπλων τῶν ἀπίστων, βλέποντες μετὰ θυμωσμοῦ ὅτι τοὺς μετεχειρίζοντο ὡς τοὺς κωλοὺς ἐχθροὺς τῆς χριστιανικῆς Βιρώσεως, οἱ ὀλιγάριθμοι οὗτοι νεοσύλληκτοι ἐκ τῶν ὀρειῶν κατοίκων τῆς Σπέρδας καὶ ἐκ τῶν ἐλλείων καὶ ἐμπορῶν τῶν νήσων, οὐδέποτε ἀπεδείχθησαν ἐπὶ ἐξ δλόκληρη ἔτη καταστρέφοντες ἢ μεταιοῦντες διαδοχικῶς ὄλους τοὺς στόλους καὶ στρατοὺς ὄσους ἐπέμπε κατ' αὐτῶν ὁ Σουλτάνος. Οὐδὲν ἐπ' ἀληθείας θυμωστικότερον τῆς ἐπιμονῆς μεθ' ἧς ἀείποτε προσεκολλήθησαν εἰς τὴν φυλὴν καὶ πίστιν αὐτῶν. Πῶσον ὀλίγοι ἀποσχῆται κειθάρου Ἑλληνικοῦ αἵματος εὐρέθησαν κατὰ τοὺς τέσσαρας αἰῶνας τῆς δουλείας, ἐν ᾧ ἡ ἀποστασία οὐ μόνον ἐτιώζε τὸν ἀποστάτην ἐκ τῆς σκληροτέρας καταθλίψεως, ἀλλ' εὐθείαν διήγειγεν αὐτῷ ὁδὸν πρὸς ὄλα τὰ ἀξιώματα· καὶ τὰς τιμὰς τῆς Ἀυτοκρατορίας, καθιστῶσα αὐτὸν διὰ μίαν ἀντὶ δούλου δεσπότην.

Ἐπανειλημμένως κατηγορήθησαν οἱ Ἕλληνες ἐν τῇ ἑθνικῇ Βιρώσει δι' ἃς ἐνίστη ἐπραστικὸν ἀμώτητας κατὰ τῶν ὑπ' αὐτῶν αἰχμαλωτισκόμενων Τούρκων. Ἄλλ' ὀφείλομεν ν' ἀναμνήσωμεν, ὅτι οἱ ἐπανιστάμενοι ἐβλέπον εἰς τοὺς ἀντιπάλους αὐτῶν καὶ τοὺς ἰδιωτικούς καὶ τοὺς δημοσίους αὐτῶν ἐχθροὺς, οὐ μόνον τοὺς ἀσπονδοτέρους ἐχθροὺς τῆς φυλῆς καὶ πίστεως αὐτῶν, ἀλλὰ προσέτι τοὺς κατεστημένους τὴν πατρίδα των, τοὺς ληστεύοντας τὴν ἰδιοκτησίαν των, τοὺς ἀτιμᾶζοντας τοὺς προσφιλεστέρους συγγενεῖς των. Ἡ διαγωγή των δὲν δύναται ἐπομένως νὰ κριθῆ ὀρθῶς κατὰ τοὺς ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας φιλανθρωπικοὺς νόμους τοῦ πολέμου. Πολλοὶ τῶν Τούρκων ἀρχηγῶν παρέσχον ὡσαύτως τοιαῦτα παραδείγματα. Προσέτι τοιαῦτη ἦτο ἡ φύσις τοῦ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας πολέμου, ὥστε ἀναγκαστικῶς τὰ χρονικά του, δραστικῶν καθ' ὅλην τὴν γυμνότητα αὐτῶν ἐκεῖνα τὰ μυστήρια τῆς καρδίας, τὰ σκληρότατα ἐκεῖνα πάθη καὶ ἀγριώτατα αἰσθήματα, ἅτινα γλυκαίνουσι καὶ καταπραΰνονται εἰς ἡσυχωτέρους χρόνους καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιβόλην τοῦ πολιτισμοῦ. Ἐν τεύθειν οὐ μόνον ἐν τῷ αὐτῷ ἔθνεϊ, ἀλλὰ συχνάκις ἐν τῷ αὐτῷ ἀτόμῳ, ἀνεπτύσσετο ὄλη ἡ ἀδυναμία καὶ ὄλη ἡ ἰσχύς τῆς ἀνθρωπότητος, τὰ ποταπώτερα ἐλαττώματα ἀναμειγμένα μετὰ τὰς εὐγενεστέραις ἀρεταῖς.

Ἀληθὲς ὅτι ἡ ἐν Πύλῳ ναυμαχία ἐξησφάλισεν ἐπὶ τέλους τὴν ἐλευθερίαν τῶν Ἑλλήνων. Ἄλλ' οὐχ ἦτον ἠθέλησθαι ἀδικον καὶ ἀγενὲς νὰ ἀρνηθῶμεν εἰς αὐτοὺς τὴν τιμὴν, ὅτι κατέκτησαν τὴν ἀνεξαρτησίαν των κατὰ τῶν ἀρχαίων αὐτῶν δεσποτῶν. Διότι ὁ Στρατῆς τῆς Αἰγύπτου ἦτο οὐσιαστικῶς ξένος σύμμαχος, καὶ ἐπ' ὀνόματι μόνον ὑποτέλης τοῦ Σουλτάνου, καὶ ὅτε ὁ Ἰβραήμης ἐφάνη ἐν Πελοποννήσῳ τῷ 1825, ἡ ἐπιχείρησις τῆς Τουρ-

μῆς ἦτο ἐπίσης ἀπολιτισμένη, ὡς ἡ τῆς Ἑλλάδος τῷ 1827. Ἐν ὄσῳ αἱ δυνάμεις τῶν ἐπαναστατῶν ἦσαν ἀμείζονταί, πιθανόν, ὅτι ἤθελον ματαιώσαι τὰς συννησόμενας δυνάμεις τῶν Ὀθωμανῶν καὶ τῶν Αἰγυπτίων. Ἄλλ' αὐταὶ ἤλθον ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ὅτε ἐκεῖνα ἦσαν ἤδη ἐξηνητημένα διὰ τῆς μακροῦς καὶ θανατηφόρου κατὰ τῶν πρώτων διαπάλης. Ὄστε οἱ στόλοι τῶν συμμάχων μόνον οὐδενώτερον τὴν μίαν ξένην ἐπέμβασιν διὰ τῆς ἄλλης, καὶ ἔθεταν ἐκ νέου τοὺς Ἕλληνας εἰς τὴν κατεῖχον θέσιν πρὸ τῆς ἀρίξεως τοῦ Ἰβραήμη.

ΚΙΟΡΟΓΛΟΥΣ.

Περσικὴ ἐποποιία.

(Συνέχεια καὶ τέλος. Ἰδὲ φυλλ. ἀδ. 209.)

— 000 —

Ἐπειδὴ δ' ἐμῆμεροτο λίαν τὸν σύζυγόν τῆς πρώτουτα ὄλας ταύτας τὰς βίαισπραγίας, ἀπεκρίθη αὐτῆς μετὰ παρρησίας τιμίου Τουρκομάνου· ἐπειδὴ οὐτε καλλιεργῶ τὴν γῆν οὐτε ἐμπορεύσομαι, πρέπει ἄρξαι νὰ κλέπτω. Τὸ ἐπιχείρημα ἦτο ἀνκντήρητον. Τέλος δὲ πάντων ἐφθασαν εἰς τὰς πύλας τοῦ Σαμλ Πέλ. Οἱ λησταὶ ἔρχονται εἰς προῦπάντησιν μετ' ἀνεμφισβητίας, μετ' ἔσματα καὶ πυροβολισμούς. — Πανεμιστά, λέγει ἡ ἡγεμονίς εἰς τὸν Κιόρογλου, ποῖος ἐξ αὐτῶν εἶναι ὁ Αἰβάζ; δεῖξέ με τον· ὁ δὲ Κιόρογλου εἰς ἀπάντησιν ἐτραχηλῶσεν ὀστωσ·

— Ἰδὲ ἐδῶ φιλότατη μου οὗτος ὁ Ἰππέυς εἶναι ὁ Αἰβάζ. Κύτταξέ τον, καὶ προφύλαξε τὴν φυγὴν μου ἀπὸ τῶ πῦρ τῆς ζήλοτυτίας. Κύτταξε, ἰδοὺ ὁ Αἰβάζ, ἀλλὰ πρόσεχε μὴ τὸν ἐρωτεύσῃς. Πῆς τὴν χεῖρά του σπινθηροβολεῖ ἀσπίς. Τὸ μέλι τῆς εὐγλωττίας εἶναι ἐπὶ τῆς γλώσσης σου, καὶ ἡ γραμμὴ τῆς χειρὸς τοῦ Παντοδυναμού εἶναι ἐπὶ τοῦ τόξου τῶν ὄρεων του. Κύτταξε, μὴ τὸν ἐρωτεύθῃ; ὁμοίως. Μόλις εἶναι νέος δεκατεσσάρων ἐτῶν. Πτερὸν γεράνου ὑπάρχει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του. Ὁ ἰππότης οὗτος εἶναι ὁ Αἰβάζ, καὶ, αὐτὸς ὁ Αἰβάζ.

Παρουσίασε τότε τὴν σύζυγον αὐτοῦ εἰς τοὺς συντρόφους του λέγων· — Ὄφειλομεν ἅπαντες νὰ τὴν τιμῶμεν, καθὼ θυγατὴρ τοῦ σουλτάνου τῆς Τουρκίας. Ἀφοῦ δὲ ἡ Νιχαρά ἐκάθισεν ἐπὶ τῆς φλιᾶς τῆς πύλης τοῦ φρουρίου οἱ ἐπακόσαιοι ἐβδομηκόντα ἐπτά ἰππεῖς τῆς ἐαυτῆς φυλακῆς τοῦ Κιόρογλου προσεκύνησαν αὐτήν. — Θεέ! ἀνερώνησεν ὁ Κιόρογλου, νὰ εἶναι εὐλογημένος καὶ δεδοξακόμενος τὸ ὄνομά σου! Βίε τὴν ἀγριότητά σου μόνον ὀφείλω τὴν ἐκπέλεσιν τῶν προσφιλεστέρων ἐλπίδων μου! καὶ κροῦδον τὸν ταμπουράν του ἔψαλειν ὀστωσ·

— Τὰ νῆφ τῆς δυστυχίας διεσκαδᾶσθησαν διὰ τῆς πίστεως τοῦ Κιόρογλου. Ἐφανίσθησαν ὡς ἡ ομίχλη τῆς πρώτας. Ἰδοὺ ὁ ἐμὸς Αἰβάζ.

Ἡ Νιχάρα εἰσήλθε καθήμενη ἐπὶ τῶν πολυτίμων προσκεφάλων πομπικοῦ φορέου. Ὅλοι αἱ γυναῖκες καὶ ὄλοι αἱ δοῦλαι τοῦ Κιόρογλου ἤλθον εἰς προὔπαντίσιν, καὶ τὴν εἰσήγγον μετὰ σεβασμοῦ εἰς τὸ χαρμὶ. Ὁ Παλλὶ Ἀχμέτ ἐξήχθη εἰς τὸ δεσποτικὸν ἀντημέριον μὲ ἀξίωμα μέγα εἰς τὸν στρατὸν. Λυθήμερον δ' ἐτελέσθησαν αἱ γάμοι τοῦ Κιόρογλου καὶ τοῦ Ἀϊβάζ, εἰς τὸν ὅποιον ὁ κούριος τοῦ ἔδωκε γυναῖκα. Οἱ μουσικοὶ ὄρχησται καὶ θαυμαστοὶ ἔρχονται ἀγγελιδόν. Ὁ οἶνος ῥέει ποταμῶδόν καὶ ῥέει εἰσὶ ἐς τῆς ὥρας ταύτης, λέγει συνήθως ὁ Κἄν ἀπογελαστικῶς τὴν βασιμῶδιαν ταύτην.

ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ ΕΚΤΗ.

Εἰς ἐπαρχίαν τινα τῆς Ἀσίας ὑπάρχει φυλὴ μεγάλη νομαδῶν γνωστῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα Χαννίς, συγχειμένη ἐκ τριάντονα χιλιάδων οἰκογενειῶν πλουσίων καὶ κατοικῶν χωρῶς-μεγαλοπρεποῦς. Ἐκαστος τῶν ἀρχηγῶν τούτων ἀφισπύρει τὴν ζωὴν του εἰς ἀντικειμένον τι προσφιλέϊ, καὶ ὁ μὲν ἀγαπᾷ τὰ καλὰ ἐνδύματα, ὁ δὲ προτιμᾷ τὰς γυναῖκας, ὁ δὲ εἰναι περιπαθὴς εἰς τοὺς λακωνικοὺς κίνας ἢ ἰέρικας. Ὁ ἡγεμὼν αὐτῶν. Χαπᾶν πασᾶς ἡγάπα τὰς ἵππους παρὰ πᾶν ἄλλο τι. Ὅταν ἦκουε περὶ ἵππου ὠραίου, δὲν ἐρείδιτο οὔτε χρημάτων οὔτε κόπου διὰ νὰ τὸν ἀποκτήσῃ.

Μίαν ἡμέραν ὁ Χαπᾶν πασᾶς ἐλθὼν εἰς τὰ ἵπποστάσια τοῦ, ἀφοῦ παρετήρησε πολλοὺς ἐκ τῶν ἵππων, λέγει εἰς τὸν βεζίρη του· ἐπ' ἀληθείας κανεὶς βεσιλεύς· εἰς τὰ πέντε μέρη τοῦ κόσμου δὲν δύναται νὰ κυριεύῃ, ὅτι ἔχει ἵπποστάσιον ὡς τοῦτο. Ὁ δὲ βεζίρης ἀπεκρίθη· Κανεὶς βεσιλεύς ἡμολογούμενος δὲν ἔχει ἵπποστάσιον παρῶμιον· ἀλλ' ὁ Κιόρογλου ἔχει ἵππον εἰς τὸ Σαμλ Πέλ, ὄνομαζόμενον Κιράτ, καὶ ὁ Κεῦδᾶν αὐτός, ὅστις διοικεῖ τὰ ἐπὶ κλίματα, δὲν ἔχει παρῶμιόν του. Ὁ βεζίρης μου, προθύμως δίδω πᾶν ὅτι ἔχω διὰ νὰ ἀποκτήσῃ τὸν ἀδάμαντα τοῦτον. — Τοῦτο δὲν εἶναι εὐκόλον, πασᾶ μου. Ὁ Κιόρογλου δὲν ἔχει ἀνάγκην χρημάτων, καὶ εἶναι τῶν ἀδυνάτων νὰ λάβῃς μετὰ βίας τὸν ἵππον του. — Ὁ βεζίρης, εἰς κείνον ὅστις θὰ μὲ φέρῃ τὸν ἵππον τοῦτον θὲ δώσω τὸ ἥμισυ τῆς ἐξουσίας μου ἐάν δὲ εἶπῃ ὅτι δὲν ἴσκει τοῦτο, θὰ τῷ δώσω τὰ ἥμισυ τοῦ πλούτου μου· ἐάν δὲ δὲν ἀρκεσθῇ καὶ εἰς ταῦτα, ἔχω ἐπὶ τὴν ἡγετέρας καὶ θὰ τὸν ἀφήσω νὰ ἐκλέξῃ τὴν ὠραιότεραν εἰς γυναῖκα. Ὑπαγε καὶ κήρυξον ἐν φωνῇ ἀλλήλοισιν καὶ κατὰ τοὺς τέσσαρας ἀνέμους εἰς ὅλα τὰ στρατόπεδα τῆς ἡμετέρας φυλῆς· τὸ ἐπόμενον εἰς ταχμα· ὅστις βέβησῃ ἢ ἐπαίτης, γέρον ἢ νεός, μὲ ἔρη τὸν Κιράτ ἢ γένῃ γαμβρός μου.

Ὑπῆρχε δὲ εἰς τὴν φυλὴν τοῦ Χαννίς, παρακείρους τις Χαμζᾶ ὀνομαζόμενος, τοῦ ὅποιου ἡ φαλὴ καὶ αἱ ὄφρυς ἦσαν φαλακρά, καὶ τὸ πρόσωπον ἠλλοιωμένον ὑπὸ τῆς εὐφρογίας. Οὗτος ἀύσας τὴν διακίρῳξιν ἔστρεψεν ἀνυπόδητος καὶ ἡγυμνος εἰς τὸν βεζίρη. — Τί διακίρῳξτε ὀβ-

τωας, ὦ βεζίρη; — Τί σε μέλλει, φαλακρὰ κεφαλή; — Ἐρωτῶ μόνον, περὶ τίνος πρόκειται; Ὁ βεζίρης ἀφοῦ τῷ ἐξέθεσε τὸ πρᾶγμα, ἐπρόσθεσεν· — Ἐκείνος ὅστις τὸ κατορθώσῃ θὰ πλουτήσῃ. — Τί ἀνάγκην ἔχω χρημάτων; λέγει ὁ Χαμζᾶς· δῶδεκα δακάδες φλοιοῦ ὑδροπέπικου τὰς ὁποίας μὲ δίδουν καθ' ἐκάστην εἰς τὸ μαγειρεῖον μὲ ἀκούσιν. Ὁ πασᾶς ὑπόσχεται νὰ διαμοιράσῃ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν πλοῦτόν του καὶ νὰ δώσῃ μίαν τῶν θυγατέρων του εἰς γυναῖκα εἰς τὸν ὅστις τῷ φέρῃ τὸν Κιράτ. Παρευθὺς ὁ Χαμζᾶς ἐθαμβός· — Ὁ βεζίρη, εἶπεν, εἶδον τὰς ἐπὶ τὴν θυγατέρας τοῦ πασᾶ, ἀλλ' ἐγὼ συγκατατεθὴ νὰ μὲ δώσῃ τὴν νεωτέραν. — Ὅστις φέρῃ τὸν ἵππον· θὰ ἔχη τὸ δικαίωμα νὰ ἐκλέξῃ. Ὁ Χαμζᾶς τύπτειν τὸ στήθος μὲ τὰς δῶα χεῖρας του· λέγει· — Κύτταξέ με, κύτταξέ, ἐγὼ θὰ ἐκλέξω; εἶναι ἀληθὲς τοῦτο; εἶπέ μου, πῶς, παραδειγματος χάριν. Ὁ σατράπης θὰ ἔχη τὴν Κιράτ· ἀλλὰ πρέπει πρῶτον νὰ μὲ παρῶμιόσῃς εἰς αὐτόν. Ὁ βεζίρης διελογίσθη· παρῶμιον ἦδη τὸσαι ἡμέραι ἀφότου εἰδημοσιεύσαμεν τὴν διακίρῳξιν ταύτην καὶ κανεὶς δὲν παρῶμιόσθη· ἰδοὺ ὁ πρῶτος καὶ ὁ τελευταῖος· ὅθεν πρέπει νὰ τὸν παρῶμιόσω εἰς τὸν σατράπην.

Ὁ Χαμζᾶς εἰσήθη ἐνώπιον τοῦ σατράπην. — Σὺ κικὴ κεφαλή ὑπεσχέθης νὰ μὲ φέρῃς τὸν Κιράτ; — Ἐγὼ ὁ ἴδιος· ἀλλὰ μὲ τί θὰ μὲ ἀνταμείψῃς, πασᾶ; — Ὅτὰ σὲ ἀνταμείψω μὲ τὸ ἥμισυ τοῦ πλοῦτό μου. — Δὲν ἔχω ἀνάγκην χρημάτων. — Ὅτὰ σὲ δώσω τὴ ἥμισυ τῆς ἐξουσίας μου. — Δὲν μὲ χρειάζεται ἡ ἐξουσία σου, τί θὰ τὴν κάμω; — Ὅτὰ ἐκλέξῃς ἐκ τῶν ἐπὶ τὴν θυγατέρων μου ὁποῖον θελήσῃς. — Ὁ ἡγεμὼν, δὲν πιστεύω εἰς τοὺς λόγους σου. — Τί ἄλλα περισσώτερον ἡμπορᾶ νὰ κάμω διὰ νὰ σὲ καταπειάω; — Ὅμοσε φιλῶν τὸ Κοράνιον, ὅτι ἐάν παραβῇς τὸν λόγον σου, θὰ διακίρῳξῃς ἐκάστην τῶν ἐπὶ τὴν θυγατέρων σου. Ἀφοῦ δὲ ὁ σατράπης ὠμίσθη, ὁ Χαμζᾶς λέγει· — Ἀπὸ πολλοῦ ἦδη ἀγαπῶ τὴν νεωτέραν θυγατέρα σου, καὶ ἂν δὲ ἀποθῶναι εἰς τὴν ὀδονοποιαν ταύτην, τοῦτο δὲν μὲ λυπεῖ διόλου· ἐάν δὲ τὸν κεντρίον φέρω τὸν ἵππον, θὰ λάβω εἰς γυναῖκα τὴν θυγατέρα σου. Εἰπὼν δὲ ὁ πασᾶς· θὰ τὴν λάβῃς, ἐφίλησε τὸ Κοράνιον.

Ὁ Χαμζᾶς ἀπέρχεται ἐσπευσμένως εἰς τὸ Σαμλ Πέλ, ἔπου ἡ ἀριεὶς τοιοῦτου ποταμοῦ ἀνθρώπου μόλις σχεδὸν ἐγνωρίσθη. Δικτρίφας δὲ αὐτόθι ἐπὶ μίαν ἐπέσθη οὕτως· ὡς προσπαθήσωμεν νὰ σαγήνεύσωμεν τὸν Δελλὶ Ἀχμέτ μὲ τὸ ἀγιστρον τῆς ριλιάς. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἔσως θὰ κατορθώσω νὰ εἰσελθῶ εἰς τὸ ἵπποστάσιον. Εἰσελθὼν τότε εἰς τὴν αὐλήν τοῦ ἵπποστασίου περιεστειμένως καὶ μὲ βήματα βραδέα, καὶ διαβήξας τὸν χιτῶνά του κατὰ τὸ στήθος· συνεισώρευσε κοπρίαν, καὶ ἡφελίε ἐπ' αὐτῆς ἔρχισεν νὰ κλαίῃ καὶ νὰ ἀναστενάξῃ μεγαλοφώνως. Τὰ δάκρυα ἔρρῳον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του ὡς ἡ βροχὴ ἐκ τῆς νεφέλης. Ὁ Δελλὶ Μιχτάρ, ἵπποκῆμος τοῦ Κιόρογλου, διαβάζων τότε ἐνταῦθεν,

εἶδε δυστύχη τινὰ ὑλόγυμον καὶ κλαίοντα ἐπὶ σωρῷ κοπρίας, καὶ ἐκινήθη εἰς οἰκτονίαν. Πιστοῦναι στὸν δὲ ὅτι οἱ μωροὶ (α) εἰσὶν ἐπιφθονεῖς εἰς οἰκτονίαν. — Δικτὶ φωνάζεις οὕτω, φαλακρὸς; Ὁ Χαμζᾶς ἀποκρίνηται· — Εἴθε νὰ γένῃω δοῦλός σου! Εἴμαι ὀρφανὸς καὶ ξένος· ἵνεκα τῆς ἀσχημίας τοῦ μετὰ-ποῦ μου κανεὶς δὲν θέλει νὰ μὲ λάβῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του· καὶ ὅμως ἐπιθύμω νὰ εἶρω κύριον, ὅστις νὰ μὲ δίδῃ ἄλιγον ἄρτον. Ὁ Δελλὶ Μιχτάρ λέγει καθ' ἑαυτόν· ὄλος ὁ κόσμος τρώγει τὸν ἄρτον τοῦ Κιόρογλου· θὰ λάβω αὐτόν εἰς τὸ ἵπποστάσιον καὶ θὰ τὸν φέρω. Ἀγαθὸ μὲν εἴη λοιπὸν κατὰ πρῶτον ἔως τοῦ ἀγκῶνος καὶ πληρώσας ἀγγεῖον ζέοντος ὕδατος, ἔλουσε τὴν κεφαλὴν τοῦ Χαμζᾶ καὶ ἔπειτα, ἀφοῦ ἐλούθη καθ' ὅλον τὸ σῶμα, τῷ ἔδωκε νὰ φορέσῃ τὰ παλαιὰ του φορέματα. Ὁ φαλακρὸς Χαμζᾶς, εἰδὼς τὸσον ζῆλον καὶ ἐπιδεξιότητα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του, ὥστε ὁ Δελλὶ Μιχτάρ ἐθαυμάσεν. Εἰς δ' ἐκ τῶν δύο καλλιτέρων ἵππων τοῦ ἵπποστασίου τοῦτο ἦτο ὁ Κιράτ, ὅστις ἦτο δεδεμένος ἐκ τοῦ ἔδος τῶν ποδῶν μὲ ἄλυσον, τὴς ὁποίας τὸ κλειδίον πάντοτε ὁ Κιόρογλου ἔφεραν εἰς τὸν κόλπον του. Ὁ δὲ ἄλλος, τὸν ὅποιον συνήθως ἀνέβαινεν ὁ Ἀϊβάζ, ὠνομάζετο Δοράτ (β), καὶ οὗτος ἐδένετο χωριστὰ καὶ τὸ κλειδίον τῆς ἀλύσου του ἦτο εἰς τὸν κόλπον τοῦ Δελλὶ Μιχτάρ.

Ἀφοῦ ὁ Χαμζᾶς ἐγνωρίσεν ὅλα ταῦτα τὰ περιστασιακά, μετ' ὅ πολὺ ἤρπυσε νὰ ἀπειλήσῃται περὶ τοῦ πῶς νὰ γένῃω κύριος τοῦ Κιράτ. Ὁ Κιόρογλου ἔρχεται μίαν ἡμέραν εἰς τὸ ἵπποστάσιον καὶ εὗρισκει τὸν Δελλὶ Μιχτάρ κηλῶμενον· παρατηρήσας δὲ εἶδεν ἀθλιὸν τινα ρακενδύτην καὶ φαλακρὸν στλεγγίζοντα τὸν Κιράτ μὲ φηκτρίαν καὶ τεμάχιον πανίου. Ὁ Κιόρογλου καὶ ὁ Χαμζᾶς ποτὲ δὲν εἶχον ἰδεῖ ἀλλήλους πρότερον. Ὁ Κιράτ ἦτο τεταμένος ὡς τὸξον ὑπὸ τὸν πῆγυν τῆς στιβαρᾶς χειρὸς τοῦ Χαμζᾶ, καὶ τὸ δέριμα του ἐστίλθεν ἕνεκα τῆς ἐξαιρέτου περὶ αὐτοῦ ἐπιμελείας του. Ὁ Κιόρογλου τρέμων ὄλος διελογίσθη ἄνθρωπος ὑπὸ τὸν βραχιόνια τοῦ ὅποιου ὁ Κιράτ κήμπεται οὕτω δὲν εἶναι ἐκ τῶν τυγόντων, καὶ ἀνεφώνησε· — Μαθήμενε σκυλε, παρ' ὀλίγον θὰ ξεκολλήσῃς τὸ δέριμα τοῦ ἀλόγου κατ' αὐτόν τὸν τρόπον στλεγγίζουσι οἱ ἄνθρωποι; Ὁ Χαμζᾶς ἀπαξᾷ μεγάλην σιδερέαν σφύραν καὶ ὑψώσας κατὰ τοῦ Κιόρογλου ἀνέκραξεν· — Τί ἦλθες νὰ κάμῃς εἰς τὸ ἵπποστάσιον; Φύγε ἀπ' αὐτοῦ, φαυλόβιος· ἐπειδὴ εἶχε διαταχθῆ παρὰ τοῦ Δελλὶ Μιχτάρ διὰ νὰ μὴ ἐπιτρέπῃ εἰς κανένα τὴν εἰς τὸ ἵπποστάσιον εἰσοδόν. Ὁ δὲ Κιόρογλου λέγει· — Ἀνόητε, πῶς τολμᾷς νὰ σηκώσῃς χεῖρα κατ' ἐμοῦ; Ὁ Δελλὶ Μιχτάρ ἐξυπνήσας ἐκ τοῦ θορύβου, ἐσηκώθη καὶ ἐχαίρετῃσε τὸν κύριόν του. — Τί ἄνθρωπος εἶναι αὐτός, τὸν ὅποιον ἔχεις εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου; — Εἴθε νὰ γένῃω

σοῦμα σου! Χιλιάδες ἀνθρώπων τρώγουν τὸν ἄρτον σου. Αὐτὴ ἡ φαλακρὰ κεφαλή εἶναι ἐπιτηδεσιότατη, καὶ δύναται, ὡς καὶ τῶσαι ἄλλοι, νὰ ὠρεληθῇ καὶ αὐτός ἐκ τῆς μεγαλοδοξίας σου. — Δὲν ἀρνούμαι τὸν ἄρτον μου εἰς κανένα· ὡς φάγη ὅσον θέλῃ· ἀλλὰ κρινῶν ἀπὸ τοῦς πόδας καὶ ὄλον τὸ ἐξωτεροῦνόν του, δὲν ἐλπίζω κανέν κελὸν παρ' αὐτοῦ· ἔχει χαρακτῆρα κλέπτου ἵππων. — Ὅχι! ὄχι, κύριε μου· καὶ σιδηροῦς ἐάν ἦτο, δὲν ἠδυνάμεθα νὰ κατασκευάσωμεν πλέον τῶν ἐξ ῥαφίδων.

Ὁ Χαμζᾶς ἐνόησας ὅτι ἦτο ὁ Κιόρογλου, ἐδῆρψε κατὰ γῆς τὴν σφύραν, καὶ ἐντρομος ἔστρεψε νὰ κρυβθῇ ὑπὸ σάγμα ἡμῶν. Ὁ Κιόρογλου πρὶν νὰ ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ ἵπποστασίου λέγει εἰς τὸν Δελλὶ Μιχτάρ· — Νὰ ἐπαγρυπνήσῃς πάντοτε τὸν ἵππον μου καὶ μὴ ἐμπιστεύεται εἰς κανένα.

Ὅσα δὲ ὁ Χαμζᾶς ἔμενε εἰς τὸ ἵπποστάσιον, τὸσῶ μᾶλλον ἐγνωρίζε τὸ ἀδύνατον τῆς κλοπῆς τοῦ Κιράτ. Λέγει λοιπὸν καθ' ἑαυτόν· ἐάν δὲν εἶναι ὁ Κιράτ, ὡς εἶναι τοῦλάχιστον ὁ Δοράτ· ὁ πρῶτος εἶναι πατὴρ τοῦ δευτέρου, καὶ ἡ μήτηρ του ἦτο φορβὰ ἀραβικὴ. Ὁ Χαπᾶν πασᾶς δὲν εἶδε ποτε οὔτε τὸ ἓν, οὔτε τὸ ἄλλο· θὰ μὲ πιστεύσῃ καὶ θὰ δώσῃ τὴν θυγατέρα του· καὶ ἐάν ποτε συμβῇ νὰ γνωρίσῃ τὸ ἀληθές· δὲν θὰ μοῦ τῆ ἀφαιρέσῃ ἀφοῦ τὴν ἀνέγνωρα.

Τὴν νύκτα ἠτοιμάσεν τὸ ἐρίππιον καὶ ὄλος τὰς ἵπποσκευὰς αὐτοῦ. Ὁ Δελλὶ Μιχτάρ ἦτο αἰνοθαρῆς ὅτε ἐπέστρεψεν ἐκ τοῦ παλατιοῦ τοῦ Κιόρογλου, καὶ βλέπων τὸν Χαμζᾶν κλαίοντα πικρῶς, καὶ τὸ πρόσωπον ἔχοντα ἐστληριγμένον ἐπὶ τῶν χειρῶν, ὡς νὰ εἶχε χηρεύσει, ἠρώτησε· — Τί ἔχεις, Χαμζᾶ; — Κύριε, καὶ πῶς νὰ μὴ κλαίω; Καθ' ἐκάστην νύκτα παγαίνεις καὶ πίνεις μὲ τὸν Κιόρογλου ἐρυθρὸν οἶνον, καὶ δὲν λέγεις ποτε ὡς φέρωμεν σταγόνας τινὰς εἰς τὸν ταλαίπωρον ὀρφανόν. Πῶς! Τί πρᾶγμα νὰ εἶναι αὐτός ὁ οἶνος; Ποτὲ μοῦ δὲν τὸν ἐδοκίμασα· εἶναι γλυκὺς ἢ ὀξείνος.

Ὁ Δελλὶ Μιχτάρ σπκόνεται, λαμβάνει τὸν κῶλον τοῦ ἵπποστασίου, παγαίνει εἰς τὸ ὀψοφυλάκιον τοῦ Κιόρογλου καὶ πληρώσας αὐτὸ φέρει καὶ βάλλει ἐμπροσθεν τοῦ Χαμζᾶ εἰπὼν· — Πῆ φαλακρὰ κεφαλή. Ὁ Χαμζᾶς πληρώσας ἀγγεῖον μέχρι στεφάνης δίδει εἰς τὸν Δελλὶ Μιχτάρ· — Κύριε, δοκίμασε σὺ πρῶτος διὰ νὰ ἴδω πῶς τὸ πίνεις. Ὁ Δελλὶ Μιχτάρ κενώσας τὸ ἀγγεῖον μέχρι τῆς τελευταίας σταγόνας, λέγει· — Ἰδοὺ ὁ τρόπος τοῦ πίνειν. Ὁ Χαμζᾶς πληρώσας ἦδη τὸ ἀγγεῖον καὶ διὰ τὸν ἐαυτόν του, ἀφοῦ τὸ ἐπλησίασεν εἰς τὰ χεῖλη του, τὸ ἐτίναξε τὸσον ἐπιδεξιῶς, ὥστε ὄλον τὸ ποτὸν ἔχυσεν ἀνωθεν τοῦ ὄμου του, χωρὶς κἄν ὁ Δελλὶ Μιχτάρ νὰ τὸ παρατηρήσῃ. Κατ' αὐτόν τὸν τρίπον τὸσον πολὺ ἐμέθυσε τὸν ἵπποκῆμον, ὥστε τελευταῖον ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὡς νεκρός. Ὁ Χαμζᾶς λέγει καθ' ἑαυτόν· — Δὲν ἀρμόζει νὰ φρονίωμα μὲ αὐτὰ τὰ βᾶκη. Ἐξέβλε λοιπὸν τὰ παλαιὰ ἐνδύματά του, καὶ ἀπογυμνώσας τὸν Δελλὶ Μιχτάρ, ἀντήλλαξε μὲ ἐκεῖνόν τὰ φορέματά του.

(α) Αἰνείταται τὴν κυρία σημασίαν τῆς λέξεως ἀ ε λ ι, μωρός, τρελλός.
(β) Ἴππος κυρτός.

Κύριον δὲ εἰς τὸν κόλπον τοῦ οὐνόφυλλου τὸ κλει-
 ἐδίον τῆς ἀλύσου τοῦ Δοράτ, ἐξήγαγε τὸν ἵππον
 φῆς τοῦ ἱπποστασίου, καὶ ἀφ' οὗ ἐπέσχεεν αὐτὸν ἐ-
 ουγεν, ὡς ἀστὴρ διέφταν, διὰ τῆς οδοῦ τῆς φερου-
 σης εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς φυλῆς τοῦ Χαννίς.
 Ὁ Κιόρογλου λίαν πρᾶτ' ἐρχεται εἰς τὸ ἱππο-
 στάσιον χωρὶς ζώνης, μάλισ ἐξελθὼν ἐκ τοῦ χαρέμι.
 καὶ παρατηρήσας τὸν μὲν Κιράτ βλέπει εἰς τὴν
 συνήθη θέσιν, ἡ δὲ Δοράτ εἶχε γείνει ἀφαντος· καὶ
 ἐμάντευσεν εὐθὺς ὅτι τὸν ἔκλεψεν ἡ φαλακρὰ κε-
 φαλή. Ἐκάλεσε λοιπὸν τὸν Δελλ Μιχτάρ τὸν ἱπ-
 ποκώμον, ὅστις σκυωθεὶς ἔτριψε τοὺς ὀφθαλμούς του
 καὶ ἐχρητέησε. — Ρουπαρέ, τί εἶναι αὐτὰ τὰ βράκη
 τὰ ὅποια βλέπω ἐπάνω σου;
 Ὁ ταλαίπωρος ἱπποκώμος παρετήρησε τὰ ἐνδύ-
 ματά του καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ εἰς τοὺς
 ὀφθαλμούς του. — Ποῦ εἶναι ὁ Δοράτ; — Κύριε,
 ὁ Χαμζᾶς φαίνεται, τὸν ἐξήγαγεν εἰς περίπατον ἢ
 διὰ νὰ τὸν πῦσι. — Ἐγὼ δὲν σ' ἔλεγον ὅτι ἦτο
 κλέπτης ἵππων; ὀγγίωρα, ἐτόλμασε τὸν Κιράτ!
 Ὁ Κιόρογλου ὀπισθεὶς ἀνέβη εἰς τὴν κορυφὴν
 τοῦ πλοιστάτου κειμένου δρους, ἐπὶ τοῦ ὀποίου
 ἐφύλακτον οἱ πρόσκυτοι αὐτοῦ, καὶ παρατηρήσας
 τὴν χώραν διὰ τηλεσκοπίου ἐπὶ τέλους ἀνεκάλυψε
 τὸν φυγάδα. Τὸν εἶδε δὲ πετόμενον ὡς βέλος πρὸς
 τὰς σκιὰς του.
 Λυσσῶν τότε ἀφῆκε βρυχηθῆν ἐπὶ τοῦ δρους. — Ἀ-
 ὄλιε κλέπτα, ποῦ φεύγεις, ποῦ ὑπάγεις. Ἦμπορεῖς
 νὰ φύγῃς τόσο; θάου ἀπέχει ἡ Σταμπούλα· καὶ ἐκεῖ
 ὄλ σὲ ἀκολουθήσω καὶ ὄλ σὲ πιάσω.
 Ἡ φωνὴ τοῦ Κιόρογλου ὄτε ἦτο ὄργισμένος ἠκούε-
 το ἐν μίλιον μακρῶν. Ὁ Χαμζᾶς ἀναγνωρίζας αὐτὸν
 μακροθὺν λέγει: — Ὁ πάτερ οὐράνιε, ἡ ζωὴ εἶνε γλυ-
 κεία, οὐαί, οὐαί εἰς ἐμέ! Παρατηρήσας δὲ ἐμπροσθεν
 καὶ ἰδὼν κόμπην κρᾶν κειμένην λέγει: — Ἐὰν δυναθῶ
 νὰ φθάσω εἰς τὴν κόμπην ταύτην, ὄλ σωθῶ. Ἐφαίνετο
 δὲ βάραθρον βαθρὸν πρὸ τῆς πόλεως. — Ποῖος ἠμπο-
 ρεῖ νὰ με βεβαιώσῃ, λέγει καθ' ἐκυτόνδ Χαμζᾶς, ὅ-
 τι ὁ Κιόρογλου πρὶν ἐγὼ καταλάβω τὴν κόμπην δὲν
 ὄλ κατεκαύσῃ τὸν πατέρα μου!
 — Εἰς τὸ βέθος τοῦ βράθρου ὑπᾶρχε μύλος· ἀλλ'
 ὁ μὲν μυλωθρὸς ἦτο ἀπῶν, οἱ δὲ τροχαὶ ἔμενον
 ἀργαί. Τρέχει ἐκεῖ ὁ Χαμζᾶς, δίνει τὸν χαλινὸν
 τοῦ Δοράτ εἰς τὴν θύραν καὶ ἐμβαίνει εἰς τὸ ἐρη-
 μον κτήριον. Ἦκει εὐρῶν τὸ φέρεμα τοῦ μυλωθροῦ
 ἐνεδύθη αὐτὸ καὶ περιηλείφθη μὲ ἀλευρον ἐκ κε-
 φαλῆς μέχρι ποδῶν.
 Γνωστὸν ὅτι δταν τρέξῃ τις κατεσπυρισμένως οἱ
 ὀφθαλμοὶ του γίνονται ὡς κεκαλυμμένοι ὑπὸ ὀμίχλης
 καὶ ἡ ὄρατις του δὲν εἶναι καθαρὰ ἐπὶ τινα χρόνον.
 Ὁ Κιόρογλου μὴ γνωρίζας τὸν Χαμζᾶν ἠρώτησε
 μυλωθρὸν, ποῦ εἶναι ὁ ἵππεύς ὁ ὅποιος ἀναβαίνει
 τὸν ἵππον τὸν δεμένον εἰς τὴν θύραν σου; — Ὡ ἀγα-
 π μου! Ὁ ἵππεύς ἐκηρύχθη εἰς τὸν κυριευμένον ὑπὸ
 τοῦ αὐτοῦ φόδου, ὡστε ἔτρεξε διὰ νὰ κρυφθῇ ὑπὸ
 τὸν τροχόν.
 Ὁ Κιόρογλου τρέμων δλος ὑπὸ θυμοῦ κατέβη ἐκ
 τοῦ ἵππου καὶ εἶπε: κράτει τὸν ἵππον μου. — Ἐκ-

βαλῶν δὲ τὴν μάχαιραν ἔτρεξεν εἰς ἀναζήτησιν τοῦ
 κλέπτου. Ὁ Κιράτ, ἐπειδὴ εἶχεν τὸ προτέρημα
 τοῦτο ὅτι ὑπῆκουε κατὰ πάντα εἰς ὄντιναδὴποτε
 παρεδίδοτο παρὰ τὸν Κιόρογλου, ἀφῆκε καὶ τὸν
 ὀδήγησεν ὡς παιδίον. Ὁ Χαμζᾶς, φῶσει πονηρὸς
 ὄν, ἀποβάλλει εὐθὺς τὸ ἐνδυμα τοῦ μυλωθροῦ καὶ
 πηδᾷ ἐπὶ τὸν Κιράτ· καὶ καλπάζας πρὸς ὀλίγον
 ἐπιστρέφει διὰ νὰ περιμένη ἠτύχως τὸν Κιόρογλου,
 ὅστις ἀνερευνησας ὄλον τὸν μύλον καὶ μὴ εὐρῶν
 ψυχὴν γεννητὴν ἐξέρχεται καὶ βλέπει τὸν Δοράτ
 εἰς τὴν θύραν, καὶ παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ τὸ ἐν-
 δυμα τοῦ μυλωθροῦ ἐφθιμμένον κατὰ γῆς· περιαι-
 τέρω δὲ τὸν νεκρόφρον Χαμζᾶ μὲ τὰ ἰδιά του ἐν-
 δύματα ἐπὶ τοῦ Κιράτ. Τότε εἶπε καθ' ἐκυτόν.
 Ἔκαμα ληψοδοσίαν καλλίστην! ἔμοις ὁ θεὸς νὰ δώσῃ
 καὶ νὰ μὴ μετανοήσωμεν πολὺ ἀργά. Καὶ ἀνέκραξε
 Χαμζᾶ βέης! — Ἦ θέλεις, εὐγενῆ πολεμιστά. — Ἀς ἐ-
 πιστρέψωμεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἀλλὰ ὄλ ὑπάγωμεν
 βραδέως· διότι οἱ ἵπποι εἶναι κακοποιτικότες. — Ποῦ
 λέγεις ὅτι ὄλ ὑπάγῃς; — Εἰς τὸ Σαμλί Πέλ. Μὲ
 προσέβαλες παραλόγως· καὶ ἦλθον νὰ σὲ ζητήσω
 μόνος. — Μὴ ἀστεῖλαι περισσότερον, ὁ Κιόρογλου·
 ἐξήγησα τὸν ἵππον εἰς τὸν οὐρανόν, ἀλλὰ, δέξαι
 τῷ θεῷ, τὸν ἦρα ἐπὶ τὴν γῆν· κατεδέχθης νὰ με
 διαρῆσῃς τὸν Κιράτ ἰδίαις χερσίν. Εἶθε νὰ ἀπολαύσῃς
 ζωὴν καὶ εὐδαιμονίαν ἀτελεστάτην! μόνον νὰ μὴ
 ἀπαιτήσῃς νὰ σὲ ἀκολουθήσω. — Σὲ παρακαλῶ,
 Χαμζᾶ, νὰ εἴμαι δούλος σου! Εἶπέ με, πλούτη,
 ἵππον, γυναίκα, τί ἐπιθυμεῖς; Πολεμιστά, σὲ ὀ-
 μνῶ ὅτι ὄλ ὄλ τὰ ἔχῃς ἐν ἀφθονίᾳ. Εἶσαι κύριος·
 νὰ ἐκλέξῃς ὄ, τι ἔχω εἶναι ἰδικόν σου. — Μὴ νομιζῇς
 ὅτι ὄλ μὲ ἀπατήσῃς. Ἐκεῖνο τὸ ὄποσον ἐπιθυμῶ
 δὲν σὲ ἀνήκει, καὶ ὄλ σὲ κάμω νὰ γνωρίσῃς τὴν
 ἀλήθειαν. Ἐγὼ ἀγαπῶ τὴν μικροτέρην θυγατέρα τοῦ
 Χασάν Πασᾶ, ὅστις μὲ ὑπεσχέθη νὰ τὴν δώσῃ εἰς
 γυναίκα εἰς ἀνταλλαγὴν μὲ τὸν Κιράτ· ἀπὸ ἐξ
 μνηῶν καὶ ἐπέκεινα ἐμκραίνωμεν ὑπὸ ἀπελπίσας εἰς
 τὸ Σαμλί Πέλ. Τώρα δὲ κύτταξε, ἀπάγω τὸν Κι-
 ράτ, καὶ τὸ αὐτὸς εἶσαι ὁ αἰτίος τῆς εὐτυχίας μου.
 Εἶθε νὰ ζήσῃς εὐτυχῆς καὶ μακροχρόνιος! Πηγαίνω
 νὰ λάβω γυναίκα. — Χαμζᾶ βέης, ἀπόδοσέ με μόνον
 τὸν ἵππον, καὶ σὲ φέρω ἐπὶ τῆς σπάθης μου τὴν
 κεφαλὴν τοῦ Χασάν Πασᾶ. — Τοῦτο, ἔσον τὸ κατ'
 ἐμέ, ὄλ εἶναι ἔργον ἀγενές. Ποῖαν ἀπόδειξιν γεν-
 ναιοψυχίας ὄλ δώσω εἰς τὴν μνηστὴν μου;
 Αἱ παρακλήσεις καὶ αἱ ὑποσχέσεις τοῦ Κιόρογλου
 εἰς αὐδὲν ἐχρησίμευσαν· ὁ Χαμζᾶς ὄμοσεν εἰς τὸ
 ὄνομα τοῦ θεοῦ, ὅτι δὲν ὄλ ἀποδώσῃ τὸν ἵππον.
 Ὁ Κιόρογλου ἀναστενάξας βαθέως, εἶπε· Χαμζᾶ
 βέης! ἐπίτρεψόν με νὰ ψάλλω ἄσμα τὸ ὄποσον ἐνε-
 θυμήθην. — Χωρὶς Κιράτ ὁ βίος καὶ ὁ κόσμος εἶναι
 βάρος δι' ἐμέ. Ταλαίπωρε Κιόρογλου! Ἦδη ὄτε ὁ
 Κιράτ κατέλιπε τὰς χεῖράς σου πρέπει νὰ κτυπᾷς
 τὴν κεφαλὴν σου ὑπὸ θλίψεως, ὁ Κιόρογλου!
 Ὁ Χαμζᾶς ἠτένιζε τὸν Κιόρογλου ἐν ὄ οὗτος
 ἐξηκολούθει νὰ ψάλλῃ. — Ὁλ ἐξήγησας βέβαια τὸν Κι-
 ράτ παρ' αὐτοῦ τοῦ θεοῦ. Ἦ οὐρὰ τοῦ Κιράτ ἦτο
 ὄδεσμη ἀνθέων, ἀναβαίνων τις αὐτὸν ἀνέβαινε τὴν

εὐδαιμονίαν αὐτήν. Ὁ Κιόρογλου! ὁ θεὸς νὰ σὲ τὸν
 ἀποδώσῃ! Πίνωμαι εἰς ὄλασσαν βεβαίως. Ἦ διὰ
 τὴν ἀπόλειαν τοῦ Κιράτ θλίψις κείται ὡς πέτρα
 ἐπὶ τὴν ψυχὴν μου, καὶ παρασύρει με εἰς τὴν ἀ-
 βυσσον. Εἶμαι χωρικός, μυλωθρὸς, μακρὰν ἐμοῦ τὸ
 ἔξοι: τοῦτο. Κιόρογλου, ὄλ ἔχῃς ἀνάγκη· τίτάρ νὰ
 φωνάζῃς σίτον, σίτον (α)!
 Ὁ Κιόρογλου ἐφαίνετο ὡς παρᾶφρον καὶ ἔλεγε·
 χωρὶς Κιράτ δὲν ἀξίζει νὰ εἴμαι πολεμιστάς.
 Ὁ Χαμζᾶς λέγει· Ὁ Κιόρογλου, οἱ λόγοι σου
 ἔκουσαν τὸ ἦρ μου· Πήγαμε εἰς τὸ Σαμλί Πέλ
 καὶ μένε ἐν ἠσυχίᾳ ἐξ ἡμῶν, καὶ ἕτερον φόρεσε
 ἐνδυμα Ἀσχί (β) καὶ ἐλθὲ εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς
 φυλῆς τοῦ Χαννίς. Ἦκει ὄλ φέρω τὸν Κιράτ, καὶ ὄλ
 νομφευθῶ τὴν θυγατέρα τοῦ Πασᾶ· ἀλλὰ σὲ ὀμνῶ
 ὅτι ἐγὼ αὐτὸς ὁ ὅποιος ἔλαβα τὸν Κιράτ ἀπὸ τὰς
 ἰδίας χεῖράς σου, ὁ αὐτὸς ὄλ σὲ ἀποδώσω ἰδίαις
 χερσίν τὸ ἠνίον καὶ τὸν ἵππον. — Πῶς; νὰ γνωρίσω,
 ὁ Χαμζᾶ, ἐὰν οἱ λόγοι σου εἶναι εὐκρινεῖς ἢ ὄχι; —
 Ὅμνῶ εἰς τὸν θεόν· ἔχω ψυχὴν εὐγενῆ· καὶ σὲ τὸ
 ἐπανέλεγα ὅτι ἐγὼ αὐτὸς ὄλ κρατῶ τὸν Κιράτ μὲ
 τὸν χαλινὸν καὶ ὄλ σὲ τὸν ἀποδώσω. Τοῦτο εἶπῶν
 ἔστρεψεν τὴν κεφαλὴν τοῦ Κιράτ καὶ ὑπῆγε πρὸς τὸ
 στρατόπεδον τῆς φυλῆς τοῦ Χαννίς. Ὁ Κιόρογλου
 παρετήρησε τὸν λίαν περιηρημένον ἵππον· τοῦ ἔως οὐ
 ἔργισεν ἀφαντος. Περιήλυτος καὶ νεύων εἰς τὴν γῆν
 τὸ ὄμμα του ἐπέστρεψεν ὀπίσω καὶ ἀνέβη τὸν Δο-
 ράτ. Ὅλοι οἱ λησταὶ εἶχον ἐξέλθει ἀπὸ τὸ Σαμλί
 Πέλ διὰ νὰ ἴδωσι τί μὴρρὴν ὄλ ἔχῃ ὁ Χαμζᾶς· ἐ-
 παναγόμενος ὑπὸ τοῦ Κιόρογλου· ἀλλ' ὄτε εἶδον
 τὸν ἀρχηγόν των μόνον ἐπὶ τοῦ Δοράτ, εἶπον πρὸς
 ἀλλήλους· ὁ Κιόρογλου ἠπατήθη ὑπὸ τοῦ πανούρ-
 γου ἐκείνου φαλακροῦ. Καὶ φοβηθέντες τὴν ὄργην
 τοῦ Κιόρογλου διεσκορπίσθησαν πανταχοῦ. Ἐκαστος
 ἐξ αὐτῶν ὡς μὲς ἐκρύφθη εἰς τρύπαν. Ὁ Αἰθᾶξ
 δὲ μόνος ἐτόλμησε νὰ εἶπῃ· Ἀγᾶ, ἔκαμες καλὴν λη-
 ψοδοσίαν· τὸν Δοράτ μὲ τὸν Κιράτ! Συνέλαβες τὸν
 κλέπτην; — Φύγε ἀπ' αὐτοῦ, ἀνόητον παιδίον. Καὶ
 ὁ νεανίσκος ἐντρομος ἀπεμακρύνθη.
 Ὁ Κιόρογλου πορεύθεις εἰς τὸ χαρέμιον ἐπὶ ἐξ
 ἡμῶν δὲν ἐκινήθη ἐκ τοῦ διωκτικίου τῆς Νιχᾶρας.
 Εἰς τὸ τέλος δὲ τοῦ χρόνου τοῦτου λέγει· — Νυχᾶρα,
 ὁ Χαμζᾶς μὲ ὑπεσχέθη περὶ τίνος πράγματος· πρέ-
 πει νὰ ὑπάγω καὶ ἢ νὰ ἀποθάνω ἢ νὰ ἐπανέλθω
 μὲ τὸν Κιράτ.
 Ἐσηκώθη λοιπὸν καὶ ἐφύρεσεν ἐνδυμα Ἀσχί,
 καὶ ἀποχαιρετήσας τὴν γυναῖκα του ἀνεφύρησεν.
 Πλησιάζων ἤδη εἰς τὸ στρατόπεδον τοῦ Χαννίς ἠ-
 τοιμάζετο νὰ περᾶσῃ πλατὺν ποταμὸν καὶ πᾶρατη-
 ρήσας τὸ ἔχνος τῶν ποδῶν ἵππου ὁ ὅποιος εἶχε πε-
 ρᾶσει δι' ἐνὸς πηδᾶματος ἀπὸ τῆς μίας ὄχθης εἰς
 τὴν ἄλλαν, λέγει καθ' ἐκυτόν· — Κανείς ἵππος ὑπὸ
 τὴν ὄψηλιν, ἐκτός τοῦ Κιράτ, δὲν ἠθελε δυναθῆ
 νὰ κατορθώσῃ τοιοῦτόν τι φαίνεται ὅτι ὁ Χαμ-
 ζᾶς ἦλθε μὲ αὐτὸν ἐδῶ.
 Βισελθὼν εἰς τὸ στρατόπεδον κατέτριψε πολὺν
 χρόνον νὰ περιέλθῃ πολλὰς σκιὰς καὶ σκινοῦλα τε-
 ταμένα δεικνόντα τὰ ὄρια τῶν σκιῶν. Πιστὸς
 εἰς τὸ πολίτευμα τοῦ ἔφαλλε διηλεκτὸς θέλων καὶ
 τέρπων τοὺς ἀκούοντας· καὶ τὰ ἄσματα αὐτοῦ ἐν-
 γένει περιεστρέφοντα εἰς τὸν ἔπαινον τοῦ ἵππου.
 Ἦ εἰδήσεις αὕτη ἔφθασε μετ' ὀλίγον εἰς τὰ ὄτα
 τοῦ Πασᾶ, ὁ ὅποιος ἦτο κατηφής, ἐπειδὴ ἀπ' ἡς ἡ-
 μέρας ὁ Χαμζᾶς εἶχε φέρει τὸν Κιράτ δὲν εἶχεν
 ἀκούη ἀναθῆ αὐτόν, ἀλλ' ἔμνε δεδεμένος εἰς τὸ
 ἱπποστάσιον χωρὶς νὰ ἀνέχῃται νὰ τὸν πλησιάσῃ
 τις, εἰμὴ μόνος ὁ Χαμζᾶ βέης. Ὁ σατραπὴς προ-
 σέταξε νὰ φέρωσι τὸν Κιόρογλου ἐνώπιόν του, καὶ
 ἀφ' οὗ τὸν ὑπεδέχθη μετὰ μεγάλης δεξιότητος, τῷ
 ἐπέτρεψε νὰ μένῃ εἰς τὴν σκηνὴν του εἰπῶν. — Ἀέ-
 γεται ὅτι εἶσαι ἐπιτήδειος εἰς τὸ ἐγκωμιάζειν τοὺς
 ἵππους· ἄλλως ἐγκωμίζεις εἰς τόπον, ἔπου δύνασαι νὰ
 ἴδῃς ἱπποστάσιον ἀπαράμιλλον. Ὁ Κιόρογλου φο-
 βούμενος μήπως ὁ Χαμζᾶ θέσῃ τὸν προῶσθον παρ-
 τήρησε, καὶ ἰδὼν ὅτι αὐτὸς δὲν ἦτο ἐκεῖ, ἔφαλλε
 τὸν ἀκόλουθον ἔπαινον·
 — Ἀρήτατέ με νὰ ψάλλω τὸ ἐγκώμιον ἀρχαίου
 ἵππου. Αἱ χεῖρες του πρέπει νὰ εἶναι ὡς νήματα
 μετᾶξῃς· οἱ πόδες του δὲν πρέπει νὰ ἦναι εὐσκαροί·
 μόνον δέρμα περιβάλλει αὐτούς· αἱ ὀπλαὶ του φαί-
 νοται τετορνευμένα. Τὰ πέταλά του δὲν σταθμι-
 ζουν περισσότερον μιὰς ὀκτῆς ἀργύρου· ὄλ εἶναι ὀμο-
 μαλακός καὶ ἀναστήματος μετρίου· ὁ λαμβὸς του
 εἶναι μικρὸς, λεπτός καὶ ὀμαλός ὡς ταινία. Ὅταν
 ἐκβάλλῃ ἐκ τοῦ ἱπποστασίου, σκιρτᾷ καὶ παίζει πο-
 λυτρόπως. — Εἶγε, ὁ Ἀσχί! ἀνέκραξεν ὁ Πασᾶς,
 ποτὲ δὲν ἠκουσα νὰ ἐπαινῶσιν ἵππον τόσον τεχνι-
 κῶς. Ὁ περιβόητος Κιράτ τὸν ὄποιον μὲ ἔφρεν ὁ
 Χαμζᾶ βέης, ἔχει ὄλα τὰ προτερήματα τὰ ὄποια
 ἀπρηθμησας. — Ἀλλὰ τί με χραισμεύεις; Εἶναι τό-
 σον κωδὸς καὶ σκληροῦχην, ὡστε δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸν
 ἀναβαίνω.
 Ὁ Κιόρογλου λέγει· πολυχρονημένος νὰ ἦναι ὁ
 Πασᾶς! ὁ θυμοειδὴς ἵππος εἶναι ὁ καλλίτερος πρὸς
 ἱπποσίαν. — Καὶ διατί;
 Ὁ Κιόρογλου ἔφαλλε τᾶδε·
 — Ἴππος εὐγενὴς βραδίξει εὐτόλμητος, ὡς νὰ ἦθε-
 λεν ἀνατρέψῃ τὸν ἵππεν· σείει τὰ ὄτα καὶ ἔλκει
 τῶτον ἰσχυρῶς τὰς ἡνίας, ὡστε ὁ ἵππεύς πρέπει νὰ
 τὸν κρατῇ στερεῶς καὶ νὰ μὴ δίδῃ ἀνάπαυσιν εἰς
 τὰς χεῖράς του. Ὁ ἵππος τοῦ πολεμιστοῦ κροῦθ'
 ὄλ εἶναι θυμοειδὴς ὡς ὁ κύριός του.
 Ὁ Πασᾶς καλέσας τοὺς ὑπηρέτας εἶπεν. — Ἀς
 ἔλθῃ ὁ Χαμζᾶ βέης ἐνώπιόν μου· θέλω νὰ ἀκούσῃ
 τὰ ὄρασι ταῦτα ἐγκώμια τοῦ ἵππου.
 Ὁ Χαμζᾶ βέης εἶχε νομφευθῆ τὴν νεωτέραν θυ-
 γατέρα τοῦ Πασᾶ, καὶ εἶχε ὑψωθῆ εἰς τὸν βελθὸν
 μεγάλου βεζίρου.
 Ἐρχεται φέρων πολυτελεῆ μαλωτὴν καὶ ὀραϊό-
 τατον καπιμίριον εἰς τὴν κεφαλὴν.
 Βισήλθε καὶ μάλισ νεύσας τὴν κεφαλὴν πρὸ τοῦ

(α) Αἶψις· διὰ τῆς ὀπίσας ὁ μυλωθρὸς ἐπὶ τοῦ δώματος τοῦ
 μύλου ἰσχυρῶς ἐκράτῃ δὲν ἔχει τίποτε πλέον διὰ νὰ ἀλέσῃ.
 (β) Ὁ ψάλλον αὐτοεχθιάς.

πασά εκάθισε, χωρίς να τῷ εἶπῃ τίς να καθύσῃ, καὶ ἐξυπλώθη εἰς τὸ ὄφρανον.

Ὁ Κιόρογλου ἐξεπλάγη μεγάλως βλέπων τὸσον πολυτέλειαν καὶ σοφάρτητα εἰς ἀθροῦσαν ὃ ὅποιος πρὸ ἐχθροῦ ἦτο παραμάγειρος. Ἐσηκώθη ταπεινῶς καὶ τὸν προσκύνει. Ἀνεφείξεν ἄλλος καὶ χαιρέτησας ἔβαλε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς καρδίας του. Ἡ δὲ χειρονομία αὐτῆ ἐδῆλον. — Χυμζά βέης, ἐλέησέ με καὶ μὴ με προδώσῃς! Ὁ δὲ Χυμζά βέης εἰς ἀπάντησιν ἔβαλε τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ, τὸ ὅπουτον ἐσήμαινε. — Μὴ φοβείσαι καθύλου καὶ ἔχε ὑπομονήν. (α).

Ὁ πασᾶς λέγει. — Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ὁ Ἄσχι καὶ οὗτος θὰ εἶναι κλέης ἱππέως. Ἰστραφεὶς δὲ πρὸς τὸν Κιόρογλου λέγει. — Ὡ Ἄσχι, ὅχι ἠμπορέσῃς νὰ ἀναβῆς τὸν ἵππον μου; — Ὁ Κιόρογλου ἤρχισε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ παραπονῆται διότι ἤθελον, ἀναμφίβως, νὰ τῷ δώσουν ἵππον ὁμοειδῆ ὃ ὅποιος θὰ τὸν ἐφοῦνε καὶ τὰ τέκνα του. Ὁ δὲ ἄφρων ὄφρανα. Λέγει ὁ πασᾶς. — Μὴ φοβείσαι! Ἄλλος διακόσῃ τουμάνια καὶ ἐάν μὲν ὁ ἵππος σὲ φονεύσῃ, τὰ χρέη μεταβιβασθῶσιν εἰς τὴν γῆραν καὶ τὰ ὄφρανα σου, ὡς τῆμαξά του αἵματός σου. ἐάν δὲ δινηθῆς νὰ καταβῆς ζωντανός, θὰ σὲ τὰ δώσω ὡς ἀμοιβήν. Ὁ δὲ Κιόρογλου λέγει. — Εἴθε ὁ πασᾶς νὰ κλυμῆ εἰς τὴν εὐδαιμονίαν καὶ ἡ βασιλεία του νὰ εἶναι μακροχρόνιος! τὸν εὐχαριστῶ. Ἐάν ἐγὼ ἀποθῶμαι, εἴθε νὰ ζῆς πύλλας ἡμέρας, κύριε! Ὁ πασᾶς διέταξε τὸν βεζῆραν νὰ φέρῃ τὸν Κιόρογλου.

Ὁ πένθορος Χυμζάς πάντοτε προβλεπτικῶς καὶ βλέπων ὅτι ὁ Κιόρογλου δὲν εἶχεν κανὲν ὄπλον, καταβῆσάν, ἐπιστάτην τὸν Κιόρογλου νὰ κόψῃ ῥόπαλον ὑπὸ τῷ ἐπίσωτρον καὶ ἀνήρτησε σπάθην εἰς τὴν

(α) Ἡ διὰ νεμεσίαν συντάλας ἐπιλοιοποίησιν μεγάλης εἰς τὴν Περσίαν. Ἐνθυμοῦμαι εἶναι ἐπεὶ ἐπὶ τινὶ βεγλέρβην κερυαῖσαν εἰς αὐτὸν ἔνοχον, ὃ ὅποιος ἐπειδὴ δὲν ἤθελε νὰ ἠμολογῆται, τὸ σπάθην του, ὃ βεγλέρβης προσέταξε νὰ φέρωσι μάστιγας καὶ γάλαγγα. — Ὁμοίως εἶναι αἰῶδες, ἀνέκραξεν ὃ ἐγκαλούμενος, σκυρῶσαν ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς δού του χεῖρας καὶ ἔχεν τὸν ἐν μόνον ἀκατὸλον προτεταμένον. Οἱ ἐκατεστάει ἴσαν ἔτιμα ἀπαιτῶντες τὴν βεγλέρβην, προσλαμμένον ἔχοντα, τὸς ὃ φελαμῆς εἰς τὸ στήθος τοῦ κληρονομήσαντος. Εἶσαι ἔνοχος, ποιεῖς ἀνέκραξε. — Μὴ τὴν μακαρίαν σου κεφαλήν, εἶμαι αἰῶδες, ἀπεκρίθη ὃ κληρονομήσαντος σκυρῶσαν τὰς χεῖρας ὡς πρότερον με τὴν διαφράν ὅτι εἶχε δύο δάκτυλα ἀπὲρ τοῦ ἔνδου τοῦ προτεταμένου πρότερον. Ὁμοίως δ' ἐγκαλοῦσσαν, τοῦ κληρονομήσαντος μετὰ πᾶσαν ἀπειλήν σκυρῶσαν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους του με περισοτέρως πάντοτε προτεταμένους δακτύλους.

Ἐπειδὴ εἶπε μετὰ τὴν διαμαρτυρίαν ἔβαλε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους του μετὰ τὸς δακτύλους ταυμάτους, ὃ βεγλέρβης εἶπε. — ἄφρατὸν του. — Ὡς εἶμαι τῷ ὄντι αἰῶδες. Ἐπὶ ἀπέλας εἰς τὴν οὐρανὸν σου καὶ πρόσγει νὰ μὴ ἀκούσω πλέον παράφωνα κατὰ σοῦ. Εἰσελθὼν ἐκ τῆς οὐκίας τοῦ βεγλέρβην παρατήρησα ὅτι οἱ ὑπαρέμει μου γελῶντες ἐφίπρουν πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἔλαβον παρ' αὐτῶν τὴν ἐξήγησιν ταύτην. ὅτι ὃ κληρονομήσαντος ἔνοχος εἰς τὸν βεγλέρβην κατ' ἀρχὰς μὲν ἔτι θὰ τῷ δώσῃ ἔν τουμάνιον, ἐάν ἤθελε νὰ τὸν ἀπολύῃ. Ὑστερον δὲ τῷ ὀφθαλμῷ δύο, τρεῖς καὶ ὄστας ἐφίπρουν. ἐπέταξε δὲ τὴν συγγῆρῶσαν μόνον ἔνε ὑποσχέσεως εἶναι θὰ τῷ δώσῃ ἔλα τουμάνια.

λαθῆν τοῦ ἐφιππίου. Ἐπειτα τὸν ἐχαλίνωσε καὶ ἐκώλυσε τὴν οὐρανὸν του. Ἐξ ἄνδρες μὲν ἤρουν εἰς τὸ νὰ ἐκβάλλωσιν τὸν Κιόρογλου εἰς τὸν ἵππον τῆς οὐρανοῦ, τὸσον εἶχε γείνη παχὺ καὶ ἀγριωθῆ μετὰ ἐξήμνητον ἀνάπαισιν. Ἄφρατ δ' ἔβρεσεν ἐκ τῶν ῥωθῶν του. Ὁ Κιόρογλου δὲ ἀναβῆσάν ἐφίπρουν.

— Ἢ σὺ, ὃ ὅποιος περιῖλθε; εἰς τὰς χεῖράς μου κατὰ πρότερον εἰς τὸ Τουρκιστάν, ἔλα; Κιόρογλου, ἔλα, εὐτυχία τῆς ζωῆς μου! Σὺ περιέπετες εἰς τὰς χεῖρας ἀγρίων ἔλα, Κιόρογλου, τὸ προσπελίστερον ἔχων τῶν ἐν τῇ βίῳ ὑπαρχόντων μου. ἔλα! Ἐγὼ διὰ σὲ κινῶν ἀκ δεκαπέντε λιτρῶν σιδήρου. Ὅτε εἶσαι ἰσχυρομένος δὲν δέχεται τροφήν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, καὶ δὲν προσκόπτεις εἰς δρόμον τεσσαράκοντα μιλίων. Ὡ Κιόρογλου, σὺ, τὸ προσπελίστερον τῶν ἐν τῇ βίῳ ἀγαθῶν μου, ἔλα!

Ὁ πασᾶς εἶπεν. Ὡ Ἄσχι, ἡ ὑπομονή μου ἐξήντηθη. σὲ διατάσσω δὲ τῶρα νὰ ἀναβῆς τὸν ἵππον τοῦτον.

Ὁ Κιόρογλου λέγει. — Ἐμμε βέβαιος ὅτι ὁ ἵππος οὗτος θὰ μὲ φονεύσῃ. Νὰ εἶναι εὐλογητὸν τὸ ἄλλος τὸ ὅποιον μοι ἔδωκας. Ἐσὺ ὃ προστάτης τῶν ταλαιπώρων ὄφρανων μου! — Ἰμποροεὶ νὰ ἠσυχάζῃ; δὲν θὰ σὲ φονεύσῃ. Σὲ συνιστῶ εἰς τὴν προστασίαν τῶν τεσσάρων πρώτων κληρῶν. Ἐν ᾧ δ' ἔλεγε ταῦτα ὁ πασᾶς ἔβαλεν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Κιόρογλου τὸ ὑποσχεθὲν βαλάντιον μετὰ διακόσας τουμάνια. Εἰπὼν δὲ ὁ Κιόρογλου. — Νὰ ἦναι μακροχρόνιος ὁ πασᾶς! πηγαίνει πρὸς τὸν Κιόρογλου, τὸ ὅποιος τὰς ἡνίας ὁ Χυμζά βέης τῷ ἐξέτεινε ἰδίως χεραὶ καὶ τῷ εἶπε με χαμηλὴν φωνήν. — Πηλαμιστά, ὃ λόγος πολεμιστῶ εἶναι εἰς λόγος. τὴν ὑπόσχεσιν τὴν ὀφείων πρὸς ἐξ ἡμῶν σὲ εἶχα κἀμὲ ἐξεπλήρωσα. Ὁ Κιόρογλου δὲ λέγει εἰς τὸ ὄπιόν του. — Διὰ τὴν γενναίαν σου ταύτην πράξιν, σὲ ὀμνῶ ὅτι ἐνόςω ἔχω ταμάχιον ἄρτου θὰ τὸ μοιράσω με σὲ. Ὁ Χυμζά βέης λέγει. — Ἀδελφὲ τὴν σπάθην τὴν ἀνηρτημένην εἰς τὸ ἐφιππίον καὶ προσάρτησε εἰς τὴν ζώνην σου, ὅχι εὖρη; δὲ ὡς αὐτῶς καὶ ῥόπαλον ὑπὸ τῷ ἐπίσωτρον. Ὁ Κιόρογλου ἀνέβη τὸν Κιόρογλου, περιεζώθη τὴν σπάθην, καὶ ἐκβαλὼν τὸ ῥόπαλον περιέστρεψεν αὐτὸ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν του. Ὁ Χυμζά βέης ἀποσυρθεὶς ὡς περὸ βεβησμένος ἐκρύβη μετὰ τὸ πλῆθος. Ὁ Κιόρογλου ὅτε εἶδε τὸν Κιόρογλου ὑπ' ἑαυτὸν τὸσον ἐχάρη, ὡςτε ὄλιγον ἔλειψεν νὰ χάσῃ τὸν νοῦν του. ἐτρηπόδιζε δὲ τὸν ἵππον καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις. Ὁ πασᾶς τὸν ἐκάλεσε ὀπίσω. — Ἄσχι, δόσε με τὸν ἵππον με φαίνεται πρῶτατος σήμερον τὸ πρῶτ' ἄφρασε νὰ δοκιμάσω νὰ τὸν ἀναβῶ. Ὁ Κιόρογλου εἶπὼν καθ' ἑαυτὸν. — Προτιμότερον εἶναι κατ' ἐμὲ νὰ ἀναβῆς εἰς τὸν ἴδιον λαιμόν μου. ἔπειτα ἐπιφέρει με ὑψηλὴν φωνήν. — Ὡ πασᾶ, ἐπίτρεψόν με πρῶτον νὰ σὲ φάλω ἄσμά τι καὶ ἔπειτα καταβῶ.

— Ὁ ἵππος οὗτος δύναται νὰ τρέξῃ εἰς μίαν ἡμέραν ἀπὸ Ἀρδιπὶλ εἰς Καζχανί. Τί δὲ εἶναι ὃ σουλτάνος καὶ τί ὄλοι οἱ σατράπαι ὡς πρὸς ἐκεῖνον ὃ ὅποιος ἀναβῆσάν τὸν ἵππον τοῦτον. Ὁ ἵππος οὗ-

τος δὲν σταματᾷ εἰμὴ καθ' ἑκατόν τριακιστὸν παρασάγγην. Ὡ σὺ, ἡ εὐτυχία τῆς ζωῆς μου, εἶσαι ἀκόμη ἰδιώκῃς μου.

— Βεβησθε μετὰ ποταμὸν ἀνεγνώρισαν τὸν τύπον τοῦ ποδῶς του. Ὡ! ὅχι φιλήσῃ ἑκατόν τῶν ὀπλῶν σου, θὰ φιλήσῃ τὰς δύο καίοντας ὀφθαλμούς σου. Βεχαριστῶ τὸν Θεὸν διότι σὲ ἐπανείδων, Ὡ Κιόρογλου, εὐτυχία τῆς ζωῆς μου. Εἶσαι ἀκόμη ἰδιώκῃς μου.

— Ὁ πασᾶς λέγει. — Ἄσχι, νὰ κληπάσῃς τὸν ἵππον ἐπὶ ἀπᾶξ, διότι φαίνεται ἐπιτήδειος ἱππέως. Ὁ Κιόρογλου διέβη διὰ κληπάζων πλησίον τοῦ πασᾶ. — Καλὰ, τῶρα δόσε με τὸν, θέλω νὰ τὸν δοκιμάσω ὃ ἴδιος. — Ὡ πασᾶ, δὲν θὰ τὸν ἀναβῆς.

Ὁ πασᾶς στραφεὶς πρὸς τὸν Χυμζά βέην εἶπεν. — Αὐτὸς ὃ ἀνόητος δὲν θέλει νὰ μὲ ἀποδώσῃ τὸν ἵππον νὰ μὴ εἶναι ὃ ἴδιος ὃ Κιόρογλου; — Ὁ Χυμζά βέης ἀπεκρίθη. — Καὶ ποῦ τὸ ἔξυρῶ; — Δὲν τὸν εἶδες λοιπὸν κατὰ τὴν εἰς Σαμλί Πέλ διατριβήν σου; — Δὲν τὸν εἶδα. Οἱ ὀφθαλμοί μου καὶ ὃ νοῦς ἐπηγοῦντο εἰς τὸ πᾶς νὰ ἠμπορέσω νὰ κληψῶ τὸν Κιόρογλου. Ὁ Κιόρογλου οὗτος ἔχει χιλιάδας πολλὰς ἀνδρείων πολεμιστῶν ὡς αὐτός. Παιὶς ἠδύνητο νὰ τοὺς γνωρίσῃ ὄλους; — Ὁ πασᾶς στραφεὶς πρὸς τὸν Κιόρογλου εἶπεν. — Ἐλα, φέρε ἐδῶ τὸν ἵππον, θέλω νὰ τὸν ἀναβῶ τῶρα. — Ὁ Κιόρογλου λέγει. — Ἄς εἶναι κηλὰ ὁ πασᾶς! ἐνεθυμήθη ἄσμά τι ἀκουσέ με.

Ἄρμος ἐπὶ ἵππου κληρονομήσαντος φέρει πάντοτε εὐτυχίαν καὶ εὐφραίνει τὴν καρδίαν τοῦ ἱππέως. Τὰ γόνατά του εἶναι μαύρα, ὃ δὲ λαιμός του ἐνθυμίζει τὸν λαιμόν τῆς καμήλου παγιάρ (1) καὶ εὐφραίνει τὴν καρδίαν τοῦ ἱππέως. Ὅταν βεβησῇ τὸ βῆμά του εἶναι ὡς τὸ τῆς καμήλου κοσῆ (Koschakli) τούτης τῆς ταχύτου, ἀρμῆς κατ. (2). Ὅταν ἔχη καλῶς ἡ βῆξις του εἶναι πλατεῖα ὡς τὸ στήθος του, καὶ τὸ μεταξύ τῶν ὀπισθίων ποδῶν του διάστημα εἶναι τσοῦτον, ὡςτε τοξότης δύναται νὰ καθῆσθαι μετὰ τὸ νὰ ἐκτείνῃ τὸ τόξον του. Τῇ ἀληθείᾳ εὐφραίνει τὴν καρδίαν τοῦ ἱππέως.

Ὁ πασᾶς εἶπε. — Πίνεσαι παραπολὺ τολμηρός, Ἄσχι, τῶρα σὲ εἶπα ὅτι ἀρκοῦν αὐτά, καταβῶ. θέλω νὰ ἀναβῶ ἐγὼ τὸν Κιόρογλου. — Ὁ Κιόρογλου δὲ μειδιάσας περιφρονητικῶς λέγει.

Ὡ ἀμυαλε πασᾶ! θὰ κληψῶ τὴν κάραν σου με βρόβρον! Πῶς διανοεῖσαι νὰ ἀναβῆς τὸν ἵππον μου; αὐτὸς εἶναι προτιμότερός σου. — Ὁ πασᾶς λέγει. — Χυμζά βέης, εἶπέ τω νὰ καταβῇ. — Τῷ εἶπα ἀλλὰ δὲν εἰσπαύσθη. Φιλοῦμαι μήπως αὐτὸς τῷ ὄντι εἶναι ὃ Κιόρογλου; διατὶ τῷ ἔδωσες τὸν ἵππον; — Ὁ πασᾶς λέγει. — ἔλα, ταχέως καταβῶ. Ἄσχι, εἶπαι κωφός; — Ὁ Κιόρογλου λέγει. — Ὡ πασᾶ, ἐνεθυμήθη ἄσμά τι ἀκουσέ με.

Ὁ ἵππος εἶναι ἰδιώκῃς μου, θὰ σκεπάσω τὴν πολυτιμὴν βῆξιν του με μετὰ ξίνα ἐπιστρώματα. Ὁ δὲ τὸν

(1) Εἶδος καμήλου πολυτιμῆς παρὰ Πέρσιαι.
(2) Ἐπὶ τὸν εἶδος καμήλου.

λόγῳ εἰς ποταμὸν ὄλον οἴνου ἐρυθροῦ εἶναι ὃ ἐκλαγθεὶς ὑπὸ τοῦ Κιόρογλου μετὰ τὸ πεντακιστὸν ἱππων καὶ εὐφραίνει τὴν καρδίαν τοῦ ἱππέως. Ὅταν ὃ ἀρχιποκόμος Δελί Μιχτάρ τὸν πλησιάζῃ, σηκόνεται ἐπὶ τοὺς ὀπισθίους ποδᾶς, καὶ ὃ ἱπποκόμος διὰ νὰ τὸν τιμαρῶντη ἀναγκάζεται νὰ τὸν κτυπήσῃ εἰς τὸ στόμα με βεβηδόν.

— Λοιπὸν εἶπαι ὃ Κιόρογλου, ἀνέκραξεν ὃ πασᾶς εὐχαριστῶ τὸν Θεόν! Σὲ ἐξέτησα εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ σὲ πῦρα εἰς τὸν γῆν. Ἐρχομαι νὰ σὲ κατακρουρήσω ἐδῶ, ὡςτε νὰ μὴ μαινῇ ἔχνος σου ἐπὶ τῆς γῆς.

Ὁ Χυμζά βέης βλέπων ὅτι ἡ φιλονεικία ἐξήπτατο, καὶ ὅτι τὰ πράγματα κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἤθελον κατακτείνῃ χειρότερον ἀκόμη, ἀπεσῆρθη διὰ νὰ ἴδῃ ἀπὸ τινος ἀποστάσεως πᾶς ἤθελον ἀποτελειώται. Ὁ πασᾶς ἀνέκραξεν. Χυμζά βέης, ἔλα ἐδῶ, ἴδῃ ὃ Κιόρογλου! — Ὁ Χυμζά βέης ἀπεκρίθη. — Μάλιστα, σὺ τὸ λέγεις, ἀλλὰ τί ἠμπορῶ νὰ τῷ κάμω; Δὲν σὲ συνεβούλευσα νὰ μὴ παραδώσῃς τὸν ἵππον εἰς τὰς χεῖράς του; — Ὁ πασᾶς ἐροθήθη, ἀλλ' ἐξηκούθητε κληῶν τὸν Κιόρογλου νὰ καταβῇ ἀπὸ τὸν ἵππον. — Ὁ Κιόρογλου δ' ἐψαλεν οὕτως.

— Χασὸν Πισᾶ, μὴ ἔχῃς μεγάλην πεποιθήσιν εἰς τὴν δύναμιν σου. Ἐγὼ ὑπερήτην ὃ ὅποιος εἶναι ἀξιώτερός σου. Τί θὰ σὲ ὠρλήσῃ νὰ ἀναβῆς εἰς τὰ ἔρη καὶ τοὺς βράχους. Πιστεῦσέ με, ὃ πῶς τοῦ ἵππου σου δὲν θὰ πατήσῃ ποτὲ τοὺς δρόμους μου. Ἀγῆδες καὶ σουλτάναι, κυττάξτε τὴν ἀχανῆ ἔρημον. Θέλω κληψῆσαι τὰ σμάματα εἰς ἀπὸ κερπηλῆς μέχρι ποδῶν μετὰ τὴν ἀλουρήσῃδα τοῦ αἵματος. Ὁ δὲ σὲ; φονεύτω ὄλους πρὶν νὰ ἐπανίδω τὸν ἄϊθελ. Οἱ ὑπερήται μου φέρουσι βεβηδὸν δελιῶν (1) ἐπὶ ὄμων. Διέχεται με τὸν ἔρη καὶ τὸν δύναμον νὰ τείνῃ τὸ τόξον μου. Προχωρεῖτε, ἡραϊκοὶ κριοί, ἄ; ἔδωκεν ἐάν δύνασθε νὰ προσβάλλετε ἀπὸ τὴν κερπηλῆν σας. Δύναμι νὰ μασιῶσῃ τὸν αἰθῆρον καὶ νὰ τὸν πύσω ὑστερον πρὸς τὸν οὐρανόν. Εἶμαι ὃ κύριος τοῦ Σαμλί Πέλ καὶ τῶν ὄρειων αὐτοῦ, τῶν ὀπίων αἱ κορυφαὶ ποικιλοχρῶς καλύπτονται ὑπὸ χιόνος. Ἐγὼ χιλίαν ἀνδρας ἐξ ἐκάστης φυλῆς ὑπὸ τὴν σημαίαν μου, καὶ μῖνος ἐγὼ δύναμι νὰ δείξω ἑκατὸν χιλιάδας εὐφρῶν συμβόλων.

Τότε ὁ πασᾶς διέταξε τοὺς ἀνθρώπους του νὰ τὸν συλλάβουν. — Ὁ δὲ Κιόρογλου ἀπὸ ἀνέκραξεν. — Ὡ Ἄλλῃ, ἐλάσας τὸ ξίφος ἐκ τῆς θήκης, ὠρμησε κατὰ τῶν νομάδιων, ὡς λῆκος πεινκλῆος κατὰ ἀγέλης. Σαρκοὶ πτωμάτων ὑψώθησαν περὶ ἑαυτὸν, ὃ δὲ ἱππῶς ἐρόπη εἰς φυγῆν. — Ὁ Κιόρογλου λέγει καθ' ἑαυτὸν. — Ὁ Χυμζά βέης με προσέφερε τοικύτως ἐκδουλεύσεις, ὡςτε πρέπει καὶ ἐγὼ νὰ τῷ δείξω τὴν εὐγνωμοσύνην μου ἐκ τῷ φανεροῦ πᾶς. Ἄς φονεύσῃ τὸν πανθῆρον του διὰ νὰ βασιλεύῃ αὐτὸς ἐρατῆς τῆς φυλῆς τοῦ Χαννίς. — Τότε

(1) Πυροβόλον διανοκῶμενον καὶ σηκῶσαι, ἀκοντίζον εἰς μεγάλην ἀπόστασιν.

τὴν μνήμην προέβλεπε, τὴν ὁποίαν δὲν θέλει αὐτορ-
μήτως νὰ δημολογήσῃ, καὶ τὸ ὁποῖον μὴ ἐπιτηδεύο-
μενον, μήτε τὸ ἀπλοϊκόν, μήτε τὸ φρικώδες, ἐπι-
τυγχάνει ἐκάτερον πρὸς μέγα αἴσχος τῶν συγγρά-
μων ἡμῶν τεχνιτῶν. Ὁ Κίβρογλου ἦτο, φαίνεται,
μέγας ποιητής· δὲν ἐσυλλογίζετο εἰμὴ τὴν ἑμοιο-
καταληξίαν, καὶ τὸ εἴρισκεν. Ἄλλ' εἶναι γνωστὸν
ὅτι τὴν σήμερον ἡμεῖς κἀμνομεν τὸ ἐναντίον.

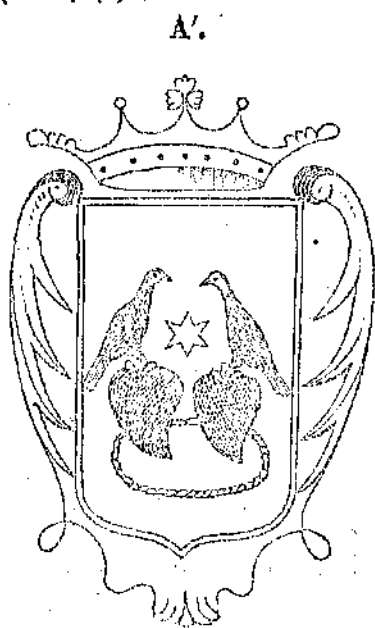
Ἀπὸ τῆς ὕρας ταύτης ἡ Εὐακρμένη ἀβλύνθη ἐπὶ
τοῦ Κίβρογλου. Μετὰ τινος ἀνδραγαθίας ὅπου ὀλίγον
ἐλευθερὰ νὰ ἀπολασθῇ, καὶ ὅπου ἤθελε πέσει ἄνευ τῆς
ἡρωικῆς τοῦ Ἀἰβᾶζ καὶ τῶν συντρόφων του συνδρο-
μῆς, αἰχμαλωτεύεται, σύμπαντα δαμένον εἰς τὴν οὐρανὸν
ἵαπου, τρεφόμενος ἐξ ὀστέων ῥιπτομένων εἰς αὐτὸν
ὡς εἰς σκύλον, καὶ ἐπὶ τέλους προσκεκολλημένον
εἰς πέταυρον διὰ νὰ ἀποθάνῃ ὑπὸ τὴν μάστιγα καὶ
τὴν βέβητον. Ἄλλ' ἔβρε τὸ Σαμλὴ Πέδ εἰς ἐπανάστα-
σιν ὁ Ἀἰβᾶζ τὸν ἐμίσησε καὶ κατηράσθη ὡς τύραν-
νον, οἱ δὲ πιστότεροί του φίλοι τὸν παρέδωκαν καὶ
ἐγκατέλιπον. Ἡ μάχη τὴν ὁποῖαν ἐδέξασε νὰ συγκρο-
τήσῃ πρὸς αὐτοὺς εἶναι ὑψηλὴ τις ἐπικὴ ποίησις·
ἡ λόπη, ὁ δὲ τὸν Ἀἰβᾶζ ἔρωσ του, ἡ ἀγανάκτησις
του, μεταωρίζονται ἐνίοτε εἰς μέγα λόγου ὕψος. Τε-
λευταῖον ὁ Κίβρογλου, γεραιὸς ἤδη, ἀλλοικεταὶ ἀκόμη
ὑπὸ τοῦ ἔρωτος ἡγαμονίδος ξένης καὶ θέλει νὰ τὴν
ἀρπάξῃ. Ἀμφότεροι δ' ἐπ' αὐτοφόρῳ καὶ βληθεῖς εἰς
φρένας, τὸσον ἐπαχύνθη, (τὸ ὁποῖον δι' ἄνθρωπον ὁ-
ποῖος αὐτὸς εἶναι ὁ ὑπερτάτος βαθμὸς χαμπερίας
καὶ αἴσχους), ὥστ' ἐξήχθη ἐκ τοῦ βραχέου καὶ
διεσώθη μετὰ πολλοῦ κινου· ἀλλ' ὁ νοῦς τοῦ με-
γάλου ἀνδρός ἐξησθένισε. Συλληφθεῖς δὲ ὑπὸ τῶν
ἐχθρῶν του ἀπέθανε δούλος καὶ τυφλὸς ὡς ὁ Σαμ-
ψῶν, ἀφοῦ εἶδε τὸν Κιράτ φονεούμενον πρὸ τῶν
ὀφθαλμῶν του· καὶ ἔταυτε ὁ θάνατος εἶναι εὐεργέ-
τημα δι' αὐτόν. Τὰ τελευταῖα ἄσματα τῆς ἀγωνίας
του ἔχουν ἀκόμη τὸ μεγαλεῖον καὶ τὸν δεικνύουσιν
ισχυρὸν καὶ κρηταρῆν.

Μετάρρσις
Α. ΚΟΥΣΗΝΟΠΟΥΛΟΥ.

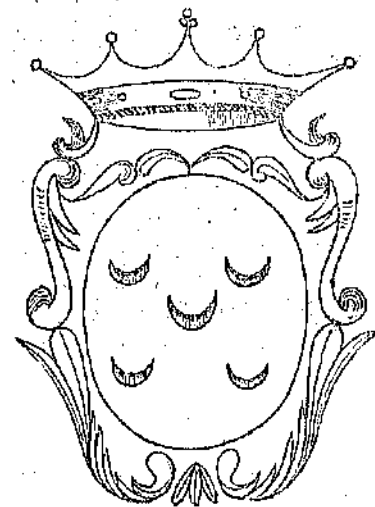
ΠΕΡΙ ΟΙΚΟΣΗΜΩΝ.

Τὸ ὑπὸ στοιχ. Α' οἰκόσημον ἀνήκει τῇ ἐν
Θήρᾳ οἰκογενεῖᾳ Σιρίγω (Sirigo) ἧς ὁ ἀρ-
χηγέτης νυμφευθεὶς συγγενὴ τινὰ τοῦ τελευ-
ταίου Δουκὸς Κροάτη, ἐχρημάτισεν ἐπ' αὐ-
τοῦ καὶ τοῦ ἑβραίου Δουκὸς Νάκη, Τοπά-
ρης (capitano), πικρῶς τῆς νήσου Θήρας.

Τὸ δὲ ὑπὸ στοιχ. Β' ἀνήκει τῇ οἰκογενεῖᾳ
Πίντω (Pinto) (*).

Α'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΑΛΟΗΦΥΛΛΟΥ ΓΟΥΚΑΣ.

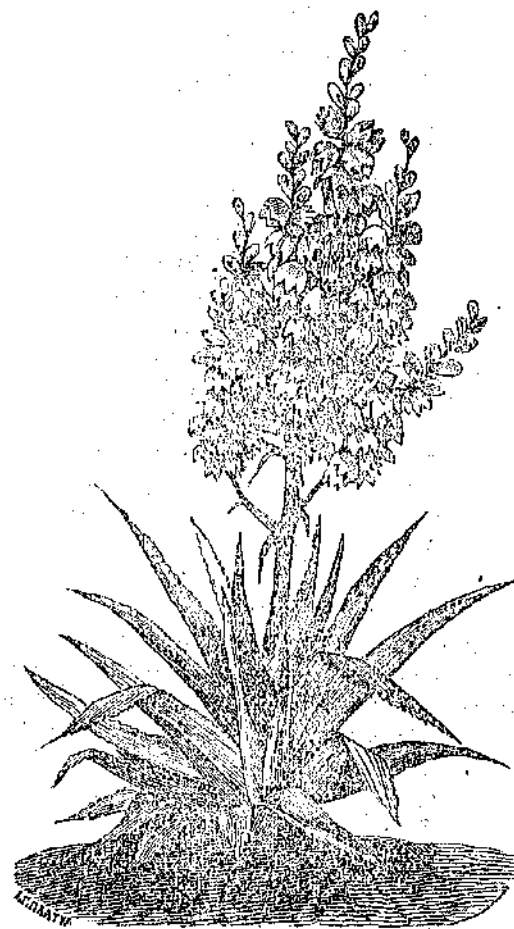
(Yucca aloifolia Linn.)

Ἐν τῶν ὠραιότερων κοσμημάτων τῶν κήπων μὲν
κατέστη σήμερον ἡ Ἀλοήφυλλος Γούκα, καλλύ-
νομεν αὐτοὺς διὰ τοῦ παραδόξου καὶ ζωηροῦ αὐτῆς
φυλλώματος, καὶ διὰ τῆς πληθῆος τῶν ἐκλεούων
ἀνθῶν τῆς.

Τὰ γνωστὰ εἶδη ἐκ τοῦ γένους τούτου τῶν φυ-

(*) Πηλὸς τις ἐχρημάτισε Ἀρχιεπίσκοπος ἡ Μίγας Μπι-
στρος τοῦ ἐν Ἀθήνῃ Ἱεροσολιμικοῦ Ταγμάτος τῶν Ἰπ-
ποτῶν.

τῶν εἶναι σχεδὸν δέκα. Ἄπαντα δὲ βλαστάνουσιν
εἰς τὰ παράλια ἢ καὶ μεσόγεια μέρη τῆς μεση-
θριῆς καὶ βορείου Ἀμερικῆς, ὅθεν καὶ μετεκομί-
σθησαν διὰ τῶν περιηγουμένων Βοτανικῶν ἐν Εὐ-
ρώπῃ.

Τὸ γένος Γούκα ὑπάγεται ἐπιστημονικῶς εἰς τὸν
διακλαδισμὸν τῶν Μονοκτυληδόων, τὴν κλάσιν
τῶν Δειριοειδῶν καὶ τὴν οἰκογένειαν τῶν Κρίνων.
Χαρακτηρίζεται δὲ ὑπὸ περιανθίου κιαδανειδοῦς,
ἐξαμεροῦς χρωματισμένου, οὗ τὰ μέρη συνοῦνται
πρὸς τὴν βλάσιν στήμονων ἑξ, ὧν τὰ νήματα βρα-
χέα, παχέα, καὶ αἱ ἀνδρῆς μικροί· ὠσθήκας τρι-
πλευροῦ, τριγώνου, υπερβαίνουσας τοὺς στήμονας,
στερουμένης ἐτύλου, ἐρούης δὲ τρία στίγματα ἐπι-
σοῦ ἀύλακωτὰ φεροῦσης· δ' ἐν ἑκατέρῳ τῶν χώρων
ἓνα σαρῆς ὠαρίων.

Ὁ καρπὸς εἶναι κάψα τις ὑποσαρκώδης, τρίχωρος,
τρίθυρος, πολύσπερος. Τὰ δὲ σπέρματα πεπεισμέ-
να, διστιχα, ἐπιχειμένα.

Τὸ γένος ταῦτο τῶν φυτῶν συγγενεῖται καὶ καλεῖται
τρόπον τινὰ μεταξὺ Τολίπης (Tulipa) καὶ Ἀλόης
(aloe)· ἀμοιάζον κατὰ μὲν τὸν ὄργανισμὸν τῶν
ἀνθῶν μετὰ τῆς πρώτης, κατὰ δὲ τὸ φύλλωμα καὶ
τὴν φυσιολογίαν μετὰ τῆς δευτέρας.

Ἡ Ἀλοήφυλλος Γούκα, ἀνθεῖ ἐν Ἑλλάδι κατὰ
μῆνα Μᾶιον καὶ Ἰούνιον· φέρει δὲ πληθὺν ἀνθῶν
ἐπὶ εὐρείᾳ καὶ μεγίστης ἀνοήτης, ἧς τὸ μέγεθος

πολλάκις ὑπερβαίνει ἐν γαλλικῶν μέτρον. Ἡ ἀνοήτης
αὕτη φέρει ὑπὲρ τὰ τρισχίλια ἀνθῶν, τὰ ὅποια διὰ
τὴν σύγχρονον σχεδὸν ἀνάπτουζίν των καὶ τὸ κρι-
νοειδῆς ἐκλευκον χρομᾶ των ἐπισύρουσι τὸν θαυ-
μασμὸν τῶν θρώντων. Ὁ καρπὸς αὐτῆς ὅταν γι-
νᾶσθαι διακλαδοῦται μόνον πρὸς τὴν κορυφὴν, καὶ
τότε φέρει τόσας ἀνοήτας, ὅσοι εἰσὶν οἱ κλάδοι
αὐτοῦ. Τὰ φύλλα αὐτῆς εἶναι στερεὰ λογχοειδῆ,
γραμμωδῆ εἰς κέντρον ὀξὺ καὶ ἰσχυρὸν ἀπολήγοντα,
παχέα, ὑποσαρκώδη, χονδρῶδη δὲ καὶ ὑποπερι-
νώδη κατὰ τὰ δύο αὐτῶν πέρατα.

Τὸ ὠραῖον τοῦτο φυτὸν πολλαπλασιάζεται εὐκό-
λως διὰ παραφυάδων, ἃς συγχάνει πρὸς τὴν βλάσιν
τοῦ καυλοῦ γενεῖ, καὶ διὰ κλάδων. Βόδοικμει εἰς
πάν εἶδος γῆς, πρὸ πάντων δὲ τέρεται εἰς τὴν
κινὴν γῆν, καὶ δὲν ἀπαιτεῖ κανὲν εἶδος περιποιή-
σεως. Τὸ δὲ ψῦχος τῶν Ἑλληνικῶν χειμῶνων δὲν
ἔχει καμμίαν ἐπ' αὐτοῦ ἐπιβροήν· διὸ καὶ εἰδόμεν
τῆς Γούκας καὶ κατ' αὐτὸ τὸ 1850 (τοῦ ὁποῖου ὁ
χειμὼν διὰ τὰς διπλᾶς ἡμέρας μένει ἀνεξέλιπτος
ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς μνήμης) νὰ μὴ ὑποφέρωσιν οὐ-
δὲ ὅλως, ἀν καὶ αὐταὶ αἱ ἐλαῖαι καὶ τὰ χαρκατα-
ρίζοντα τὴν Ἑλληνικὴν βλάστησιν φυτὰ, μεγάλως
ἐπαθον.

Δι' ὅλα ταῦτα τὰ πλεονεκτήματά του ἤθελεν
εἶσθαι ἀριλοκαλῖα ἐὰν πᾶς οἰκοδεσπότης ἔχων κη-
πίον δὲν καλλιεργεῖ ἐν φθὲ κέντρον αὐτοῦ μίαν
Γούκαν, ἣν δύναται εὐκόλως νὰ ποιεῖσθῃ ἐκ τε τοῦ
Βοτανικοῦ κήπου καὶ ἐκ τοῦ καταστήματος τοῦ
Κ. Βοττήρου.

ΒΙΒΛΙΑΚΑ.

(Χρονίχια. ἴδε φυλλῶδ. 202, 203, 205 καὶ 20....)

60. Βιβλίον ἱστορικόν, περιέχον ἐν συντόμῳ δια-
φόρους καὶ ἐξόχους ἱστορίας, ἀρχόμενον ἀπὸ κτίσεως
κόσμου μέχρι τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπό-
λεως καὶ ἐπέκεινα, συλλεχθὲν μὲν ἐκ διαφόρων ἀ-
κριβῶν ἱστοριῶν καὶ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν μετα-
γλωττισθὲν παρὰ τοῦ Ἰσραωτάτου Μητροπολίτου
Μονεμβασίας κυρίου Δωροθέου. Ἔστι δὲ καὶ περὶ τῶν
νῦν γεγονότων πολέμων καὶ Βασιλέων καὶ Πριγκί-
πων, τῶν παρὰ καὶ ἄλλαις μὴ ὄντων, σύντομος
διήγησις αὐτῶν προστεθεῖσα, περιέχουσα καὶ πικρὰ
πλουσιώτατον πάντων τῶν ἀξιοληνημονεύτων πραγ-
μάτων. Νεωστὶ μετὰ πλείστης ἐπιμελείας διορθω-
θὲν καὶ μετατυπωθὲν καὶ ἀφιερωθὲν, Ἐνεπίσημον,
1681. Παρὰ Νικολάου τῷ Σάρα, ἀρχέ. — Βί· δυν.
φυτ.

61. Ο πόλεμος των ποντικοβατράχων, εκ τοῦ Ὀμήρου μεταγλωττισθεὶς καὶ ἀξυνοθεὶς παρὰ τοῦ κειμενογράφου καὶ λογιστάτου Δὸν Γεωργίου Ὁ στοβὴ εἰς ἀπλὴν ὁμοιοτάτην του (sic) φράσιν. Ἔκδοσις, 1746. Παρὰ Νικολάου Γλυκεῖ. — Εἰς 8ον. Σελ. 48.

Μετὰ τὴν Πατραχομομαχίαν ἔπειτα ἕτερον ποίημα, συγγραμμενὸν ἐξ 8 σελίδων καὶ ἐπιγραφόμενον Στοιχειομαχία, ἥτοι ἀλληγορικὴ περιγραφή των τεσσάρων στοιχείων καὶ τῆς μάχης αὐτῶν, ποίημα Τ. Ρ. Μ. τοῦ Βυζαντίου.

62. Σύνοψις τῶν ἀναμεταξὺ Ῥωσίας καὶ Πόρτας κατὰ καιροῦ καὶ τελευταίων συνθηκῶν τῆς ἡπείρου; προσετέθησαν καὶ τὰ Μανιφέστα ἢ αἰτιολογήματα τῆς Ῥωσίας καὶ Πόρτας περὶ τοῦ κινήματος τοῦ τελευταίου πολέμου, εἰς χρῆσιν κοινὴν καὶ μάλιστα τῶν περὶ τὴν πραγματείαν καταγινόμενων. Φιλοτίμῳ σπουδῇ καὶ δαπάνῃ Μαρκίδιον Πούλιου τῶν Σιατιστιῶν 1792. — Εἰς 8ον. Σελ. 87.

63. Ἐγχειρίδιον περὶ διαθέσεως Σχολείων Ἑλληνικῶν, εἰς ὁκτώ κεφάλαια, παρὰ Νεοφύτου Δούκα, ἐν εἴδει ἐπιστολῆς πρὸς φίλον αὐτῆσαντα. Ἐν Βιέννῃ, ἐν τῇ Ἑλληνικῇ τυπογραφίᾳ Γεωργίου Βενδότη. 1805. — Εἰς 8ον. Σελ. 79.

64. Διδασκαλία ἐντελής συστηματικὴ ἀπάσης τῆς ἐμπορικῆς ἐπιστήμης πρὸς χρῆσιν τῶν ἐμπόρων, ἐξαιρέτως δὲ τῶν ἐμπορικῶν Σχολείων. Ἐκ τῶν Γερμανικῶν πρωτοτύπων ἐρμηνευθεῖσα καὶ τισὶ προσθήκαις πλουτισθεῖσα, τύποις δὲ ἐκδοθεῖσα. Ἐν Ἰασιῶν, ἐν τῇ Ἑλληνικῇ τυπογραφίᾳ 1817. — Εἰς 8ον. Σελ. 245.

65. Κατήχησις πολιτικὴ εἰς χρῆσιν τῶν Ἑλλήνων, συντεθεισα μὲν Ἰταλιστῇ ὑπὸ τοῦ φιλέλληνοσ Κ. Α. Π. μεταφρασθεῖσα δὲ παρὰ Νικολάου Γ. Παγκυλάκη. Ἐκ τῆς ἐν Ἰθρᾷ τυπογραφίας. 1825. — Εἰς 8ον. Σελ. 101.

Σημ. Συγγραφεὺς εἶναι ὁ Κόμης Ἀλεξ. Πάλας. 66. Ἐπιστήτου Ἐγχειρίδιον, Κέβητος Πίναξ, Κλαύθου; Ἰμνος, ἐκδότος καὶ διορθώσαντος Α. Κ. καὶ Γαλλιστῇ μεθερμηνεύσαντος τὰ δύο πρῶτα τοῦ F. TH. καὶ τὸ τρίτον, ἑτέρου. Ἐν Παρισίοις, Ἐκ τῆς τυπογραφίας Τ. Μ. Ἐβαρίτου 1826. — Εἰς 8ον. Σελ. 16'. καὶ 174.

Τῶν Παρέργων τῆς Ἑλληνικῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Κοραΐ τῆμος ἕβδομος.

67. Στοιχεῖα τῆς Λατινικῆς γραμματικῆς τοῦ κείνου Δομίνου, μεταφρασθέντα ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ εἰς τὴν καθημιλουμένην μας γλῶσσαν ὑπὸ Π. Ι. Χαλκιοπούλου, μαθητοῦ τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας. Καρροί, ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τῆς Διοικήσεως, 1828. — Εἰς 8ον. Σελ. 98.

68. Περί ἀρετῆς καὶ ἐκτάσεως τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν Γεωργίου Ἀθανασίου, μέλου τῆς ἀντιβασιλείου δικαστηρίου ἐπιτροπῆς, λόγος πρὸς τὴν νεολαίαν τῆς Βλαχίας. Ἐν Αἰγίνῃ, ἐν τῇ ἑθνικῇ τυπογραφίᾳ διανοημένη ὑπὸ Γ. Ἀποστολίδου Κοσμητῆ 1838 εἰς 8ον.

69. Συνοπτικὴ Ἱστορία τῶν τριῶν ναυτικῶν

ἡρώων Ἰθρας, Πετρίων καὶ Φαρῶν, καθ' ὅσον συνέπραξαν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος τὸ 1821 καὶ πρῶτον ἔτος τῆς Ἑλληνικῆς ἀυτονομίας, μετὰ παρρησιαστικῶν διαφῶρων ἐπιστολῶν καὶ ἄλλων ἐπίσημων ἐγγράφων πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀληθείας. Συγγραφεῖσα ὑπὸ Π. Σ. Ὀυβρίδου καὶ ἀφιερωθεῖσα πρὸς τοὺς κατοίκους τῆς ἡῆσου Πετρίων. Ἐν Ναυπλίᾳ, ἐκ τῆς τυπογραφίας Σ. Ἀντωνιάδου 1831, εἰς 8ον. Σελ. 15 καὶ ΔΔΔΔΠ;

70. Σύγγραμμα περὶ τῶν ἀπὸ τὴν Κωνσταντινοπόλιν Πριγκίπων τῆς Βλαχομολδαβίας, τῶν λεγομένων φαναριωτῶν ἢ ἐκθεσις τῆς ἐπιβόησ αὐτῶν εἰς τὸ Ὀθωμανικὸν βασίλειον κατὰ τῶν Γραικῶν, καὶ τοῦ κινδύνου ἂν εἰσαχθῶσιν εἰς τὴν Κυβερνήσιν τῆς ἀναγεννωμένης Ἑλλάδος; παρὰ τοῦ Νίκου Φιλίππου Ζαλλῶνη, μέλου τῆς λεγεῶνος τῆς τιμῆς, Ἰατροφιλοσόφου, ποτὲ Ἰατροῦ τοῦ μεγάλου Βιζήρη (τοῦ καὶ μονοφθάλμου), τοῦ εἰς Σχολῶν στρατευματός του, πολλῶν Πασσάδων, Μουρτίδων, Οὐλεμάδων τῶν Σουλτάνων καὶ διαφόρων Πριγκίπων Ὄσπαδάων φαναριωτῶν, κ.τ.λ. μέλου δὲ κατ' ἀλληλογραφίαν τῆς βασιλικῆς Ἀκαδημίας καὶ τῆς Ἐταιρίας τῆς πρακτικῆς ἰατρικῆς τῶν Παρισίων, καὶ μέλου τοῦ συμβουλίου τῆς ὕγειονομίας, καὶ τῆς φιλελληνικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Μισσαλίας. Ἀφιερωθὲν εἰς τὸν Βασιλέα τῶν Γάλλων καὶ μεταφρασθὲν παρὰ Ν. Ἠδαιερῆ (*), προσετέθη δὲ καὶ ἡ εἰκὼν τοῦ συγγραφέως. Ἐν Παρισίοις, ἐκ τῆς τυπογραφίας Κ. Ἐβαρίτου 1831. εἰς 8ον. Σελ. 190.

71. Ἀυτοσχέδιον πόνημα τῆς Ἑλληνικῆς γλώττης περὶ, ὅπερ τὸ τῆς δευτέρας τάξεως βραβείον ἐχαρίσθη πονηθὲν ὑπὸ Ἀνδρέου Θεοτόκου καὶ εὐγνωμόνως προσφωμιθὲν τῷ Ἀγγλῷ καὶ φιλέλληνι εὐλαβεστάτῳ ἐν Ἰερῶσι Οὐίλλιαμ Τζῶεττ. Κερκυρά. Ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τῆς διοικήσεως 1817. εἰς 4ον. Σελ. 15.

72. Ἰμνος εἰς τὴν ἐλευθερίαν. Ἐγραψεν Διονύσιος Σολομὸς Ζακύνθιος; τὸν Μάϊον μῆνα 1823. Inno alla Liberta. Dionisio Solomos da Zante, scrisse il mese di Maggio 1823. Volga, rizzato in prosa Italiana, da G. Grasselli Prof di Settevo Italiane e Latine in Zante. Edizione III. Ἐν Μεσολογγίῳ. Ἐκ τῆς Τυπογραφίας Δ. Μεσθενείας. 1825. Εἰς 8ον. Σελ. 68.

73. Κατήχησις Γεωγραφίας ἥτοι εὐκόλος εἰσαγωγή διὰ τὴν γνῶρσιν τοῦ κόσμου καὶ τῶν ἐγκατατοκίων του. Μεταφρασθεῖσα ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν μὲ προσθήκαις πρὸς χορῶσιν τῆς Νεολαίας ὑπὸ νέου τινὸς φιλοπάτριδος. Κερκυρά, ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τῆς Διοικήσεως 1828. Εἰς 8ον. Σελ. 170.

(Ἐπεται τὸ τέλος)

(*) Ἀναγραμματισμὸς τοῦ ὀνόματος Βαφειάδης.

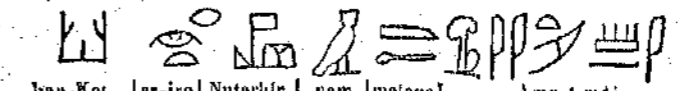
ἹΕΡΟΓΛΥΦΙΚΗ ΕΠΙΓΡΑΦΗ.

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μετεφράσθη ὑπὸ τοῦ ὁμογενοῦσ Κ. Γερούτσου, καὶ ἐδόθη ἡμῖν παρὰ τοῦ πρόφην ἐν Αἴγπτῳ νῦν δὲ ἐν Δακίᾳ Γ. προξένου τῆς Ἑλλάδος Κ. Χαλαλάμπουσ.

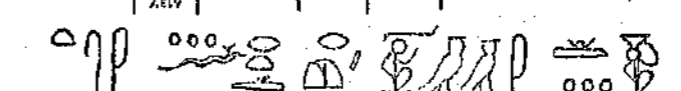
Ἡ πρακτικὸμένη ἐπιτάμβιος ἐπιγραφή εὐρεθεῖται

suten - mahie metaue. aptu. ari apu Shebati. τῆσ βουλοκῆσ; τῆσ ἀλλ. τὰ κρητύ. εἰσι. αὐτά. Σάβητισ. ο. δικαιοσύνης. οὐκ. ματα.

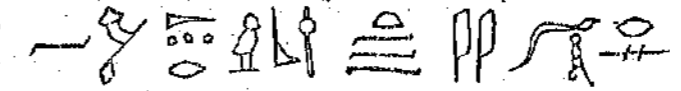
han-Koi er-iro Nuterhir nom moiano Amn-t-mej. ἡν οὐκ. ἐν τῷ σουτελεῖν τοῦ τάφου ἡ ἐντὸς ἡλίουσ. Τοῦ Ἀμῶνος ἢ Ἀγαπητῆσ

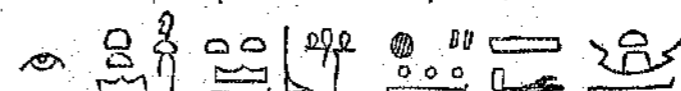
asto ruti-f qor ro nai. ἐξ οὗ. τεθεῖσα αὐτοῦ εἰσοδον. ἐγὼ ἐτάφον. ὄρησιν

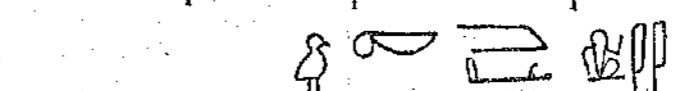
t-ro Koju ruis eos-ro am net-hi net. τῆσ γῆσ. ἄγροί. ἀπείροντα εἰσόδου ἀπὸ ματῶ μου. αὐτὸσ κατέστρεψε

en-orhemt hera nobu t-mou euehi ros. τοῦ διαπλέοντοσ μετὰ λαμπυρίσουσ τὰ ὕδατα αἰώνιασ καὶ παρ' αὐτῆσ

t-ire po-amenti en pe-akti en net-hue t-haa. ἐκτελῶ δυσμῶν ἀπὸ πρὸσ ἀνατολάσ τῶν ἱερῶν ἄρτων σάφουσ

moku. τὰ διατεταγμένα. ἐγὼ

Ὁ Σάβητισ! αὐτὰ εἰσι τὰ κρητήματα τῆσ αὐτῆσ αἰωνίασ; τὰ ὕδατα λαμπυρίζουσι μετὰ τοῦ ἐν αὐτοῖσ διαπλέοντοσ ἄρτων τῶν ἱερῶν ἄρτων ἐκ δυσμῶν πρὸσ ἀνατολάσ, ἐγὼ ἡ ἐντὸσ τοῦ τάφου κειμένη, ὅταν ἐτελειῶσα ἐκτελῶ τὰ διατεταγμένα. τὴν οἰκοδομὴν ἐτάφην ὑπὸ τὴν εἰσοδον αὐτῆσ; Ἰδοὺ αὐτόσ (ὁ τάφοσ) κατέστρεψε τὰ ἁμαρτήματα μου, ἀπὸ δὲ τῆσ εἰσόδου μου, ἐν ὅσω σπέρονται οἱ ἄγροί τῆσ γῆσ, καὶ παρ'

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟΝ ΤΗΣ ΗΗΕΙΡΩΤΙΚΗΣ.

(Συνέχεια)

—οοο—

Όχι. Καί άγ. 'Η από πρόθεσις. 'Εν Κρήτη, άν δέν άπατώμαι, σώζεται ή έκ.

Θε. Μύριον σημαντικόν, ώς και παρ' αρχαίους, τής άπό τόπου κινήσεως. 'Ενοῦται πάντοτε μετ' έπιφρήματων. 'Εδώθε, (και έδώθετε) έκειθε (και εκείθετε) μέσαθε, έξωθε, πέραθε, κτλ.

Ρέω. 'Ο μέσος όρος του Στάζω και Τρέχω.—Ρέει: τδ άιγνάρι, ούτε στάζει ούτε τρέχει. Καί κατέρχεται. 'Ω, ποῦ τά βέβης!

Άστα. Κατά συγκοπήν έκ του Άνάστα. 'Εγέρθητι.

Βουλιώμαι. Τόν αρχαίον τδ Βούλομαι. 'Αλλο τδ Θέλω, μολονότι εις τδ σχολείον και τδ λεξικό μας έξηγήθη πάντοτε τδ έν διά του άλλου.

Βαρυμάω. (Βάρος—γέμω). Τδ ένδομύχω; τίμασθαι δι' ύβριν ή καταφρόνησιν ή ότιδήποτε σοβαρήν αίτιον δυσσεβεία; έλαβέ τις παρ' άλλου.

Εΐδω. Καί έκ τδ άπ' αυτού. 'Αντι Εΐδα, διά του διγλάμματος, τδ όποϊόν όμως είναι τώρα μαλακώτερον άφ' ότι εις άλλας είδομεν περιπτώσεις. άύναμαι ιδέαν τινά νά δώσω εις τόν άναγνώστην άν τδ γράψω ούτω πως. Εΐδω. Πολύ τολμηρός θά φηνώ, πλην άδιάφορον μήπως έδω άνακαλύπτωμεν άν άληθής παρ' αρχαίους προφών τής ει διέφθγγου;

Καθίκα. Καί σκαμνί. 'Η καρέγλα.

Άμμοῦσα. Γή άμμάδης.

Κλόνα. Καί κλονά, και βήμα. 'Η κλωστή.

Άποκαρρόμαι. Ούτως ήκουσα έχάτω; προερχόμενον έν Κερκύρα τδ παρ' ήμιν Άποκαρρόμαι. Τώρα και μετά θρόνον δύναμαι νά τδ έτυμολογήσω έκ τής άπό και κόρος. Καί βήμα παρ' αρχαίους Άποκαρρόμαι, ταυτόσημον του ήμετέρου Άποχορταίνω.

Παντρολογιῶμαι. Γεκταίνονται ή και άπλώς άδονται τά περι ύπανθρείας μου. Καί μεταβ. παντρολογίου.

Γναλίχομαι. 'Αντι καθρεπτιχομαι.

Σωφρονίζομαι. Γίνομαι σωφρων, βάνω γνῶσι. Καί ως μεταβ. σωφρονίζω.

Ξεσγαρλίχομαι. Ξεδέρνομαι. 'Επεσα, κ' έξισγαρλίστηκα.

Καταβρίχτημαι. Καταφρανῶ έμαυτόν ταπεινούμενος ένώπιον έλλῶν.

Όρω. 'Όρωμαι έν Κερκύρα. Ταλαντεύομαι, προκειμένου τδ έρω τίνας, μή γνώσκων άν τδ μέν ή τδ δευτέρω άπορροίω.

Άροσνί. Παρ' αρχαίους, ή στάκτη. Κατ' έμφημισμόν.

Άγοκίκα. Τά έναπομένοντα τδν έλαιών πίτυρα μετά τήν ζύμωσιν και πίσειν αυτών έν τῷ έλαιω τρέβειω. 'Εν Κερκύρα, Άγόστα.

Όσπρίατα. 'Αντι όσπρια ως και προσόκριατα, άντι πρόσωπα. 'Αβήσεις τοιαύτη άπαρλλάκτως άπαντάται και εις τούς αρχαίους ποιητάς. Τά όσπρια έν Ζακύνθῳ όνομάζονται κοκκιρικά.

Καταλαχοῦ. 'Επίβ. Κατά τύχην.

Καταδέκη. Πληθῦς πραγμάτων. Κόσμος καταδέκη—πληθῦς άνθρώπων. Καταδέκη γέννημα, κτλ.

Άρβιλλογος. Τδ κόσκινον τδ διά τόν σίτον.

Ποκνάδα. Τδ κόσκινον τδ διά τὰ όσπρια, όρύζιον, και λοιπά.

Σήττα. Τδ κόσκινον του άλευριού.

Κόσκινο. Περιληπτικόν όνομα όλων τδν άνωτέρω.

Συτερέρω. Τδ συτέρωμαι (ιδ. Λεξ. Βυζ.) εις μεταζατικὴν σημασίαν. 'Κάμνω άλλον νά συτέλθῃ.

Συτερέω. Συτερώ.

Πασκάω. Πασχίζω. Καί πάσχω.

Πασκητεύω. 'Επιμένω προσπαθών νά καταπείσω τινά. Μίαν όραν τονέ πασκητεύω, μά δέ μ' άκοδει.

Πασκάω. Κάμνω πάσχα; παύω τήν νηστείαν.

Καταφέρω. 'Επι άνθρώπων μέν, άντι καταπείθω τινά, τόν σύρω στό νερά μου, ως κοινώς λέγομεν, επί άλλων δε, άντι φέρω τδ περι ου δ λόγος έκ θέσιν ή εις κατάστασιν όποϊαν έγώ επιθυμῶ.

Θάλασσα. Πολύκις άντι φουσκουθαλασσά πολύκις δε, και άντι άρμη.

Θαλασσοπλήγομαι. Ναυαγῶ. Συγκάκις, και ως υπερβολή. 'Όσο γάρτω, θαλασσοπλήγηκα—έκινδύνευσα νά ναυαγίσω, ή άπλῶς, ύπέφερα άπό τρικυμίας ή άπό θαλασσών.

Καλουγκαοῦ (καλοῦ κακοῦ). 'Επίβ. Διά κάθς ένδεχόμενον.

Τοῦ κακοῦ. 'Επίβ. Βίς μάτην.

Υπάκουος. 'Ο υπακούων.

Ξέχωρο. (Ξέω—χώρα). 'Η έξοχή. Καί ξεχωρήτης, ό κάτοικος τής έξοχῆς.

Χωρατής. 'Ο κάτοικος τῆς πόλεως. ("Επιτεται συνέχεια.)

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ.

Και δεύτερον άνίκτον τραῦμα κατέφερον ο θάνατος εις τδ ήμέτερον Πανεπιστήμιον κατά τδ έτος τουτο, άφαιρπάσας τήν εκ Μακεδονίας Θεόδωρον Μανούσην, καθηγητήν τῆς Ιστορίας εκ τδν έχριστοτέρων. Εύεργετήσας ούτος τδ έθνος διά τῆς διδασκαλίας αυτου άπό τῆς ιδρύσεως του Πανεπιστημίου, ήθέλησε νά διαιωίση τήν εδεργείαν, διαθείς τήν ιδίαν περιουσίαν ύπερ του καταστήματος του και ύπερ άλλων κοινωφελών καταστημάτων, και προνοήσας ύπερ έπαιδεύσεως άπόρων μαθητών. 'Η πρόνοια αυτη άποδεικνύει τόν ένθερμον πατριωτισμόν του άνδρός ούτινος όρηνοῦμεν τήν στέρεσιν, και έν εύγνωμονούν κατατάσσει τδ έθνος μετά τδν λοιπών αυτου εύεργετών.